

Zabuli Chilongole

Chitabu cha Zabuli nachikungajiza mbuli mbili, ziwele ndo nzimbo na kulanda. Kwa ndonga ya Chiebulaniya, ulonzi zabuli una mana ya “lwimbo lwa kutogola.” Kukomya, zabuli nyinji ndo nzimbo ziwele mgati mwake Nguluwi kangutogoligwa, ila hana zabuli zilivinji kahi. Zimwenga ndo za kulanda utanzi wa Nguluwi kuno zinji ziwele na kulombocheza na kumema ulonzi uwele na masinzo makulu. Hana nzimbo za kutogola zilingumtogola mndewa wa Isilaeli na hana nzimbo ziwele nazali zitumika kuwalangusa wanhu vyoyalingugana Nguluwi na luhala lwa heye.

Chitabu cha Zabuli nachandichigwa na wanhu wamwenga na kukungajizwa kwa mhela wa miyaka mamiya menji. Zabuli za katali ng'hatu ndo zila ziwele nazandichigwa kuli mhela wa ulongozi wa mndewa Daudi. Ndo mbuli ya kukundigwa kota zabuli nyinji nazandichigwa na mndewa Daudi yuye. Zabuli nyinji nazandichigwa mhela wanhu lowahiluche kaye kwa hewo, kulawa kuli mhela wa kuganigwa kikala kuli isi ya chijenzi kwa lupichi, ako Babuloni.

Wasomile wawele wanguzizela ng'hatu mbuli za Bibiliya, wangukunda kota zabuli nazikungajizwa na kuwa kota vyozingoneka sambi, kuli mhela wa kaline ya kadatu ama ya kane, Yesu loyawele yang'hali kupondigwa. Koneka aku kwa kuduma nakumema zabuli miya imwe

na makumi gahano ziwele nazigawanulwa kuli vitabu vidodo vihanao.

Wone zabuli ndo nzimbo ama kulanda, zabuli zeng'ha nazandichigwa ziwele kuli koneka kwa ushaili. Wone munhu yavizele hado kuwala ushaili wa Chiebulaniya, yomtanza kuvizela Zabuli. Mbuli imwe ya ushaili wa Chiebulaniya mgati mwa Zabuli, yanguchemigwa misitali jiwele na mana ilingiwhana.

Walingwandika mhela winji nawali wolumbiza hamwe mana za misitali mili. Msitali wa mwaluko naulavya ulonzi. Hamba msitali wa keli wahawezile kuhiluchila majesa gagala ga mwaluko kwa ulonzi ulivinji. Msitali wa keli kahi wahawezile kuwa na majesa galingitwanza na gala gawele kuli msitali wa mwaluko ama hanji nautang'hula majesa ga msitali wa mwaluko kwa konjeza ulonzi uyage.

Chitabu cha Zabuli ndo chitabu chimwe hali vitabu vya Bibiliya, chilinguzeleka lukami na wanhu wanguchisangalalila ng'hatu. Zabuli nyinji nazali zitumika kuli koneka kwa kufugamila mgati mwa ng'handu ya Nguluwi iwele Yelusalemu. Zabuli zangulangusa kulanda na kumtoga Mkulu Nguluwi yawele mchanya mwa vinhu vyeng'ha. Zabuli ya makumi meli na gadatu naiwakangaza nhumbula wanhu wenji yawele nawali wamemile masinzo na usungu. Zabuli ya makumi gahano na imwe nayambuza wanhu kulonga gehile ga hewo hali Nguluwi. Zabuli ya miya imwe na kumi yangigala kikangaza nhumbula na kitumbila kwa kumuwikula Maseya yalinguya, yawele

kowa ndo mndewa na mtambika.

Gali mgati

1. Chitabu cha mwaluko cha Zabuli ndo sula ya 1-41.
2. Chitabu cha keli cha Zabuli ndo sula ya 42-72.
3. Chitabu cha kadatu cha Zabuli ndo sula ya 73-89.
4. Chitabu cha kane cha Zabuli ndo sula ya 90-106.
5. Chitabu cha kahano cha Zabuli ndo sula ya 107-150.

Chitabu cha Mwaluko

1

(Zabuli 1-41)

Nzila mbili

- ¹ Nakatambichizwa yula munhu,
yohambe yalute kuli chitala cha wehile,
halinguwinza nzila za wawele na gehile,
ne kikalisa hamwe na walinguliga.
- ² Ila kangunojezwa na ilajizo lya Mkulu Nguluwi,
kangijesaga ilajizo lya heye nemisi na nechilo.
- ³ Naye kanguwa kota igodi litopekwe hafungo ha
nzanda za mazi,
lilingulela mafuza gake kwa mihela jake
ne ihamba lyake halilinguswinha.
Chila choyalingudita changulutilila goya.
- ⁴ Haiwele kota vyowawele wehile,
hewo ndo kota mhumba ilinguwembeluka kwa
mbeho.
- ⁵ Lelo wehile hambe weme nzinzili kuli utaguso,
ne wawele na gehile hali nhing'hano ya watan-
ganiche.

⁶ Kwa vila Mkulu Nguluwi kanguizela nzila ya watanganiche, ila nzila ya wehile yokwajilila.

2

Mndewa yahaguligwe na Nguluwi

¹ Lekachoni wanhu wa isi wangubelenhuka? Lekachoni wanhu wangiwiki goya kwa uviso kwa mbuli za hihi hela?

² Wandewa wa isi wangiwiki goya, na wakulu wangikungajiza hamwe kwa chiwalo cha kihanza majesa ga kumlema Mkulu Nguluwi na yabakalizwe mafuta wa heye.

³ Wandewa awo wangulonga, “Tiwuse kuli ulongozi wa hewo, tutoze kutali minyololo ja hewo.”

⁴ Yula yalingulongoza kilanga kanguwaseka, Nguluwi kanguwabeza.

⁵ Hamba kanguwang'hanuchila kwa ng'halazi ya heye, na kuwadumbiza kwa kuzudila kwa heye, yolongi,

⁶ “Nani nandimuwiki mndewa wa heni, mchanya mwa Siyoni, chidunda cha heni chelile.”

⁷ Ndowikula mzilo wa Mkulu Nguluwi, “Hegwe ndo mwanangu, heni lehano nandiwa mhaza wa hegwe.

⁸ Undande, nani ndokupa wanhu wa isi wawe uhalizi wa hegwe, na mbaka ja isi jowa ja hegwe.

⁹ Kowatowa kwa ng'hweku ya chuma,
na kuwabena kota chijilo.”

¹⁰ Lelo hemwe wandewa, muwe na luhala,
hemwe wakulu wa isi, mwangukanyigwa.

¹¹ Mumkolele mijito Mkulu Nguluwi kwa
kudumba na kusangalala.

¹² Mumfugamile na kukakama,
leka yaleche kuzudila na kuwadumya baho du,
kwa vila heye kanguzudilaga himahima.
Wangutambichizwa weng'ha walingubilimila
kikala goya kwa heye.

3

Kulanda utanzi

(Zabuli ya Daudi loyambilime Abusalomu, mwan-
age.)

¹ Mkulu Nguluwi, wang'honyo wa heni nawon-
jezeka!

Walingunhowa ndo wenji.

² Ndo wenji walingulonga,
“Nguluwi homlohola.”

³ Ila hegwe Mkulu Nguluwi, kwa ngawo ya heni
banzi zeng'ha,

kwa hegwe ndanguwa na lutogo na kusumya.

⁴ Kwa lizi lya heni ndangumchema Mkulu Ngu-
luwi
naye kangwidichila kulawa kuli chidunda cha
heye chelile.

⁵ Ndanguwasa na kuwa na usinjizi,

ndangwinuka kahi kwa vila hegwe, gwa Mkulu
Nguluwi kwangunyimiza.

⁶ Hambe ndumbe wanhu elufu na maelufu,
hanga wangunhowa banzi zeng'ha.

⁷ Mkulu Nguluwi winuche!
Nguluwi wa heni undohole!
Uwatowe wang'honyo wa heni weng'ha kwa
mizeje ja milomo ja hewo,
ubene mizino ja wehile.

⁸ Kwa vila ulohozi ndo wa Mkulu Nguluwi.
Utambichizo wa hegwe uwe mchanya mwa
wanhu wa hegwe.

4

Kulanda utanzi

(Kwa yula yalingwaluchiza kwimba na vinhu vya
ng'weso za muziki. Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Nguluwi wa heni ulingundewela, ndangu-
landa unyidichile hondilanda.
Lombe kuli kugaya, hegwe nakunhanza,
umbonele isungu na kuhulichiza kulanda kwa
heni.

² Mwela yoo, mowifya ukulu wa heni kwa soni
mbaka nili?
Ndaze, mogana upoka na uhadi mbaka nili?

³ Ila mvizele kota Mkulu Nguluwi nakehagulila
munhu wa heye yalingumhulichiza
mazuwa gose.
Mkulu Nguluwi kanguhulichizaga hondim-
chema.

⁴ Mdumbe na mleche kudita gehile,

mijese ng'hatu kuli vinhanda vya hemwe na minyamalile.

⁵ Mlavye nhambiko za hachi,
na kitumbila kwa Mkulu Nguluwi.

⁶ Wanhu wenji wangulongaga, “Whaani yalin-
guweza kutulajila ganojile?”
Gwa Mkulu Nguluwi, utulole kwa isungu.

⁷ Ila nakumha heni kusangalala kukulu mnhum-
bula,
kusinda hewo wawele na divai na nyhule kwa
winji.

⁸ Ndanguwasaga na kuwa na usinjizi kwa kikala
goya,
kwa vila gwa Mkulu Nguluwi, hegwe uliyeka
kwangumbika honhu hanojile.

5

Kulanda kuli mhela wihile

(Kwa yula yalingwaluchiza kwimba na kwa mluli.
Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, uhulichize ulonzi wa heni,
ulole kung'ung'uta kwa heni.

² Uhulichize kulila kwa heni leka unhanze,
gwa Mndewa wa heni na Nguluwi wa heni,
kwa vila hegwe ndo ndilingukulanda.

³ Gwa Mkulu Nguluwi, hamitondo kwanguhulika
lizi lya heni,
hamitondo ndangukuwichila goya kulanda kwa
heni,
hamba ndangubeteza unyidichile.

⁴ Kwa vila hegwe hauwele Nguluwi ulinguno-
jezwa na wihe,
wihe hauweza kikala na hegwe.

⁵ Walingidaya hambe weme hali hegwe,
hegwe kwanguwazudila weng'ha walingudita
wihe.

⁶ Hegwe kwanguwadumya weng'ha walingu-
longa udesi,
gwa Mkulu Nguluwi, kwanguwazudila walin-
gukopola na wahadi.

⁷ Ila, kwa winji wa igano lya kwimilila lya hegwe,
ndokwinjila mng'handanda mwa hegwe.
Ndofugama kwa kuhulichiza kuli ng'handanda ya
hegwe yelile.

⁸ Gwa Mkulu Nguluwi, undongoze kuli kutan-
ganika kwa hegwe,
kwa chiwalo cha wang'honyo wa heni,
ugolose nzila ya hegwe hali heni.

⁹ Kwa vila kuli milomo ja hewo kwahela
kukundigwa,
mnhumbula za hewo nakumema kudumya,
milomo ja hewo ndo kota chilaga chiwele
mwanzi,
myango za hewo nazimema wihe.

¹⁰ Gwa Nguluwi, uwagaze kwa wihe wa hewo,
wagwe kwa mbuli zihile za hewo wawo.
Uwawinje kwa chiwalo cha winji wa gehile ga
hewo,
kwa vila nawakubelenhuka hegwe,

¹¹ ila weng'ha walingubilimila kikala goya kwa
hegwe wasangalale,
wembe kwa kusangalala mazuwa gose.

Uwemile walinguligana itagwa lya hegwe,
leka wasangalale kwa chiwalo cha hegwe.

¹² Kwa vila hegwe Mkulu Nguluwi kwan-
guwatambichiza wala watanganiche,
kwanguwamila kwa kunoga kwa hegwe kota
ngawo.

6

Kulanda mhela wa magazo

(Kwa yula yalingwaluchiza kwimba na vinhu vya
ng'weso za muziki. Kwimba kwa Sheminiti. Zab-
uli ya Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, uleche kung'hanuchila
kwa ng'halazi ya hegwe,
uleche kungaza kwa kuzudila kwa hegwe.

² Umbonele isungu, gwa Mkulu Nguluwi, ndahela
mong'ho.

Gwa Mkulu Nguluwi, umhe heni mong'ho,
ndangutoka mbaka kuli mizeje ja heni.

³ Muhe wa heni wangugazika ng'hatu.

Gwa Mkulu Nguluwi, kobeteza mbaka nili?

⁴ Gwa Mkulu Nguluwi, unyhinduchile na kundo-
hola,
undohole kwa chiwalo cha igano lya hegwe lya
kwimilila.

⁵ Kwa vila haduhu yalingukukumbuchila kula
kowaweke wabagame
whaani yoweza kukutogola ako kuli isi ya
wabagame?

⁶ Nhoka kwa chililo cha usungu,

chila nechilo ndanguchidoza chinhanda cha heni
kwa mahozi,
kwa mahozi ndangudoza chegamo cha heni.

⁷ Meho ga heni nagatoka kwa masinzo,
nagabilabila kwa chiwalo cha kugazigwa na
mng'honyo.

⁸ Muche kwa heni hemwe mweng'ha mlingudita
wihe,
kwa vila Mkulu Nguluwi nakahulika lizi lya
chililo cha heni.

⁹ Mkulu Nguluwi nakahulika chililo cha heni,
Mkulu Nguluwi nakakunda kulanda kwa heni.

¹⁰ Wang'honyo wa heni weng'ha wobasigwa soni
na kudumbizwa ng'hatu,
baho du, wohiluka kumbele na wobasigwa soni.

7

*Kulanda kwa kugana kutanzigwa kwa chiwalo
cha walinguwabunza wayawo*

(Lwimbo* Iwa Daudi kwa Mkulu Nguluwi kuwala
Kushi, Mbenjamini.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heni, ndangu-
bilimila kikala goya kwa hegwe,
undohole kulawa kwa weng'ha walingumbilim-
isa.

² Wone uleche, wokuya kundadula heni kota
isimba,
wombulunha heni mbaka kutali, kowa kuduhi
wa kundohola.

* **7: 7:0** Lwimbo Kwa Chiebulaniya ulonzi awu ndo Shiggaion. Wasomile hawalinguvizela una mana yachi, hanji ndo kulombocheza.

- ³ Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heni,
wone nandita mbuli imwe hali azi,
wone ndina nongwa kuli madito ga heni,
⁴ wone nandimhilusila goloko wa heni wihe
honhu ha ganojile,
ama nandimsukula mng'honyo wa heni ne chi-
walo,
⁵ lelo, mng'honyo yambinze na kimbata heni,
yabije ukomu wa heni,
na kuuwika ukulu wa heni kuli nhimbwisi.
- ⁶ Winuche gwa Mkulu Nguluwi, kwa ng'halazi ya
hegwe,
ukulemeze kuzudila kwa wang'honyo wa heni.
Winuche, gwa Nguluwi wa heni,
hegwe nakulajiza hachi iditigwe.
- ⁷ Uwakungajize wanhu wa isi hafungo ha hegwe,
nagwe uwalongoze kulawa kuchanya.
- ⁸ Hegwe, gwa Mkulu Nguluwi, kwanguwatagusa
wanhu wa isi.
Umhe heni hachi kwa kiwhana na kutanganika
kwa heni,
kwa kiwhana na kugoloka kwa nhumbula ya
heni.
- ⁹ Uudumye wihe wa wanhu wehile,
uwemize nzinzili wanhu watanganiche,
gwa Nguluwi uwele na hachi,
ulinguuzela uviso wa nhumbula na majesa ga
wanhu.
- ¹⁰ Nguluwi ndo ngawo ya heni,
heye kanguwalohola wawele wagoloche nhum-
bula.
- ¹¹ Nguluwi ndo mtagusa wa hachi,

yalinguugaza wihe chila zuwa.

¹² Wanhu wohambe wamgaluchile Nguluwi,
Nguluwi konola ipanga lya heye,
kowika goya upinde wa heye na kuugololela
honhu.

¹³ Kowika goya vinhu vya heye vya kitowa
ngondo,
kowika misale ja heye kuli chiluli.

¹⁴ UlOLE, mwihe kangijesaga wihe,
kangiwikaga goya kuwifya,
na kangwambuzaga uhadi.

¹⁵ Kangubawaga isimo,
hamba kangugwilaga amo.

¹⁶ Kuwifya kwa heye komhiluchila,
kuwifya komgwila heye yuye.

¹⁷ Ndolonga malumbo kwa Mkulu Nguluwi kwa
chiwalo cha hachi ya heye,
ndokwimba lutogo lwa itagwa lya Mkulu Ngu-
luwi, Nguluwi yawele kuchanya.

8

Ukulu wa Nguluwi na ukulu wa munhu

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na
Gititi. Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, Mkulu wa hetwe,
ndikomya itagwa lyako lyangutogoligwa kuli isi
yeng'ha.

Nakuuwika ukulu wa hegwe ako mchanya mwa
ulanga.

² Kwa kutogoligwa na wana wadodo na walingong'a,
nakiwichila ngome ya kiyamila kwa chiwalo cha
wang'honyo wa hegwe,
uwadumye walingukubelenhuka na yalinguhilusa chibida.

³ Hondilola ulanga, mijito ja vidole vya hegwe,
nyelesi na nhondwe, vyouviwichile ako,

⁴ munhu ka whaani, mbaka umjese,
munhu ndo choni mbaka umlolele?

⁵ Nakumdita yawe mdodo kusinda Nguluwi,
nakumha itaji lya ukulu na kuhulichizwa.

⁶ Nakumdita heye yawe chilongozi kuli mijito ja
hegwe jeng'ha,
nakuviwika vilumbigwe vyeng'ha hali ludali lwa
heye.

⁷ Ming'holo na misenga na migongolo ja kisolo,

⁸ videje na somba,
ena chila chilingojelela kuli nzila za bahali,
vyeng'ha nakuviwika kuli ludali lwa heye.

⁹ Gwa Mkulu Nguluwi, Mkulu wa hetwe,
ndikomya itagwa lya hegwe lyangutogoligwa kuli
isi yeng'ha.

9

Kulonga malumbo kwa Nguluwi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na Muti-labeni. Zabuli ya Daudi.)

¹ Ndolonga malumbo kwa Mkulu Nguluwi kwa
nhumbula ya heni yeng'ha,

ndogasimila madito ga hegwe ga kububuwaza.
² Ndosangalala na kutowa luchenze kwa chiwalo
cha hegwe,
ndolimbila lutogo itagwa lya hegwe, gwa Nguluwi
Uwele Kuchanya.

³ Mhela naloulawile, wang'honyo wa heni
nawahiluka kumbele,
nawekwang'wala na kudumigwa.

⁴ Nakuilewela hachi ya heni,
kulawa kuli chigoda cha hegwe cha undewa
nakulavya utaguso uwele wa hachi.

⁵ Nakuwang'hanuchila wanhu wa isi,
nakuwadumya wehile,
matagwa ga hewo nakugosa mazuwa gose.

⁶ Wang'honyo nawadumigwa mazuwa gose,
nakuwifya miji ja hewo,
mbaka kukumbuchilwa kwa hewo nakwajilila.

⁷ Ila Mkulu Nguluwi kangulongoza mazuwa gose,
nakawika chigoda cha heye cha undewa leka
yataguse.

⁸ Kanguitagusa isi kwa hachi,
kangwamula kwa kutanganika hali wanhu wa isi.

⁹ Mkulu Nguluwi ndo ngome kwa walingubun-
zwa,
heye ndo honhu ha kikala goya mihela ja magazoz.

¹⁰ Walingukuzela, gwa Nguluwi wangitumbila
kwa hegwe,
kwa vila hegwe Mkulu Nguluwi huwalechile
walingukupala.

11 Mumwimbile Mkulu Nguluwi yalingulongoza ako Siyoni.

Mugawikule kwa wanhu madito goyaditile.

12 Nguluwi kanguhilulaga chibida kwa kubo-holigwa kwa danda,

halingusemwa hebu chililo cha walingubunzwa.

13 Uwe na isungu kwa heni, gwa Mkulu Nguluwi.

Ulole magazo gawele nagafika kwa heni, kulawa kwa walingunzudila,

hegwe nakunyasula lombele habehi kubagama,

14 leka sime lutogo lwa hegwe hali wanhu wa Siyoni,

leka sangalale kwa vila nakundohola.

15 Wanhu wa isi nawenjila kuli ikulubila ly-owabawile wawo,

nawagwilizwa magulu kuli utandawala wowau-visile.

16 Mkulu Nguluwi nakelajila vyoyaweke kwa kukolela utaguso wa heye wa hachi.

Wanhu wehile nawagwilizwa kwa madito ga hewo wawo.

17 Wehile wohiluka kuli isi ya wabagame, ena, wanhu wa isi zeng'ha walingumsemwa Nguluwi.

18 Ila wazunwa hawosemwigwa mazuwa gose, kitumbila kwa walihela chinhu hakukwajilila mazuwa gose.

19 Winuche, gwa Mkulu Nguluwi.

Uleche kumleka yehile yasumye.

Uwakungajize wanhu wa isi zeng'ha hali hegwe, uwataguse.

20 Uwakabuse, gwa Mkulu Nguluwi,

leka wanhu wa isi zeng'ha wavizele kota hewo
ndo wanhu hela!

10

Kulanda kwa chiwalo cha hachi

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, lekachoni kwangwima kutali?

Lekachoni kwangivisa mhela wa magazo?

² Kwa kidaya wehile wanguwagaza wazunwa, wazunwa walingugwilizwa na hewo.

³ Mwihe kangitogolaga kwa maya ga nhumbula ya heye, kangumtambichizaga yawele na maya na kumliga Mkulu Nguluwi.

⁴ Kuli kidaya kwa heye halingumpala Nguluwi. Kijesa kwa heye kweng'ha ndo, "Haduhu Nguluwi."

⁵ Nzila za mwihe zangusumya, kwa heye nhaguso za hegwe za kutali na majesa ga heye, kanguwabezaga wang'honyo wa heye weng'ha.

⁶ Kangijesaga mnhumbula, "Siwa na lunhwinhwi, sifichigwa na magazo kuli ukomu wa heni."

⁷ Kumlomo kwa heye nakumema upanjilo na uhadi na kubunza, kangulongaga ulonzi wa kuzudiza na wihe.

⁸ Kangivisaga kuli vijiji yobeteza, yamkopole munhu yalihela nongwa.

Ka meho kumpugajiza ng'hochele,

⁹ kangubetezaga hali honhu ha kivisa kota isimba. Kangupugajizaga leka yawebate wazunwa,

kanguwagwilizaga kuli idiwa lya heye na kuwahola.

¹⁰ Ng'hochele kanguhondigwa na kutozigwa hasi, kangutozigwa kwa nhumbula yihile ya yula mwihe.

¹¹ Mwihe kangijesaga mnhumbula ya heye, “Nguluwi nakasemwa, nakadinya kumeho kwa heye halingona chinhu.”

¹² Winuche, gwa Mkulu Nguluwi, uwagaze, uleche kuwasemwa awo walingubunzwa.

¹³ Gwa Nguluwi, lekachoni mwihe kangukubeza, na kulonga kota humgaza?

¹⁴ Ila hegwe kwanguwonaga wawe kuli kutunywa na magazo, nakukunda kuwabochela mmoko mwa hegwe. Ng'hochele kangitumbila kwa hegwe, gwa Nguluwi,

hegwe kwanguwaga utanzi wa walekwa.

¹⁵ Ubene mong'ho wa munhu mwihe, udumye wihe wa heye weng'ha, uleche koneka kahi.

¹⁶ Mkulu Nguluwi ndo mndewa mazuwa gose. Wanhu wa isi zeng'ha wohawamzelele wokwajilila kuli isi ya heye.

¹⁷ Gwa Mkulu Nguluwi, kwangubochela kulanda kwa ng'hochele, kwangumkangaza na kumhulichiza.

¹⁸ Kowaditila hachi walekwa na walingubunzwa, leka munhu yawele ndo misanga yalemwele kigala lunhwinhwi kahi.

11

Kitumbila kwa Nguluwi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

¹ Kwa heye Mkulu Nguluwi ndangubilimila kikala goya.

Mwanguweza ndaze lelo kundonjela,

“Uguluche kota chideje mbaka kuli vidunda,

² kwa vila wehile wangujiwika goya mipinde ja hewo,

nawawika goya misale kuli jiza,

leka wawatowe wanhu wanojile.

³ Wone misasi ja ulongozi jowifigwa, munhu yatanganiche kodita ndaze?”

⁴ Mkulu Nguluwi ka mgati mwa Ng'handanda ya heye yelile,

chigoda cha undewa cha Mkulu Nguluwi cha ako kilanga.

Kwa meho ga heye kanguwalolaga wanhu,

na kuvizela chila chowalingudita.

⁵ Mkulu Nguluwi kanguwapimaga watanganiche, ila kanguwazudilaga ng'hatu wehile walingugana kubunza.

⁶ Kowadulisila wehile makala ga chiluli na maganga ga chiluli,

mbeho ng'hulu yowa ndo magazo ga hewo.

⁷ Mkulu Nguluwi ndo yatanganiche na kangugana kutanganika.

Wanhu wagoloche nhumbula wochikala hamwe na heye.

12

Kulanda utanzi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwimba kwa Sheminiti. Zabuli ya Daudi.)

¹ Ututanze, gwa Mkulu Nguluwi.

Wanhu wanojile nawamala,
wakukundigwa nawajilila hali wanhu.

² Chila yumwe kangumdetelezaga myage,
wangulongaga kwa kudeta na kwa nhumbula ya
udesi.

³ Gwa Mkulu Nguluwi,
uzidumule azo myango za uhadi,
na ajo milomo jilingidaya lukami.

⁴ Hewo wangulongaga, “Kwa myango za hetwe
tosumya,
milomo ja hetwe jina ludali, mkulu wa hetwe ndo
whaani?”

⁵ Ila Mkulu Nguluwi kangulonga,
“Kwa vila wazunwa wangubunzwa,
walingugana wangulila kwa usungu,
lelo ndanguya,
nani ndowegalila kikala goya konakwali woku-
beteza.”

⁶ Ulonzi wa Mkulu Nguluwi ndo kukomya,
ndo welile kota zahabu yelizwe kuli itanulu,
ena, kota zahabu yelizwe mala saba.

⁷ Kotwamila, gwa Mkulu Nguluwi,
kotuwika kutali mazuwa gose na lulelo alu lwi-
hile.

⁸ Wehile wanguzunguluta chila honhu,

kwajilila kwangutogoligwa hali wanhu.

13

Kulanda utanzi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, kosemwa heni mbaka hanili?

Ndaze, kosemwa heni mbaka mazuwa gose?

Mbaka hanili kokuvisa kumeho kwa hegwe?

² Ndowa na lunhwinhwi na majesa mbaka hanili, masinzo mnhumbula chila zuwa?

Mbaka hanili wang'honyo wa heni wosumya heni?

³ Undole na kunyhidichila, gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heni.

Umhe heni mong'ho kahi, leka ndeche kufichigwa na usinjizi wa kubagama.

⁴ Uleche kuwadita wang'honyo wa heni walonje, "Natumsumya ayu."

Walingungaza waleche kusangalalila kugwa kwa heni.

⁵ Ila heni ndangitumbila igano lya hegwe lya kwimilila, nhumbula ya heni yangusangalala kwa chiwalo cha ulohozi wa hegwe.

⁶ Ndokwimbila hegwe, gwa Mkulu Nguluwi, kwa igano lya kwimilila lya hegwe lyoulilajile kwa heni.

14

Wihe wa wanhu

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

¹ Wapoka wangilonjelaga mnhumbula,
“Haduhuli Nguluwi.”
Weng’ha nawajilila lukami,
nawadita mbuli za kuzudiza,
haduhuli ne yumwe yalingudita linojile.

² Mkulu Nguluwi kanguwalola wanhu kulawa ki-
langu,
yalole kota hana yoneche yawele na luhala,
kota hana yoneche yalingumuwinza Nguluwi.

³ Ila weng’ha nawali hafungo,
nawajilila hamwe,
haduhu ne yumwe wa hewo yaditile ganojile,
haduhuli ne yumwe.

⁴ Ndaze, hewo weng’ha walingudita wihe wahela
nyhala?
Wanguwabunza wanhu chila zuwa,
hambe wandande heni Mkulu Nguluwi.

⁵ Wobatigwa na kukabusa kukulu,
kwa vila Nguluwi ka hamwe na watanganiche.

⁶ Hemwe mlingudita gehile, mwangulemeza ma-
jesa ga mzunwa,
ila Mkulu Nguluwi ndo honhu ha heye ha kubil-
imila.

⁷ Ndangugana ng’hatu ulohozi wa Isilaeli wa-
hafichile kulawa Siyoni.
Mkulu Nguluwi hoyowahilula goya wanhu wa
heye,
walelwa wa Yakobo wotowa luchenze,
Waisilaeli wosangalala.

15

Goloko wa Nguluwi

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, whaani yoweza kikala kuli
ihema lya hegwe?

Whaani yoweza kikala mchanya mwa chidunda
cha hegwe chelile?

² Ndo munhu yalingikala ne nongwa,
mhela weng'ha kangudita gatanganiche,
yalingulonga ga kukomya kulawa mnhumbula,

³ ndo munhu yohambe yahehe wanhu,
yohambe yamditle gehile myage,
ne kumvilizila munhu yowalingikalasa habehi,

⁴ ndo munhu yalinguwabeza walinguwabunza
wayao,

ila kanguwahulichiza wala walingumdumba
Mkulu Nguluwi,

ndo munhu yohambe yagalamule chilaho cha
heye hanga hamba chowifya mbuli za heye,

⁵ yohambe yaziche sendi ya heye kwa kugana
mzidi ng'hatu,

ne kubochele chinhu kwa chiwalo cha kumbunza
yalihela nongwa.

Munhu yalingudita ago, hotigasika.

16

Kulanda kikala goya

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Unyamile gwa Nguluwi,
kwa vila kwa hegwe ndangubilimila kikala goya.

² Ndangumlonjela Mkulu Nguluwi, “Hegwe ndo
Mkulu wa heni,
ndahela linojile lyoneche ila hegwe.”

³ Kwa mbuli za welile wawele muisi,
kikala na hewo ndo kusangalala kwa heni.

⁴ Ila walingujifugamila milungu jinji,
wowa na magazo menji.
Nhambiko ya danda sijilavila
na matagwa ga milungu ajo sigalonga hebu.

⁵ Gwa Mkulu Nguluwi kwanguhega kwa heni,
nakuzidita mbuli za heni zeng'ha ziwe goya.

⁶ Nakumha heni ndolendole zinojile ng'hatu,
ena, uhalizi wa heni unoga.

⁷ Ndangumtogola Mkulu Nguluwi kwa kundongoza,
mbaka mhela wa nechilo nhumbula ya heni yangundagusaga.

⁸ Ndangumuwika Mkulu Nguluwi kumwando
kwa heni mazuwa gose,
ka hamwe na heni, sitigasika.

⁹ Lelo nhumbula ya heni yeng'ha yangusangalala
na kutowa luchenze,
lukuli lwa heni lokwesela kwa kikala goya
ng'hatu.

¹⁰ Ena hegwe huuleka muhe wa heni kuli isi ya
wabagame,
hambe undече, Yelile wa hegwe, nyole mchilaga.

¹¹ Kwangundajila nzila ya ukomu,
kuwa hamwe na hegwe kwangumemeza heni usangalalo wenele,

kuli moko wa hegwe uwele na mong'ho hana
usangalalo mazuwa gose.

17

Kulanda kwa munhu yanojile

(Kulanda kwa Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi uhulichize chiwalo cha
heni cha hachi,
uhulichize chililo cha heni,
uhulichize kulanda kwa heni kulihela uhadi.
² Utaguso wa heni uye kulawa kwa hegwe,
kwa vila hegwe kuizela mbuli iwele ya hachi.

³ Hegwe kwanguizela ng'hatu nhumbula ya heni,
nakumbuyila nechilo kumhugajiza,
nakumbika kuli kujezigwa.
Huweza kuwona wihe mgati mwa heni,
nanyamula silonga chinhu chihile.

⁴ Kuwala madito gowalingudita wanhu,
heni nyhulichiza malajizo ga hegwe,
nandiwika kutali na nzila za wanhu wehile.

⁵ Mbinza ng'hatu nzila ya hegwe,
ne hado silechile hebu.

⁶ Ndangukuchema, hegwe Nguluwi, kwa vila
hegwe kwangunyidichila,
unyhulichize goya, uhuliche ulonzi wa heni.

⁷ Ulajile kunoga kwa igano lya hegwe lya kwim-
ilila,
uwalohole kulawa kwa wang'honyo wa hewo,
wala walingubilimila kikala goya kwa hegwe.

⁸ Unyamile kota vyoulingulyamila iziho lya
hegwe,
uvise heni kuli lubehelo lwa mabawa ga hegwe,

⁹ kutali na kudumigwa na wehile,
kutali na wang'honyo wa heni walinguzunguluta.

¹⁰ Awo wahela isungu lyoneche mnhumbula,
wamema ulonzi wa kidadambala.

¹¹ Wangumbinza na kunzunguluta,
wangumbeteza heni leka wangwise.

¹² Wangugana kundadula kota isimba.
Kota isimba lilingupelemba.

¹³ Winuche, gwa Mkulu Nguluwi,
witowe na hewo na kuwagwisa.
Kwa ipanga undohole kulawa kwa wang'honyo.

¹⁴ Kwa moko wa hegwe, gwa Mkulu Nguluwi,
undohole kulawa mmoko mwa wanhu awo,
wanhu wawele ng'hano ya hewo ndo kuli isi ayi
hela.

Uwamemeze magazo gouwawichile,
leka wawenago ga kuhega na wana wa hewo,
wawalechele mbaka wazukulu wa hewo.

¹⁵ Nani kuli kutanganika ndokona kumeho kwa
hegwe,
hondililimka ndomema kusangalala kwa kukona.

18

Lwimbo lwa kusumya

(2 Samweli 22:1-51)

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Lwimbo lwa Daudi, chitumagwa wa Nguluwi, lwoyamwimbile Mkulu Nguluwi zuwa lila loyamlohole mmoko mwa wang'honyo wa heye na mmoko mwa Sauli.)

¹ Ndangukugana, gwa Mkulu Nguluwi, mong'ho
wa heni.

² Mkulu Nguluwi ndo italawe lya heni,
ngome ya heni na mlohozi wa heni,
Nguluwi wa heni, italawe lya heni yondilingum-
bilimila kikala goya,
ngawo ya heni na mong'ho wa ulohozi wa heni na
ngome ya heni.

³ Nandimchema Mkulu Nguluwi, yalinguganigwa
kutogoligwa yanhanze,
nani nandoholigwa kulawa kwa wang'honyo wa
heni.

⁴ Kwa vila ng'weso za kubagama nazinzunguluta,
mazi tendema ga kudumya nagavaba heni,

⁵ ng'weso za kuli isi ya wabagame nazimbata,
midiwa ja kubagama najifika.

⁶ Kuli magazoz ga heni nandimchema Mkulu Ngu-
luwi,
nandimlilila Nguluwi wa heni yanhanze.
Kulawa kuli ng'handaz ya heye, nakahulika lizi lya
heni,
kulila kwa heni nakufika kuli makutu ga heye.

⁷ Aho isi naikakama na kutigasika,
na misisi ja vidunda najitigasika,
navitigasika kwa vila Nguluwi nayali yazudile.

⁸ Iyosi nalifung'ha kulawa kuli mhenyelo ya heye,
chiluli chilingulakaza nachilawa kuli mlomo wa
heye,
makala ga chiluli nagaka kulawa kwa heye.

⁹ Nakagubula ulanga nakadulika,
ng'hungugu nhitu hasi ha magulu ga heye.

¹⁰ Nakakwina chilumbigwe chiwele na mabawa
na kuguluka,

nakaguluka himahima mchanya mwa mbeho.

¹¹ Nakegubika jiza banzi zeng'ha,
chigubiko cha heye nachali jiza,
nachali ng'hungugu ng'hulu ya kilanga.

¹² Lumwemwesa nalumwemwesa hali heye,
kulawa kuli ng'hungugu nakulawila nhonya ya
maganga na makala ga chiluli.

¹³ Mkulu Nguluwi nakabuma kulawa kilanga,
Nguluwi Yawele Kuchanya nakalavya lizi lya
heye,
nhonya ya maganga na makala ga chiluli navilaw-
ila.

¹⁴ Nakawatozela wang'honyo misale ja heye na
kuwasambalula,
nakatoza lumwemwesa, nakawawinga.

¹⁵ Kwa kung'hanuchila kwa hegwe, gwa Mkulu
Nguluwi,
kwa lweselo lwa mhenyelo ya hegwe,
hasi ha bahali nakugubuligwa,
misisi ja isi najoneka hazelu.

¹⁶ Nguluwi nakagolola moko wa heye kulawa
kuchanya na kundavya,
kulawa hasi ha mazi menji nakanyasula.

¹⁷ Nakandohola kulawa kwa mng'honyo wa heni
yawele na mong'ho,
na kulawa kwa hewo wanzudile kwa vila nawali
na mong'ho lukami kusinda heni.

¹⁸ Nawavaba vyombe kuli magazo,
ila Mkulu Nguluwi nayali kitumbila kwa heni.

¹⁹ Nakandavya na kunyhilika kuli kilejeha,
nakandohola kwa vila nakanojewa na heni.

20 Mkulu Nguluwi nakamha heni chonolo kwa
kiwhana na kutanganika kwa heni,
kiwhana na welile wa moko ga heni.

21 Kwa vila nandizibatilila nzila za Mkulu Ngu-
luwi,
na simbelenhuche Nguluwi wa heni.

22 Kwa vila nhaguso za heye zeng'ha nazali hali
heni,
silechile kuwinza malajizo ga heye.

23 Hali heye siwele na nongwa,
nandiwika kutali na gehile ga heni.

24 Lelo Mkulu Nguluwi nakamha heni chonolo
kwa kiwhana na kutanganika kwa heni,
kwa kiwhana na welile wa moko ga heni hali
heye.

25 Mkulu Nguluwi, hegwe kowa wa kukundigwa
kwa wawele wa kukundigwa,
kwa walihela nongwa, kwangilajila kwahela
nongwa.

26 Kwa heye yalingiyeliza kwangilajila kota ndo
yelile,
ila kwa wajilile kwanguwaditila kota vyowalingu-
ganigwa.

27 Kwa vila kwanguwalohola walingunyenyetela,
ila kwanguwadulisa walingidaya.

28 Kwa vila hegwe ndo ulingubwina chenje cha
heni,
Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heni, kwanguwinga
jiza Iya heni.

29 Kwa utanzi wa hegwe ndanguwasumya
wamizi,

londiwa hamwe na Nguluwi wa heni ndoweza
kuzuma lukanzi.

³⁰ Choyalingudita Nguluwi chahela nongwa!
Kulagana kwa Mkulu Nguluwi ndo kwa
kukundigwa,

heye ndo ngawo kwa weng'ha walingumbilimila.

³¹ Whaani yawele Nguluwi, mzidi wa Mkulu Nguluwi?

Whaani yawele italawe lya kutwamila, kota Nguluwi wa hetwe?

³² Nguluwi ndo yalinguwopa heni isali liwele na
mong'ho,

nakaidita nzila ya heni iwe inojile.

³³ Nakadita magulu ga heni gawe nzinzili kota ga
ibala,

na kumbika honhu hanojile mchanya mwa vin-
hembenhembe.

³⁴ Kangundangusa kitowa ngondo,
leka moko ga heni gawe na mong'ho wa kukwega
upinde uwele nzinzili.

³⁵ Nakumha heni ngawo ya hegwe ya ulohozi,
moko wa hegwe wa kudilo naunhanza,
kunyenyetela kwa hegwe nakundita ndiwe
mkulu.

³⁶ Nakundita njende kwa kilejeha,
leka magulu ga heni galeche kutelela.

³⁷ Nandiwawinza wang'honyo wa heni na
kuwafichila,
sihiluche kumbele mbaka lowadumigwe.

³⁸ Ndowatowanga leka walemwele kwinuka kahi,
wogwa hali magulu ga heni.

³⁹ Hegwe nakundita ndiwe na mong'ho wa kitowa
ngondo,
nakuwadulisa wang'honyo hali heni.

⁴⁰ Nakuwadita wang'honyo wa heni wabilime,
wala wanzudile nandiwadumya.

⁴¹ Nawatowa iyowe Iya kulanda utanzi, Ila
hakuwele na wa kuwalohola,
nawamlilila Mkulu Nguluwi Ila hawedichile.

⁴² Nandiwatowa, nawali kota nhimbwisi hali
mbeho,
nandiwatoza hanze kota nhope mnzila.

⁴³ Hegwe nakundohola kulawa kuli kutowigwa na
wanhu,
nakundita ndiwe chiongozi wa wanhu wa isi.
Wanhu wohambe ndiwazele nawang'holela mi-
jito.

⁴⁴ Wajenzi nawoya na kufugama kwa heni,
lowahuliche malajizo ga heni, nawanyhulichiza.

⁴⁵ Wajenzi watweguche nhumbula,
nawoya kulawa kuli ngome za hewo wokakama.

⁴⁶ Mkulu Nguluwi ka mkomu! Yatambichizwe
italawe Iya heni!

Yatogoligwe Nguluwi wa ulohozi wa heni.

⁴⁷ Heye nakandita nyhilule chibida,
na kuwadita wanhu walemwele hali ludali Iwa
heni.

⁴⁸ Nakundohola kulawa kwa wang'honyo wa
heni.

Ena, kwangunyhinula leka ndiwe mchanya
ng'hatu mwa wang'honyo wa heni,
na kundohola kulawa kwa wehile.

⁴⁹ Ahyo, ndokutogola, gwa Mkulu Nguluwi, hali isi zeng'ha, ndolimbila lutogo itagwa lya hegwe.

⁵⁰ Nguluwi kangumtambichizaga mndewa wa heye kusumya kukulu, kangulajilaga igano lya kwimilila kwa yabakalizwe mafuta wa heye, ena, kangumditilaga ahi Daudi na walelwa wa heye mazuwa gose.

19

Ukulu wa Nguluwi kuli vilumbigwe

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

¹ Kilanga kwangiwikula ukulu wa Nguluwi, ulanga wangutawiza mijito ja moko ga heye.

² Chila zuwa lyanguulonga, chila nechilo yanguzelesa.

³ Kuduhu nhelo ama ulonzi ulingulonjigwa, ne lizi lulinguhulikwa,

⁴ ila lizi lya hewo lyangulutaga kuli isi yeng'ha, na ulonzi wa hewo kuli kuduma kwa isi yeng'ha. Nguluwi nakaliwichila isanya honhu hake kuli ulanga,

⁵ nalyo lyangulawa kota mkasano yalingulawa kuli chihengo cha heye, lyangusangalala kota munhu yawele na mong'ho yalingubilima kuli nzila ya heye.

⁶ Lyangulawaga ubanzi umwe, na kuzunguluta mbaka ubanzi uyage, haduhu choweza kibagula na ivuche lyake.

Malajizo ga Mkulu Nguluwi

⁷ Ilajizo lya Mkulu Nguluwi ndo lyenela,

kangumpaga munhu ukomu unyale.
Ulolezi wa Mkulu Nguluwi nawima nzinzili,
kanguwapaga luhala walihela uwanzi.

⁸ Malajizo ga Mkulu Nguluwi ndo ga hachi,
kangusangalazaga nhumbula.
Mizilo ja Mkulu Nguluwi jahela nongwa,
jangigala lumuli kuli meho.

⁹ Kumdumba Mkulu Nguluwi ndo welile,
na wa kikala mazuwa gose.
Nhaguso za Mkulu Nguluwi ugoloka,
zeng'ha utanganika.

¹⁰ Zangunojeza kusinda zahabu,
kusinda zahabu inojile ng'hatu,
zinona kusinda hanombwa,
kusinda hanombwa ilawile kuli ilala.

¹¹ Kwa malanguso ga hegwe, ndangukanyigwa,
kwa kugawinza ndangupegwa chonolo chikulu.

¹² Ila whaani yalingona nongwa za heye yuye?
Gwa Nguluwi, mbiche kutali na nongwa zohambe
ndizizele.

¹³ Undemeze heni chitumagwa wa hegwe ndeche
kudita gehile ga kunuwila,
uleche kukunda ago gandongoze.
Aho ndowa ndilihela nongwa,
siwa na gehile ng'hatu.

¹⁴ Ulonzi wa mlomo wa heni na majesa ga nhumbula ya heni,
gakundigwe hali hegwe, gwa Mkulu Nguluwi,
italawe lya heni na mgombozi wa heni.

20

Kulanda kusumya

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

¹ Mkulu Nguluwi yakwidichile houwa kuli mag-
azo,

itagwa lya Nguluwi wa Yakobo likwamile.

² Yakuhilichile utanzi kulawila mng'handu mwa
heye,

yakutanze kulawa chidunda cha Siyoni.

³ Yazikumbuchile ndolendole za hegwe zeng'ha,
yazikunde nhambiko za hegwe za kulakazwa.

⁴ Yakupe goulugana mnambula ya hegwe,
yazidite mbuli za hegwe zeng'ha zikulutile goya.

⁵ Totowa luchenze kwa chiwalo cha kusumya kwa
hegwe,

tokwinula bendela kulipa ukulu itagwa lya Ngu-
luwi wa hetwe.

Mkulu Nguluwi yakwenezele kulanda kwa hegwe
kweng'ha.

⁶ Ndanguvizela kota Mkulu Nguluwi komtanza
mndewa yambakalize mafuta,

komwidichila kulawa mng'handu mwa heye ki-
langu,

kwa moko wa heye wa kudilo komdita yasumye
ng'hatu.

⁷ Wanji wangitumbila mituka ja hewo ja kitowela
ngondo,

wanji wangitumbila falasi wa hewo.

Ila hetwe twangitumbila Mkulu Nguluwi, Ngu-
luwi wa hetwe.

⁸ Hewo wochikwang'wala na kugwa,
ila hetwe tokwima nzinzili.

⁹ Umdite mndewa yasumye, gwa Mkulu Nguluwi!
Utwidichile hotukulanda!

21

Malumbo kwa kusumya

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, mndewa kangutowa
luchenze kwa mong'ho wa hegwe,
kangusangalala ng'hatu kwa kusumya koungele.

² Nakumha kugana kwa nhumbula ya heye,
haulemle kulanda kwa heye.

³ Nakumuyila, nakumha utambichizo winji,
nakumvaliza kofia ya undewa ya zahabu inojile
kumutwi kwa heye.

⁴ Nakakulanda ukomu nagwe nakumha,
nakumha ukomu wa kikala mazuwa gose.

⁵ Kwa kusumya kwa hegwe, mndewa kana ukulu
ng'hatu,
hegwe nakumha ukulu na kuhulichizwa.

⁶ Nakumdita heye yawe yatambichizwe mazuwa
gose,
nakumsangalaza heye, kwa kukuhejelela hegwe.

⁷ Mndewa kangitumbila kwa Mkulu Nguluwi,
kwa igano lya kwimilila lya Nguluwi Yawele
Kuchanya, hotigaswa.

⁸ Gwa mndewa, moko wa hegwe woweleta
wang'honyo wa hegwe weng'ha,
moko wa hegwe wa kudilo woweleta walin-
gukuzudila.

⁹ Houlawila kowadumya kota itanuli lya chiluli.

Mkulu Nguluwi kowadumya kwa ng'halazi ya
heye,
chiluli chowalakaza ng'hatu.

¹⁰ Gwa mndewa, kowadumya walelwa wa hewo
muisi,
wana wa hewo hawopona hali wanhu.

¹¹ Hanga howochijesa kukuditila gehile,
wone wowika goya mbuli za wihe,
hawoweza kusumya hebu.

¹² Kwa vila hegwe kowadita wabilime,
louwagololela kumeho misale ja hegwe.

¹³ Utogoligwe gwa Mkulu Nguluwi, kwa chiwalo
cha mong'ho wa hegwe.
Tokwimba na kutogola ludali lwa hegwe.

22

Chililo

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwimba kwa
lwimbo lwa chifuno chidala cha lufuku. Zabuli ya
Daudi.)

¹ Nguluwi wa heni, Nguluwi wa heni, lekachoni
nakundeka?

Lekachoni kwa kutali ng'hatu kundohola,
kutali na chililo cha heni cha magazo?

² Gwa Nguluwi wa heni, ndangulila nemisi ila
hambe widichile,
ndangutowa iyowe nechilo, ila siweza kwesela.

³ Ila, hegwe kwa yelile,
hegwe kwangulongoza kulawa kuli chigoda cha
hegwe cha undewa na kutogoligwa na
Waisilaeli.

⁴ Wasekulu wa hetwe nawetumbila kwa hegwe,
nawetumbila kwa hegwe, nagwe nakuwalohola.

⁵ Nawakulilila hegwe, nawaloholigwa,
nawakutumbila nawo hawabasigwe soni.

⁶ Ila heni nda linhu hela, siwele munhu,
ndemigwa na kubezigwa na wanhu weng'ha.

⁷ Weng'ha walingumbona wangumbeza,
wangufyonya na kutigasa vitwi vya hewo.

⁸ Wangulongaga, “Nakamtumbila Mkulu Ngu-
luwi,
lelo, Nguluwi yamgombole.
Wone Nguluwi kangunojezwa na heye,
lelo, yamlohole.”

⁹ Ila hegwe ndo undavile mmunda mwa mayangu,
nakumbika hanojile kuli mhambaga ya mayangu.

¹⁰ Nandikutumbila kulawa kupondigwa kwa
heni.
Kulawa lomhondigwe, hegwe nawali Nguluwi wa
heni.

¹¹ Uleche kuwa kutali na heni,
kwa vila magazo ga habehi,
haduhu wa kunhanza.

¹² Wang'honyo wenji nawanzunguluta kota
mibuguma,
wamema chila ubanzi wa heni kota mibuguma
jing'hang'hale ja Bashani.

¹³ Wangugabula milomo ja hewo kota isimba,
liwele goya kuvaba heni na kundadula.

¹⁴ Namala kota mazi gabohoche,
mizeje ja heni najiseleuka,

nhumbula ya heni ndo kota ihota,
yangusungulumuka mgati mwa heni.

¹⁵ Ikolomelo lya heni nalikala ng'hatu,
umyango wa heni wangunanahila kumlomo kwa
heni.

Nakundeka kuli nimbwisi ya kubagama.

¹⁶ Chilundo cha wehile nachinzunguluta,
nawanzunguluta kota chilundo cha mibwa,
kota isimba, nawandadula kuli moko na magulu
ga heni.

¹⁷ Mhona mizeje hela,
wang'honyo wa heni wangundola na kundonga
vibi.

¹⁸ Wangigawila nguwo za heni,
wangulitowela simbi ivalo lya heni.

¹⁹ Ila hegwe gwa Mkulu Nguluwi, uleche kuwa
kutali na heni.
Hegwe mong'ho wa heni, uye himahima kun-
hanza.

²⁰ Undohole kulawa kuli ipanga,
ulohole ukomu wa heni mli ndole za mibwa ajo.

²¹ Undohole kumlomo mwa isimba,
undohole kulawa kuli mbalati za mibogo ajo.

Lwimbo lwa kulonga malumbo

²² Ndowasimila wang'holozangu itagwa lya
hegwe,
ndokutogola hali nHING'hano ya hewo.

²³ “Hemwe mlingumdumba Mkulu Nguluwi,
mumtogole.
Mumhulichize hemwe walelwa weng'ha wa
Yakobo.

Mumfugamile Nguluwi hemwe walelwa weng'ha
wa Isilaeli.

24 Kwa vila heye halingubeza ne kuzudila
ung'hochele wa ng'hochele,
ne kivisa kutali na heye,
ila kangumhulika hoyomlanda utanzi.”

25 Kwa chiwalo cha hegwe ndokutogola,
hali nHING'hano ng'hulu ya wanhu,
ndokweneza chilaho cha heni hali hewo walin-
gukudumba.

26 Wazunwa wolya na kiguta,
walingumpala Mkulu Nguluwi womtogola.
Nguluwi yawatambichize kikala mazuwa gose.

27 Isi zeng'ha zokumbuchila na kumhiluchila
Mkulu Nguluwi,
wanhu wa isi zeng'ha womfugamila,

28 kwa vila Mkulu Nguluwi ndo mndewa,
heye kanguwalongoza wanhu wa isi zeng'ha.

29 Wawele na lufufu weng'ha muisi, wofugama
hali heye,
weng'ha wawele wobagama wofugama hali heye,
weng'ha wohambe waweze kulutiliza ukomu wa
hewo.

30 Lulelo lulinguya lwomkolela mijito,
wanhu wolusimila mbuli za Nguluwi,

31 wowikula madito ga heye ga hachi.
Wanhu wowawele wang'hali kupondigwa wolon-
jelwa,
“Mkulu Nguluwi nakadita kwa hachi.”

23

Mdimi

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Mkulu Nguluwi ndo mdimi wa heni,
sipunguchilwa na chinhu.

² Hali honhu ha misolo midodi kangumbasilizaga,
hafungo ha mazi gasindamale kangundongozaga.

³ Kanguuhilusilaga muhe wa heni mong'ho un-
yale.

Kuli nzila ya hachi kangundongozaga,
kwa chiwalo cha kuzeleka kwa heye.

⁴ Hanga hondikola hali ibindi lya jiza likulu lya
kubagama,

sidumba wihe woneche,

kwa vila hegwe, gwa Mkulu Nguluwi kwa hamwe
na heni,

nyimbati na ng'hweku ya hegwe vyangunyamila.

⁵ Nakumbichila goya mrvina hali wang'honyo wa
heni,

nakumbakaliza heni mafuta kumutwi,
chizombe cha heni chimema lukami.

⁶ Kwa kukomya, kunoga kwa hegwe na igano
lya kwimilila lya hegwe vyowa hamwe na
heni,

kuli mazuwa geng'ha ga ukomu wa heni,

nani ndochikala kuli ng'handu ya Mkulu Nguluwi
mazuwa gose.

24

Mndewa Mkulu

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Isi na vyeng'ha viwele mgati mwake ndo vya
heye Mkulu Nguluwi,

isi na weng'ha walingikala mgati mwake ndo vya heye.

² Kwa vila heye nakawika misisi ja isi mchanya mwa bahali, nakajiwika nzinzili mchanya mwa nzanda za mazi.

³ Whaani yokwina kuli chidunda cha Mkulu Nguluwi?

Whaani yochikala kuli ng'handanda ya heye yelile?

⁴ Munhu yawele na madito ganojile na nhumbula nzelu,

yohambe yauwiche muhe wa heye kuli kudeta, ne kilaha kwa udesi.

⁵ Munhu ayo kobochela utambichizo kulawa kwa Mkulu Nguluwi

na hachi ya heye kulawa kwa Nguluwi wa ulohozi wa heye.

⁶ Ndo vyoluwele lulelo lwa walingumpala heye, ena, wanhu walingumpala Nguluwi wa Yakobo.

⁷ Mchumuche hemwe lwizi, mchumuche, hemwe lwizi lwa katali, mndewa mkulu yaweze kwinjila.

⁸ Whaani ayo Mndewa mkulu?

Ndo Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho na ludali, Mkulu Nguluwi Yawele na Ludali kuli ngondo.

⁹ Mchumuche hemwe lwizi, mchumuche, hemwe lwizi lwa katali, mndewa mkulu yaweze kwinjila.

¹⁰ Whaani ayo Mndewa mkulu?

Ndo Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho, heye ndo Mndewa wa ukulu.

25

Kumlanda Nguluwi ulongozi na kwamilwa

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, kwa hegwe ndangigala
nhumbula ya heni.

² Ndangitumbila kwa hegwe, gwa Nguluwi wa
heni,
uleche kundeka mbasigwe soni,
wang'honyo wa heni waleche kusangalala kwa
kulemwela kwa heni.

³ Haduhu ne yumwe hali walingitumbila kwa
hegwe, yawele yobasigwa soni,
ila weng'ha walingukubelenhuka wabasigwe
soni.

⁴ Gwa Mkulu Nguluwi, unzelese nzila za hegwe,
undanguse kugawinza goulingugana.

⁵ Undongoze kuli kukomya kwa hegwe na kun-
dangusa,
kwa vila hegwe ndo Nguluwi mlohozi wa heni,
ndangitumbila kwa hegwe chila zuwa.

⁶ Gwa Mkulu Nguluwi, ukumbuchile isungu na
igano lya kwimilila lya hegwe,
viwele navyali kulawa katali.

⁷ Uleche kukumbuchila gehile ga usongolo wa
heni,
ung'humbuche kwa kiwhana na igano lya kwim-
ilila lya hegwe,
gwa Mkulu Nguluwi, kwa chiwalo cha kunoga
kwa hegwe.

⁸ Mkulu Nguluwi ka yanojile na yagoloche,
ahyo kanguwalangusaga nzila wawele na gehile.

9 Kanguwalongozaga walingunyenyetela kuli hachi,
ena, kanguwalangusaga nzila ya heye.

10 Mkulu Nguluwi kanguditaga kwa igano lya kwimilila na kukundigwa,
kwa wala walingibatilila malajizo ga ilagano lya heye.

11 Gwa Mkulu Nguluwi, kwa chiwalo cha itagwa lya hegwe,
undechele nongwa ya heni hanga ndo ng'hulu.

12 Chila munhu yalingumdumba Mkulu Nguluwi,
Mkulu Nguluwi komlangusa nzila ya kuwinza.

13 Mbuli za munhu ayo zomlutila goya mazuwa gose,
walelwa wa heye woihalila isi.

14 Mkulu Nguluwi ka goloko wa hewo walingumdumba,
heye kanguwazelesaga ilagano lya heye.

15 Meho ga heni gangumlola Mkulu Nguluwi mazuwa gose,
naye kogalavya magulu ga heni kuli idiwa.

16 Gwa Nguluwi, uye kwa heni na kumbonela isungu,
kwa vila ndayeka na ndangugazika.

17 Umbusile kusan zalima kwa nhumbula ya heni,
na umbuse kuli lunhwinhwi.

18 Ulole magazo na kusan zalima kwa heni,
undechele gehile ga heni geng'ha.

19 Lole ndaze vyowawe le wenji wang'honyo wa heni,
lole ndaze vyowalingunzudila ng'hatu na kugana kundumiza.

²⁰ Uwamile ukomu wa heni, undohole,
uleche kukunda mbasigwe soni,
ndangubilimila kikala goya kwa hegwe.

²¹ Kugoloka na kutanganika vinyamile,
kwa vila ndangukutumbila hegwe.

²² Gwa Mkulu Nguluwi, uwagombole wanhu wa
hegwe, Isilaeli,
kuli magazo ga hewo geng'ha.

26

Kulanda kwa munhu yanojile

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, umhe heni hachi,
kwa vila nandikala kwa kugoloka,
nanditumbila kwa hegwe ne kukuleka.

² Gwa Mkulu Nguluwi, umhugajize na kunjeza,
uitaguse nhumbula ya heni na nyhala za heni.

³ Mazuwa gose silisemwa igano lya kwimilila lya
hegwe,
ndangikala kwa chiwalo cha kukundigwa kwa
hegwe.

⁴ Hambe ndilumbe hamwe na wanhu wadesi,
hambe ndihanze na wanhu wahadi.

⁵ Ndanguzizudila nging'hano za wajilile,
na kilumba hamwe na wehile.

⁶ Ndanguhovuga moko ga heni kulajila ndahela
nongwa,
na kuhahejelela honhu ha hegwe ha kulavila
nhambiko, Gwa Mkulu Nguluwi,

⁷ kuno ndikwimba lwimbo lwa kuta malumbo,

na kusimila madito ga hegwe geng'ha ga
kububuwaza.

⁸ Mkulu Nguluwi, nojezwa na ng'handu ya hegwe,
honhu houlingikala,
honhu houlingikala ukulu wa hegwe.

⁹ Uleche kundumya hamwe na waweke na gehile,
ne kunhoza hamwe na walingukopola,

¹⁰ wanhu waweke madito ga hewo ndo ga wihe
mazuwa gose,
wanhu waweke wamema kugana kubochela
chinhu leka kwajiliza hachi.

¹¹ Ila heni ndangikala kwa kugoloka,
ungombole na kumbonela isungu.

¹² Ndangwima hali honhu haweke na kikala goya,
ndomtogola Mkulu Nguluwi, kuli nhing'hano
ng'hulu.

27

Lwimbo lwa kumtogola Mkulu Nguluwi

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Mkulu Nguluwi ndo lumuli lwa heni na ulohozi
wa heni,
ndimdumbe whaani?
Mkulu Nguluwi ndo ngome ya ukomu wa heni,
ndimdumbe whaani?

² Wehile howonhowa,
na kugana kundumya,
wang'honyo na walingitwanza na heni wochik-
wang'wala na kugwa.

³ Hanga wamizi howonzunguluta,

nhumbula ya heni haidumba chinhu,
hanga ngondo hoilawila kwa heni,
ndowa nding'hali na kitumbila.

⁴ Mbuli imwe nandimlanda Mkulu Nguluwi,
ayo ndo ndilinguipala,
ndikale mng'handanda mwa Mkulu Nguluwi
mazuwa geng'ha ga ukomu wa heni,
ndijese ng'hatu kunoga kwa Mkulu Nguluwi,
na kupala ulongozi wa heye kuli ng'handanda ya
heye.

⁵ Kukomya, zuwa lya magazo konyamila kuli
chibumuli cha heye,
kovisa heni kuli ihema lya heye,
na kumbika kwa kikala goya mchanya mwa ita-
lawe.

⁶ Kwa kusumya nani ndolola mchanya mwa
wang'honyo wa heni walingunzunguluta.
Ndomlavila nhambiko kwa kutowa luchenze
mgati mwa ng'handanda ya heye,
ndokwimba na kumtowela luchenze Mkulu Ngu-
luwi.

⁷ Gwa Mkulu Nguluwi, unyhulichize
hondikulilila,
umbonele isungu na kunyhidichila.

⁸ Nhumbula ya heni yangundonjela, “Uye umpale
Nguluwi.”

Lelo, ndanguya kwa hegwe, gwa Mkulu Nguluwi.

⁹ Uleche kuleka kundola,
uleche kundema kwa ng'halazi heni chitumagwa
wa hegwe.

Hegwe nawali utanzi wa heni.

Uleche kunhoza ne kundeka, gwa Nguluwi Mlohozi wa heni.

¹⁰ Hanga mhaza na mayangu howondeka, Mkulu Nguluwi kombochela.

¹¹ Gwa Mkulu Nguluwi, undanguse nzila ya hegwe, undongoze kuli nzila igoloche, kwa chiwalo cha wang'honyo wa heni.

¹² Uleche kundeka leka wang'honyo wa heni wanditile vyowogana, kwa vila walolezi wa udesi nawambuyila, hewo walingulavya ulonjelezi wihile.

¹³ Ndangukunda kota ndolyona isungu lya Mkulu Nguluwi, kuli isi ya wawele wakomu.

¹⁴ Witumbile kwa Mkulu Nguluwi. Wime nzinzili, uleche kugozola. Ena, witumbile kwa Mkulu Nguluwi.

28

Kulanda utanzi

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Ndangukulilila, gwa Mkulu Nguluwi, gwa italawe lya heni, uleche kunditila kota yohambe yahuliche.

Wone hunyhulichize, ndowa kota wala walingudulika kuli ikulubila lya wabagame.

² Uhulichize lizi lya kulanda kwa heni kwa isungu, hondikulilila unhanze,

hondikwinula moko ga heni kuli ng'handanda ya
hegwe yelile.

³ Uleche kumbulunha heni hamwe na wanhu we-
hile,

hamwe na wanhu walingudita wihe.

Wala walingulonga na wayao ulonzi wa kikala
goya,

ila nawamema wihe mnhumbula za hewo.

⁴ Uwagaze kwa kiwhana na madito ga hewo,

kwa kiwhana na wihe wowauditile.

Uwagaze kwa kiwhana na gowalingudita kwa
moko ga hewo,

uwaditile vila vyowalinguganigwa kuditilwa.

⁵ Kwa vila hambe wajese kwa chiwalo cha madito
ga Mkulu Nguluwi,

hawazizelele mbuli zoyaditile,

kwa chiwalo acho kowabomola,

howazenga kahi unyale.

⁶ Yatogoligwe Mkulu Nguluwi,

kwa vila nakahulika kulanda kwa heni kwa
isungu.

⁷ Mkulu Nguluwi ndo mong'ho wa heni na ngawo
ya heni,

nhumbula ya heni yangitumbila kwa heye.

Nakanhanza nani nditowa luchenze kwa nhum-
bula,

kwa lwimbo lwa heni ndangulonga malumbo
kwa chiwalo cha heye.

⁸ Mkulu Nguluwi ndo mong'ho wa wanhu wa
heye,

heye ndo honhu ha kubilimila kwa mndewa wa
heye yambakalize mafuta.

⁹ Gwa Nguluwi, uwalohole wanhu wa hegwe,
uwatambichize wanhu wa hegwe.

Uwe mdimi wa hewo na kuwatanza mazuwa
gose.

29

Lizi Iya Nguluwi

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Mumtogole Mkulu Nguluwi, hemwe vilumbigwe
vya kilanga,

mtonje Mkulu Nguluwi kana ukulu na mong'ho.

² Muwikule ukulu wa itagwa Iya Mkulu Nguluwi.
Mumfugamile Mkulu Nguluwi kuli welile ng'hatu
wa heye.

³ Lizi Iya Mkulu Nguluwi Iyanguhulikwa
mchanya mwa bahali,

Nguluwi yawele na ukulu kangulibumiza lim-
lungu,

lizi Iya Mkulu Nguluwi Iyanguhulikwa mchanya
mwa bahali.

⁴ Lizi Iya Mkulu Nguluwi lina mong'ho,
lizi Iya Mkulu Nguluwi limema ukulu.

⁵ Lizi Iya Mkulu Nguluwi Iyangubena migodi
mikulu,

Mkulu Nguluwi kangubenanga migodi mikulu ja
Lebanoni.

⁶ Kangwambuzaga limachinyhina kuli vidunda
vya Lebanoni,

chidunda cha Helimoni chitigasiche.

7 Lizi lya Mkulu Nguluwi lyangulavyaga
lumwemwesa.

8 Lizi lya Mkulu Nguluwi lyangukudita
kugunuche kukakame,

Mkulu Nguluwi nakakudita kugunuche ako
Kadeshi kukakame.

9 Lizi lya Mkulu Nguluwi lyangutigasa migodi ja
kumhulo,

lyangulagaza mahamba ga migodi kuli kisolo,
na mgati mwa ng'handa ya heye kweng'ha wan-
gulonga,

“Ukulu kwa Nguluwi.”

10 Mkulu Nguluwi ndo yalingulongoza mchanya
mwa mazi tendema,

Mkulu Nguluwi ndo mndewa yalingulongoza
mazuwa gose.

11 Mkulu Nguluwi yawape mong'ho wanhu wa
heye.

Mkulu Nguluwi yawatambichize wanhu wa heye
kwa kikala goya.

30

Kulanda kwa kulonga malumbo

(Zabuli ya Daudi. Lwimbo lwa kuiwika chi-
uyeng'ha ng'handa ya Nguluwi.)

1 Gwa Mkulu Nguluwi, ndangukutogola kwa vila
nakunyinula kulawa kuli ikulubila,

huwalechile wang'honyo wa heni wasangalale
kwa kusumya heni.

2 Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heni,
nandikulilila unhanze, nagwe nakumhonya.

³ Gwa Mkulu Nguluwi, nakundohola kulawa kuli
isi ya wabagame,
nakumha kahi heni ukomu,
nakundavya hali walinguluta kuli vilaga.

⁴ Mumwimbile Mkulu Nguluwi lutogo, hemwe wa
kukundigwa wa heye,
mkumbuchile welile wa heye na kumlonjela
malumbo.

⁵ Ng'halazi ya heye yangikala kwa mhela udo,
kukundigwa kwa heye kwangikala mazuwa gose.
Chililo choweza kuwa baho mbaka nechilo,
ila mitondo usangalalo wanguya.

⁶ Mbuli za heni hoziwele zilutilila goya, nandonga,
“Silemwela hebu.”

⁷ Kwa kunoga kwa hegwe, gwa Mkulu Nguluwi,
nakunyimiza nzinzili kota chidunda chikulu.
Ila louwele wivisile kutali na heni,
nandumba ng'hatu.

⁸ Gwa Nguluwi, nandikulilila hegwe,
ena nandikudedeza, gwa Mkulu Nguluwi, kwa
isungu.

⁹ “Ndaze, kopegwa choni hondibagama,
na kudulika mbaka kuli wabagame?
Ndaze, nhimbwisi ya wabagame yoweza kukuto-
gola?
Ndaze, yoweza kusimila kukundigwa kwa
hegwe?

¹⁰ Unyhulichize, gwa Mkulu Nguluwi na kum-
bonela isungu,
gwa Mkulu Nguluwi, unhanze.”

¹¹ Hegwe nakugalula kulombocheza kwa heni
kuwa ngoma ya kusangalala,
nakumbusila masinzo ga heni, nakunzungulusila
usangalalo.

¹² Ndokutogola hambe nyamalile.
Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heni ndokulon-
jela malumbo mazuwa gose.

31

Kulanda kuli magazo makulu

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, kwa hegwe ndangubilim-
ila kikala goya,
uleche kundeka ne hado mbasigwe soni,
kwa kutanganika kwa hegwe undohole
himahima.

² Umbichile goya ikutu lyako, undohole.
Uwe kwa heni italawe lya kikala goya,
ngome iwele nzinzili kundohola.

³ Ena, hegwe ndo italawe na ngome ya heni,
kwa chiwalo cha itagwa lya hegwe undongoze na
kundajila.

⁴ Undavye kuli idiwa lyowambichile chinyele,
kwa vila hegwe ndo honhu ha heni ha kubilimila.

⁵ Mmoko mwa hegwe ndanguwika muhe wa heni,
nakungombola, gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa
kitumbila.

⁶ Ndanguwazudila walingufugamila milungu ja
udesi,
ila heni ndangitumbila kwa hegwe, gwa Mkulu
Nguluwi.

⁷ Ndotowa luchenze na kusangalala kwa igano lya
kwimilila lya hegwe,
kwa vila hegwe nakukona kugaya kwa heni,
nakukuzela kusanzalima kwa nhumbula ya heni.

⁸ Hegwe hundechile mbichigwe kuli moko ga
wang'honyo wa heni,
nakunyimiza honhu hawele na kilejeha.

⁹ Gwa Mkulu Nguluwi, umbonele isungu, nda kuli
magazo,
meho ga heni nagatoka kwa masinzo,
ndahela mong'ho kuli lukuli na kuli nhumbula.

¹⁰ Ukomu wa heni naumala kwa masinzo,
ena, miyaka jangu kwa kung'ung'uta.
Mong'ho wa heni naumala kwa kugazika,
mbaka mizeje ja heni jahela mong'ho.

¹¹ Nandiwa wa kubezigwa kwa wang'honyo wa
heni weng'ha,
kwa wawele habehi na heni nambezigwa ng'hatu.
Goloko wa heni wangumbona heni nda chinhu
cha kukabusa,
howombona mnzila wangumbilima heni.

¹² Semwigwa kota munhu yabagame,
ndiwa kota chiya chibeneche.

¹³ Ndanguhulika wanhu woheha,
“Kukabusa chila ubanzi!”
Wangijesa mbuli zihile kwa heni,
wangiwika goya kung'hopola.

¹⁴ Ila heni ndangitumbila kwa hegwe, gwa Mkulu
Nguluwi.
Ndangulonga, “Hegwe ndo Nguluwi wa heni.”

15 Mazuwa ga ukomu wa heni ga mmoko mwa
hegwe,
undohole kulawa kwa wang'honyo wa heni,
undohole kulawa kwa hewo walingumbinga.

16 Undole kwa kunoga heni chitumagwa wa
hegwe,
undohole kwa igano lya kwimilila lya hegwe.

17 Gwa Mkulu Nguluwi, uleche kundeka
mbasigwe soni
kwa vila heni ndangukulanda,
ila waleche wehile wabasigwe soni,
waleche wajilile kwa kububuwala ako kuli isi ya
wabagame.

18 Ujidinye milomo ja wanhu wadesi,
wanhu wawele na kidaya na izudizo kwa wanji,
wawele wanguwabezaga wanhu watanganiche.

19 Ndaze vyokuwele kwinji kunoga kwa hegwe,
kouwawichile wala walingukudumba!
Walingubilimila kikala goya kwa hegwe
kwanguwapa ganojile kuno wanhu weng'ha
wolola.

20 Kwanguwavisa hali honhu hawele na kikala
goya aho houwele,
kutali na majesa gehile ga wanhu.
Kwanguwawika kuli kikala goya hali ng'handanda ya
hegwe,
kutali na maligo ga wang'honyo wa hewo.

21 Yatogoligwe Mkulu Nguluwi,
kwa vila nakandajila igano lya kwimilila lya heye
lya kububuwaza,
lonzungulutwe kota muji ulingutowigwa.

²² Nandumba lukami na kijesa kota nawali unde-
dechile,
hambi, nakuhulika chililo cha heni londiku-
chemile unhanze.

²³ Mumgane Mkulu Nguluwi, hemwe welile wa
heye weng'ha.
Mkulu Nguluwi kanguwamilaga wanhu wa
kukundigwa,
ila kanguwagazaga walingidaya kota vyowalin-
guganigwa.

²⁴ Muwe mzidahe na mikangaze nhumbula,
hemwe mweng'ha mlingitumbila kwa Mkulu
Nguluwi.

32

*Kulonga malumbo kwa chiwalo cha kulechelwa
gehile*

(Ilanguso Iya Daudi.)

¹ Nakatambichizwa munhu yalechelwe nongwa
ya heye,

munhu yawele gehile ga heye nagosigwa ng'hatu.

² Nakatambichizwa munhu yawele Mkulu Ngu-
luwi hambe yamuwazile nongwa,
munhu yawele muhe wa heye wahela uhadi.

³ Mhela lombele ndilutilila kuleka kulonga gehile
ga heni,

nandali ng'hochele kwa kulila nemisi yeng'ha.

⁴ Nemisi na nechilo moko wa hegwe naunhunya,
mong'ho wa heni nawali wusigwe,
kota mazi mhela wa chipalangule.

⁵ Hamba nandonga gehile ga heni kwa hegwe,
siuvisile wihe wa heni.
Nandonga, “Ndangulonga wihe wa heni gwa
Mkulu Nguluwi.”
Aho ndo nagwe loumbusile gehile ga heni.

⁶ Ahyo, chila yalingukundigwa yakulande,
mhela houwa baho,
kukomya mazi makulu hogomema,
hagomfichila heye.

⁷ Hegwe ndo honhu ha heni ha kivisa,
kombika kutali na magazo,
na kunzunguluta kwa nzimbo za ulohozi.

⁸ Nguluwi kangulonga, “Ndokulangusa
na kukulajila nzila youlinguganigwa kuwinza.
Ndokulonjela mbuli na kukulola ng’hatu.

⁹ Uleche kuwa mpoka kota falasi ama falasi-
idogowi,
jiwele janguganigwa jikowelwe lijamu na
hatamu,
ama hebu hawokuhejelela.”

¹⁰ Wanhu wehile wofichigwa na magazo menji,
ila walingumtumbila Mkulu Nguluwi wanguzun-
gulutwa na igano lya heye lya kwimilila.

¹¹ Mtowe luchenze na kusangalala kwa chiwalo
cha Mkulu Nguluwi hemwe watanganiche,
mtowe luchenze lwa kusangalala hemwe
mgoloche nhumbula!

33

Lwimbo lwa kumtogola Nguluwi

¹ Mtowe luchenze kwa chiwalo cha Mkulu Nguluwi hemwe watanganiche.

Kumtogola Nguluwi kwanguwawala wanhu wawele na nhumbula zigoloche.

² Mumtogole Mkulu Nguluwi kwa igombogombo, mumtogole kwa ching'weleng'wele cha ng'weso kumi.

³ Mmwimbile lwimbo lunyale,

mtowe goya ching'weleng'wele na luchenze,

⁴ kwa vila ulonzi wa Mkulu Nguluwi ugoloka, na madito ga heye ndo ga kukundigwa.

⁵ Mkulu Nguluwi kangugana kutanganika na hachi, isi naimema igano lya kwimilila lya heye.

⁶ Kwa ulonzi wa Mkulu Nguluwi ulanga naulumbigwa,

na vyeng'ha viwele mumo kwa lweselo lwa mlomo wa heye.

⁷ Nakakungajiza mazi ga bahali kota kuli ibuli, mazi menji nakagahindila kung'hano.

⁸ Isi yeng'ha imdumbe Mkulu Nguluwi.

Wenyeng'haye weng'ha muisi, wamhulichize.

⁹ Kwa vila nakalonga na isi naiwa, nakalajiza nayo nayima nzinzili.

¹⁰ Mkulu Nguluwi kangutengulaga kunuwila kwa wanhu wa isi,

kangutengulaga majesa ga hewo.

¹¹ Choyogana kudita Mkulu Nguluwi changikala mazuwa gose,

kunuwila kwa heye kwangikala kuli lulelo lweng'ha.

¹² Nawatambichizwa wanhu wa isi wawele Ngu-luwi wa hewo ndo Mkulu Nguluwi, nawatambichizwa wanhu woyawahagule wawe wa heye yuye.

¹³ Mkulu Nguluwi kangulolaga hasi kulawa ki-langa, na kuwona wanhu weng'ha.

¹⁴ Kulawa kuli chigoda cha heye cha undewa, kangulolaga weng'ha walingikala muisi.

¹⁵ Heye kangulumbaga nhumbula za wanhu weng'ha, heye kanguvizela chila chinhu chowalingudita.

¹⁶ Mndewa halinguloholigwa kwa chilundo chikulu cha wamizi, ne mwamizi muwanzi hawaga na kusumya kwa mong'ho wa heye ukulu.

¹⁷ Falasi wa ngondo hawele chinhu kwa kusumya, mong'ho wa heye winji hauweza hebu kumloholo munhu.

¹⁸ Mkulu Nguluwi kanguwalola wala walingum-dumba, wanhu wawele wangitumbila igano lya heye lya kwimilila.

¹⁹ Heye kanguwaloholaga kulawa kuli kubagama, kanguwaditaga wawe wakomu mhela wa lufemba.

²⁰ Nhumbula za hetwe zangitumbila kwa Mkulu Nguluwi.

Heye ndo utanzi wa hetwe na ngawo ya hetwe.

²¹ Ena twangusangalala kwa chiwalo cha heye,
twangitumbila kuli itagwa lya heye lyelile.

²² Igano lya hegwe lya kwimilila likale na hetwe,
gwa Mkulu Nguluwi,
kwa vila hetwe natukuwichila kitumbila kwa
hetwe.

34

Lutogo na kunoga kwa Nguluwi

(Zabuli ya Daudi loyeditile kota kana lukwale hali
Abimeleki, yawele nakamuwinga, naye nakoka.)

¹ Ndomtogola Mkulu Nguluwi mihela jeng'ha,
sileka hebu kulonga lutogo lwa heye.

² Heni ndowa na lutogo hali Mkulu Nguluwi,
ng'hochele wahuliche na kusangalala.

³ Mumtogole Mkulu Nguluwi hamwe na heni,
tweng'ha hamwe tulitogole itagwa lya heye.

⁴ Nandimlanda Mkulu Nguluwi naye
nakanyidichila,
nakambusa kulawa kuli kudumba kwa heni
kweng'ha.

⁵ Wala walingumlola, wowichigwa lumuli,
kumeho kwa hewo hakuwa na soni hebu.

⁶ Yalingubunzwa nakamlilila Mkulu Nguluwi,
naye nakamhulika,
na kumloholo kuli magazo ga heye geng'ha.

⁷ Mhilisi wa Mkulu Nguluwi kanguwamilaga
banzi zeng'ha na kuwalohola,
weng'ha walingumdumba.

⁸ Mjeze mone Mkulu Nguluwi vyoyaweke yanojile.

Nakatambichizwa munhu yalingubilimila kikala goya kwa heye.

⁹ Mumdumbe Mkulu Nguluwi hemwe welile wa heye,

kwa vila walingumdumba hawokwisilwa chinhu.

¹⁰ Mbaka misimba jangwisilwa na kona nzala, ila walingumpala Mkulu Nguluwi, hawalingupunguchilwa na chinhu choneche chinojile.

¹¹ Muye hemwe wasongolo mnyhulichize, nani ndowalangusa kumdumba Mkulu Nguluwi.

¹² Whaani yalingunojezwa na ukomu, yalingugana mazuwa menji leka yagone ganojile?

¹³ Lelo, uleche kulonga gehile, na kiwika kutali na kulonga udesi.

¹⁴ Wiwiche kutali na wihe, udite ganojile, upale kikala goya na kibatilila.

¹⁵ Meho ga Mkulu Nguluwi ganguwalolaga watan-ganiche,

na kuhulichiza kung'ung'uta kwa hewo,

¹⁶ ila Mkulu Nguluwi kanguwaga yochitwanza na walingudita wihe,

leka yose kukumbuchila kwa hewo muisi.

¹⁷ Watanganiche howomlilila Mkulu Nguluwi, heye kanguwahulika,

na kuwalohola kulawa kuli magazo ga hewo geng'ha.

¹⁸ Mkulu Nguluwi ka habehi na hewo watweguche nhumbula,

kanguwalohola weng'ha wagozole ng'hatu.

¹⁹ Magazo ga yatanganiche ndo menji,
ila Mkulu Nguluwi kangumloholo kulawa
geng'ha.

²⁰ Kangujamila mizeje ja heye jeng'ha,
haduhu ne limwe lyobeneka.

²¹ Wihe wanguwegalilaga wehile kubagama,
walinguwazudila watanganiche wotagusigwa
kwa wihe.

²² Mkulu Nguluwi kanguloholaga ukomu wa vitu-
magwa wa heye,
weng'ha walingumbilimila hawotagusigwa kwa
wihe.

35

Kulanda utanzi

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, witwanze na walingit-
wanza na heni,
uwatowe hewo walingunhowa.

² Uhole ngawo ya hegwe,
winuche uye unhanze.

³ Uwiche goya igoha na ipanga lya hegwe kwa
chiwalo cha walingumbilimisa.
Undonjele kota kondohola.

⁴ Wabasigwe soni na kudeula,
hewo walingugana kung'hopola.
Wahiluse kumbele kwa soni,
hewo walingijesa kundumya.

⁵ Wawe kota mhumba hali mbeho,
lowobilimiswa na mhilisi wa Mkulu Nguluwi.

⁶ Nzila ya hewo iwe ya jiza na kutelela,

lowowinjigwa na mhillisi wa Mkulu Nguluwi.

⁷ Kwa vila ne chiwalo choneche nawambichila
midiwa,
wambawila ikulubila ne nongwa yoneche.

⁸ Kudumigwa kuwafiche hewo himahima,
wagwilizwe kuli idiwa hewo wawo,
wagwe mgati na kudumigwa.

⁹ Aho ndosangalala kwa chiwalo cha Mkulu Ngu-
luwi,
ndotowa luchenze kwa vila heye nakandohola.

¹⁰ Ndomlonjela Mkulu Nguluwi kwa nhumbula ya
heni yeng'ha,
“Gwa Mkulu Nguluwi, haduhu yawele kota
hegwe.

Hegwe kwanguwalohola ng'hochele kuli ndole za
wawele na mong'ho,
wazunwa na walihela chinhu mmoko mwa
wabokaji.”

¹¹ Walolezi wajuvi wangilajila,
wangumbuza mbuli zohambe ndizizele.

¹² Wangunyhilusila gehile honhu ha ganojile,
mbaka heni ndanguwa kuli uchiwa.

¹³ Ila hewo nalowawele watamwa,
heni navala migunila kulajila masinzo,
nandingaza kwa kuleka kulya.
Ndilanda kwa kinamiza mutwi,

¹⁴ kota ndangumlilila goloko wa heni ama
mng'holozangu.

Nanduta nandinamiza mutwi kwa masinzo,
kota munhu yalingulombocheza kubagama kwa
mayake.

15 Ila vyondikwang'hwale nawekungajiza na kusangalala.

Nawekungajiza hamwe kwa chiwalo cha heni.
Wanhu wohambe ndiwazele nawanhowa ne kuleka.

16 Wanhu wawele wanguwabezaga mbaka vyete,
nawang'hanuchila kwa kuzudila.

17 Gwa Mkulu Nguluwi, kolola hela mbaka hanili?
Undohole kulawa kuli kudumigwa na hewo,
ulohole ukomu wa heni kulawa kuli misimba ajo.

18 Ndolonga malumbo hali nHING'hano ng'hulu ya wanhu,
ndokutogola hali wanhu wenji.

19 Uleche kuwaleka wang'honyo awo wandonje vibi,
hewo walingunzudila hela wasangalale kwa chiwalo cha magazao ga heni.

20 Hambe walonge kwa kikala goya,
ila wangulonga ulonjelezi wa udesi,
kwa kitwanza na wenyeng'haye wasindamale.

21 Wangundonjeleza kwa lizi,
“Goya! Goya! Natona gouditile.”

22 Ila, gwa Mkulu Nguluwi, kwanguyona mbuli ayo,

gwa Mkulu Nguluwi, uleche kunyamalila,
uleche kuwa kutali na heni.

23 Winuche, gwa Mkulu Nguluwi unhowanile,
unyamile gwa Nguluwi na Mkulu wa heni.

24 Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heni, unhowanile,

udite kwa kiwhana na kutanganika kwa hegwe,
uleche kuwaleka wang'honyo wa heni wandonje
vibi.

²⁵ Uleche kuwaleka wejese, “Mbuli za hetwe nazi-
tulutila goya kota vyotuganile.”
Ama walonje, “Natumdumya ayu.”

²⁶ Waleche hewo walingusangalalila kudumigwa
kwa heni,
walemwele weng'ha na kudeula.
Hewo weng'ha walingiwona wanojile kusinda
heni,
wadeule na kona soni.

²⁷ Ila walingugana kona kota heni nda yatan-
ganiche,
wakwinize lizi kwa kusangalala walonje mazuwa
gose,
“Mkulu Nguluwi ndo mkulu ng'hatu.
Kangunojezwa na kunoga kwa chitumagwa wa
heye.”

²⁸ Aho nani ndowikula kutanganika kwa hegwe,
ndolonga lutogo lwa hegwe nemisi yeng'ha.

36

*Kunoga kwa Mkulu Nguluwi kwanguusumya
wihe wa munhu*

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi,
chitumagwa wa Mkulu Nguluwi.)

¹ Gehile gangulongaga na munhu mwihe,
mgati ng'hatu mwa nhumbula ya heye,
mbuli ya kumdumba Nguluwi ya haduhu ng'hatu
kwa heye.

² Mwihe kangiganililaga yuye,

mbaka kangulemwela kuvizela na kugazudila
gehile ga heye.

³ Chila choyalingulonga ndo wihe na udesi,
nakaleka kuwa na luhala na kudita ganojile.

⁴ Hoyowasa kangijesaga kudita wihe,
kangiwikaga kuli nzila yohaiwele inojile,
halingileka na wihe hebu.

⁵ Igano lya hegwe lya kwimilila, gwa Mkulu Ngu-
luwi lyangwenela mbaka kilanga,
kukundigwa kwa hegwe kwangufika mbaka kuli
ng'hungugu.

⁶ Kutanganika kwa hegwe ndo kota vidunda
vikulu,
utaguso wa hegwe ndo kota mgati ng'hatu mwa
bahali.
Gwa Mkulu Nguluwi, kwanguwamila wanhu na
migongolo.

⁷ Gwa Nguluwi, ndaze vyoliwele linojile igano lya
hegwe lya kwimilila?
Wanhu wangubilimilaga kuli lubehelo lwa
mbawa za hegwe.

⁸ Kwanguwagutiza kwa lufufu lwa ng'handa ya
hegwe,
kwanguwanweza kulawa kuli lwanda lwa
kunoga kwa hegwe.

⁹ Hegwe ndo mwaluko wa ukomu,
kwa lumuli lwa hegwe, twangona lumuli.

¹⁰ Ulutilile kuwa na igano lya kwimilila kwa
walingukuzela,

ulutilile kuwa wa hachi kwa wagoloche nhum-bula.

¹¹ Uleche kukunda walingidaya wavabe heni, ne wanhu wehile wambilimise heni.

¹² Hambu walingudita wihe nawagwa, nawagwiswa hasi hawoweza kwinuka.

37

Kulutilila goya kwa mbuli za wehile kuleche kukudeuza

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Uleche kitunya kwa chiwalo cha wehile, uleche kuwonela fihi walingudita gehile.

² Kwa vila hewo wokwajilila himahima kota mis-
olo,
woswinha kota mizuchila.

³ Witumbile kwa Mkulu Nguluwi na kudita gano-
jile,
wikale kuli isi iwele na kikala goya.

⁴ Upale usangalalo wa hegwe kwa Mkulu Ngu-
luwi,
naye kokuditila kota vyoilingugana nhumbula ya
hegwe.

⁵ Umhe Mkulu Nguluwi ukomu wa hegwe,
witumbile kwa heye,

⁶ naye kokudita kunoga kwa hegwe kupuliche
kota lumuli,
na hachi ya hegwe yuye kota isanya lya nemisi.

⁷ Usindamale hali Mkulu Nguluwi, umbeteze kwa
kwimilila,

uleche kitunya kwa chiwalo cha wala wawele
mbuli za hewo zanguwalutila goya,
wala walingudita goya kuli mbuli za hewo za
wihe.

⁸ Wiyuse na ng'halazi na uleche kuzudila,
uleche kusanzalima kwa vila ako ndo kulutiliza
wihe.

⁹ Wanhu walingudita wihe wodumigwa,
ila walingitumbila kwa Mkulu Nguluwi woihalila
isi iwele heye nakalagana kuwapa.

¹⁰ Ung'hali mhela uchefu, wehile wokwajilila,
kowapala hala howawele, howona hebu.

¹¹ Ila wawele liholile woihalila isi,
wosangalalila winji wa kikala goya na ganojile.

¹² Wehile wangiwikaga goya kudita gehile kwa
yatanganiche,
na kumjejedela mizino kwa kuzudila.

¹³ Ila Mkulu Nguluwi kanguwasekaga wehile,
kwa vila kanguvizela kota kuduma kwa hewo
kwa habehi.

¹⁴ Wehile wangusomolaga mipanga ja hewo na
kukwegu mipinde jawo,
leka wawakopole wazunwa na walihela chinhu,
wawadumule singo wanhu walingikala kwa ku-
goloka.

¹⁵ Ila mipanga jawo jokwinjila kwa hewo wawo,
na mipinde jawo jobeneka.

¹⁶ Fola lufufu ludo lwa munhu yatanganiche,
kusinda lufufu lwinji lwa wehile wenji.

17 Kwa vila mong'ho wa wehile wobenangwa,
ila Mkulu Nguluwi kanguwatanza watanganiche.

18 Mkulu Nguluwi kangulolelaga ukomu wa
wanhu walihela nongwa,
na uhalizi wa hewo wochikala mazuwa gose.

19 Hawobasigwa soni hojifika mihela jihile,
mazuwa ga lufemba wowa na chilyo chekwa.

20 Ila wehile wodumigwa,
wang'honyo wa Mkulu Nguluwi woswinha kota
uluwa wa kuchiwala,
ena, wokwajilila kota iyosi.

21 Wehile wangwazika ne kuhilusa,
ila yatanganiche kangulavyaga kwa isungu.

22 Walingutambichizwa na Mkulu Nguluwi woi-
halila isi,
ila walingupanjilwa naye wodumigwa.

23 Mkulu Nguluwi kangulongozaga magulu ga
munhu,
kangumwamilaga yula yamganile heye.

24 Hoyochikwang'wala, hogwa na kupona hasi,
kwa vila Mkulu Nguluwi komibata moko.

25 Nandali msongolo na sambi nda sekulu,
ila nasimuwene yatanganiche nakalechigwa,
ama wana wa heye wodedeza chilyo.

26 Mazuwa gose kanguwapaga wanji kwa kusan-
galala na kuwazika,
na wana wa heye ndo utambichizo.

27 Wiyuse kuli wihe, udite ganojile,

nagwe kochikala muisi mazuwa gose.

28 Kwa vila Mkulu Nguluwi kanguwagana wawele
na hachi,
hambe yawaleche wanhu wa heye wa
kukundigwa.

Kanguwamilaga mazuwa gose,
ila walelwa wa wehile wodumigwa.

29 Watanganiche woihalila isi,
wochikala amo mazuwa gose.

30 Munhu yatanganiche kangulongaga ulonzi wa
luhala,
kwa umyango wa heye kangulongaga gawele na
hachi.

31 Kangibatililaga malajizo ga Nguluwi wa heye
mnhumbula mwa heye,
naye hambe yajilile kuli kudita mbuli za heye.

32 Wehile wangumpugajizaga munhu yanojile na
kujeza kumkopola,

33 ila Mkulu Nguluwi homuwika hebu munhu
yanojile kuli ndole za wehile,
homleka yafichigwe na nongwa hoyotagusigwa.

34 Witumbile kwa Mkulu Nguluwi na kibata nzila
za heye,

naye kokwinula leka uihalile isi,
na kuwona wehile wodumigwa.

35 Ndiwona wehile wang'ang'ale,
wewichile mchanya mwa weng'ha kota mielezi ja
Lebanoni.

36 Hamba nang'hola aho, nawo hawawele hala
kahi,

nandiwapala ila hawoneche kahi.

³⁷ Umjese munhu yalihela nongwa, munhu yatang-
ganiche,
munhu yalingugana kikala goya kotambichizwa
walelwa.

³⁸ Wawele na nongwa weng'ha wodumigwa,
na walelwa wa hewo wokwajilizwa.

³⁹ Mkulu Nguluwi kanguwaloholaga
watanganiche,
na kuwamila mhela wa magazao.

⁴⁰ Mkulu Nguluwi kanguwatanza na kuwalohola,
kanguwaloholaga kulawa kwa wehile na
kuwawika hali kikala goya,
kwa vila wangubilimila kikala goya kwa heye.

38

Kulanda kuli magazao

(Zabuli ya Daudi. Kwa kukumbuchila.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, uleche kung'hanuchila
heni kwa ng'halazi ya hegwe,
uleche kungaza kwa kuzudila kwa hegwe.

² Misale ja hegwe najihoma lukuli lwa heni,
moko wa hegwe naung'hundujiza hasi.

³ Kuduhuli honhu hawele hanojile mlukuli
lwangu,
kwa vila nakuzudila kwa chiwalo cha heni,
haduhuli hawele na mong'ho mbaka kuli mizeje
ja heni,

kwa chiwalo cha gehile ga heni.

⁴ Nangubikwa ng'hatu na gehile ga heni,
gangunhunya kota mhomholo ng'hulu.

⁵ Vilonda vya heni vyola na kunhung'ha,
kwa chiwalo cha upoka wa heni.

⁶ Ndibina mbaka hasi na kuhondigwa,
nemisi yeng'ha ndanguzunguluta ndilom-
bocheza.

⁷ Lukuli lwa heni nalumema utamwa,
mlukuli mwa heni mwa haduhu honhu hawe
goya ne hado.

⁸ Nganda na kupondigwa pondigwa,
ndangulila kwa kugazigwa mnhumbula.

⁹ Gwa Mkulu, hegwe kuvizela maya ga heni
geng'ha,
kwa hegwe hachivisile hebu chililo cha heni.

¹⁰ Nhumbula yangutama, mong'ho umalila heni,
mbaka meho ga heni kahi hambe galole goya.

¹¹ Goloko na wayangu wangiwiki kutali na heni
kona magazo ga heni,
nhanzi ya heni yanguwa kutali na heni kahi.

¹² Walingugana kung'hopola wanguwika goya
midiwa ja hewo,
walingugana ndumile, wanguwika goya udesi
kundumya.

Nemisi yeng'ha wangiwiki goya kwa chiwalo cha
heni.

¹³ Ila heni ndiwa kota yohambe yahuliche, hambe
nyhuliche,
ndiwa kota yohambe yalonje, hawezile kulonga
chihu.

¹⁴ Ena, ndiwa kota munhu yohambe yahuliche,
kota munhu yohawe na choneche cha kilewela.

¹⁵ Ila ndangukubeteza, gwa Mkulu Nguluwi,

hegwe konyhidichila, gwa Mkulu Nguluwi, Ngu-
luwi wa heni.

¹⁶ Ndangukulanda hela wang'honyo waleche kun-
donga vibu,
waleche kitogola kwa kugwa kwa heni.

¹⁷ Habehi ng'hatu ndogwa,
ndina usungu wa mazuwa gose.

¹⁸ Ndangulonga kwa mlomo wa heni wihe wa
heni,
gehile ga heni gangungalila masinzo.

¹⁹ Wang'honyo wa heni wa goya,
wenji lukami walingunzudila ne chiwalo.

²⁰ Walinguhilusa wihe kwa ganojile ga heni,
wangundonjeleza kwa vila ndangudita ganojile.

²¹ Uleche kunhoza, gwa Mkulu Nguluwi,
uleche kuwa kutali na heni, Nguluwi wa heni.

²² Uye himahima kunhanza,
gwa Mkulu Nguluwi, uwele ndo ulohozi wa heni.

39

Kulanda luhala na kulechelwa

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwimba kwa
Yedutuni. Zabuli ya Daudi.)

¹ Nandongu, “Ndozilolela nzila za heni,
ndechu kudita gehile kwa ulonzi wa heni.
Ndodinya mlomo wa heni, wehile howowa
habehi na heni.”

² Nandali kota yohambe yalonje, ne kulonga
chihu,
nandali ndinyamalile, ila siwele goya hebu.
Magazo ga heni nagalutilila kuwa gang'ang'ale,

³ kugaya kwa heni nakundumiza mnhumbula.
Vyombe ndijesa, ndo vyondutilile kugaya kwa
chiluli,

hamba ulonzi awu naulawa kwa heni,

⁴ “Gwa Mkulu Nguluwi, unzelese kuduma kwa
heni,
mazuwa ga heni ga kikala gaponi galinga,
ndivizele vyoulungukola himahima ukomu wa
heni.

⁵ “Hambi kumbichila ukomu udo ng'hatu.
Ukomu wa heni hauwele chinhu hali hegwe.
Kukomya, chila munhu ndo kota lweselo hela.

⁶ Ndangukomya, chila munhu kangukola kota
isisila,
mijito ja heye jeng'ha ja hihi hela,
kangukungajiza lufufu ne kuvizela whaani
yohola.

⁷ “Ila, gwa Mkulu, ndangubeteza choni?
Kitumbila kwa heni ndo kwa hegwe.

⁸ Undohole kulawa kuli nongwa za heni zeng'ha,
uleche kukunda wapoka waseche heni.

⁹ Nda kota yohambe yalonje, hambe ndonje
chinhu,
kwa vila hegwe ndo unditile ahi.

¹⁰ Uleche kunzapa kahi,
ndangumala kwa magazo ga hegwe.

¹¹ Houmgaza munhu gehile ga heye kwa
kumng'hanuchila,
kwanguwifya ng'hano ya hewo kota lung'hwawa
vyowalingulya mahamba.

Kukomya, chila munhu ndo kota lweselo hela.

12 “Gwa Mkulu Nguluwi, uhulichize kulanda kwa heni,
uhulichize chililo cha heni,
uleche kuwa tulu hondilila.
Kwa vila heni nda mjenzi hela yalingukola,
nda mmajendo kota wasekulu wa heni weng'ha.
13 Uleche kundola leka sangalale hado,
londing'hali bagama na kwajilila.”

40

Lwimbo lwa lutogo

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

- 1 Nandimbeteza Mkulu Nguluwi kwa kwimilila,
nakanyuyila na kuhulika chililo cha heni.
2 Nakambusa kulawa kuli ikulubila likulu,
nakandavya kuli ndidi za ilamba,
nakemiza goya magulu ga heni mchanya mwa
italawe,
nakagapa mong'ho magulu ga heni.
3 Nakandangusa lwimbo lunyale,
lwimbo lwa lutogo kwa Nguluwi wa hetwe.
Wenji womlola na kumdumba Mkulu Nguluwi,
na kitumbila kwa heye.
4 Nakatambichizwa munhu yalingitumbila kwa
Mkulu Nguluwi,
munhu yohambe yelumbe na wanhu walingi-
daya,
wala walingujifugamila milungu ja udesi.
5 Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heni, nakutu-
ditila kwa winji,
vinduzanduza na majesa ga hegwe kwa hetwe.
Haduhu yoweza kuwhanizwa na hegwe.

Wone ndahaganile kugawikula na kugadamla,
ndo menji lukami kugawaza.

⁶ Hegwe hulingunojezwa na nhambiko ne nham-
biko za kulakazwa,
ila nakumha heni makutu ndikuhuliche.
Nhambiko za kulakazwa na nhambiko za kusa
gehile hulinguzigana.

⁷ Aho nandonge, “Ulote nambuya,
kuli chitabu nagandichigwa kuwala heni,

⁸ kota ndangusangalala kweneza goulingugana,
gwa Nguluwi wa heni,
ilajizo lya hegwe ndangulibatilila kwa nhumbula
ya heni.”

⁹ Nasimila mbuli inojile ya kutanganika,
hali nging'hano ng'hulu ya wanhu.

Kota vyouvizelele, gwa Mkulu Nguluwi,
heni hambe ndilemeze kuiwikula.

¹⁰ Sivilile mnhumbula mwa heni kutanganika
kwa hegwe,
nandiwikula kota hegwe kwa mlohozi wa
kukundigwa.

Siivilile nging'hano ng'hulu ya wanhu,
igano lya hegwe lya kwimilila na kukundigwa
kwa hegwe.

¹¹ Gwa Mkulu Nguluwi, uleche kuleka kumha
heni isungu lya hegwe.

Igano lya hegwe lya kwimilila na kukundigwa
kwa hegwe vinyamile mazuwa gose.

Kulanda utanzi
(Zabuli 70)

12 Kudumya kohambe kuwazigwe, kwangunzunguluta heni,
gehile ga heni gangundinya mbaka ndan-
gulemwela kona,
ga menji kusinda mnvili kumutwi kwa heni,
nani ngozola.

13 Gwa Mkulu Nguluwi, ugane kundohola,
gwa Mkulu Nguluwi, uye himahima kunhanza.

14 Walingugana kundumya,
wabasigwe soni na kudeula.
Hewo walingugana ndumile,
wahiluche kumbele na kubezigwa.

15 Hewo walinguseka heni,
wabubuwale kwa kulemwela kwa hewo.

16 Ila wala weng'ha walingukupala hegwe,
wasangalale na kutowa luchenze kwa chiwalo
cha hegwe.

Walinguugana ulohozi wa hegwe,
walonje mazuwa gose, “Mkulu Nguluwi ndo
Mkulu!”

17 Nani nda mzunwa na ndilihela chinhu,
ila gwa Mkulu, hegwe kwangung'humbuka heni.
Hegwe ndo mtanzi wa heni na mlohozi wa heni,
gwa Mkulu Nguluwi, uye uleche kukawila.

41

Kulanda kwa mtamwa

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

1 Katambichizwa yalingijesa kwa chiwalo cha
mzunwa,
Mkulu Nguluwi komloholo zuwa lya magazo.

² Mkulu Nguluwi komwamila na kumuwika yawe mkomu,
mbuli za heye zolutilila goya kuli isi,
Nguluwi homleka kuli ndole za wang'honyo wa heye.

³ Mkulu Nguluwi komtanza hoyowa mtamwa,
komusila matamwa ga heye geng'ha.

⁴ Nani nandonga, “Gwa Mkulu Nguluwi, um-bonele isungu,
umhonye kwa vila nandikuditila gehile.”

⁵ Wang'honyo wa heni wangulongaga vihi kwa heni,

“Kobagama hanili na itagwa lya heye lyajilile?”

⁶ Lowonjendela wangulongaga ulonzi wa hihi hela,

wangukungajizaga gehile kwa chiwalo cha heni,
lowofika kunze wanguwikulaga kwa wanji.

⁷ Weng'ha walingunzudila, hewo wangupwep-waga kwa chiwalo cha heni,

wangunjesela mbuli zihile za kunditila wihe.

⁸ Wangulongaga, “Matamwa ago gomkopola,
holawa kahi mchinhanda cha heye.”

⁹ Mbaka goloko wa heni ndimkundile,
goloko yawele yehanzile na heni ibumunda,
nakambelenhuka.

¹⁰ Gwa Mkulu Nguluwi, umbonele isungu,
unyhinule kahi, nani ndowahilusila chibida.

¹¹ Ahyo ndovizela kota kwangunojezwa na heni,
kwa vila wang'honyo wa heni hawoweza kusumya heni.

¹² Hegwe nakunyimiza kwa vila ndahela nongwa,

kwangumbika kumwando kwa hegwe mazuwa
gose.

¹³ Yatogoligwe Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa Isi-
laeli,
kulawa mazuwa gose, mbaka mazuwa gose.
Ena! Ena!

Chitabu cha Keli

42

(Zabuli 42-72)

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Ilanguso lya
Wakola.)

Kulanda kwa yabilimiswe kuli isi ya heye

¹ Kota ibala vyolilingugana mazi ga kazanda,
ndo vyondilingukugana, gwa Nguluwi.

² Ndina ng'halu ya Nguluwi, ng'halu ya Nguluwi
yawele mkomu.

Ndofika hanili kwa heye na kukona kumeho kwa
heye?

³ Mahozi nagawa chilyo cha heni nemisi na
nechilo,
lowandonjele chila zuwa,
“Kakohi Nguluwi wa hegwe?”

⁴ Ndangukumbuka kahi mbuli azi kwa masinzo
mnhumbula ya heni,
ndaze vyondutile na chilundo cha wanhu,
nandiwalongoza kuluta haluga ha Nguluwi,
wotowa luchenze lwa lutogo,
hali chilundo cha wanhu wodita mnvina.

⁵ Lekachoni ndangutweguka nhumbula?

Lekachoni ndangusumajila ahyo mgati mwa
heni?

Ndochitumbila kwa Nguluwi,
kwa vila ndomtogola kahi
heye yawele ulohozi wa heni na Nguluwi wa heni.

⁶ Nanzungulutwa na masinzo mnhumbula mwa
heni,
lelo ndangukukumbuchila hegwe, gwa Nguluwi,
kulawa kuli honhu ha Yolodani,
kulawa chidunda cha Helimoni na Misali.

⁷ Nafikwa na mazi tendema,
mazi tendema ga hegwe ganguchema kubuguma,
nhigu na magazo ga hegwe,
vya mchanya mwa heni.

⁸ Mkulu Nguluwi kongana heni kwa igano lya
heye lya kwimilila nemisi,
nakamha heni lwimbo lwa lutogo nechilo,
lwimbo lwa kumlanda Nguluwi wa ukomu wa
heni.

⁹ Ndangumlonjela Nguluwi, italawe lya heni,
“Lekachoni nakusemwa heni?
Lekachoni ndute aku na ako ndilombocheza,
kwa kubunzwa na wang'honyo wa heni?”

¹⁰ Mhondigwa kwa maligo ga hewo,
vyowombuza chila zuwa,
“Kakohi Nguluwi wa hegwe?”

¹¹ Lekachoni ndangutweguka nhumbula?
Lekachoni ndangusumajila ahyo mgati mwa
heni?
Ndochitumbila kwa Nguluwi,
kwa vila ndomtogola kahi
heye yawele ulohozi wa heni na Nguluwi wa heni.

43

Kulanda kwa yabilimiswe kuli isi ya heye
(Lwimbo lwa 42 lwangulutilila.)

¹ Gwa Nguluwi, ulajile kota ndahela nongwa,
uilewele mbuli ya heni kwa wanhu wa isi yihile,
undohole kulawa kwa wanhu wadesi na wehile.

² Ndangubilimila kikala goya kwa hegwe, gwa
Nguluwi.

Lekachoni kunhoza kutali?
Lekachoni ndute aku na ako ndilombocheza,
kwa kubunzwa na wang'honyo wa heni?

³ Uhiliche lumuli na kukomya kwa hegwe vindon-
goze,
vifichize heni kuli chidunda cha hegwe chelile,
haluga ha hegwe.

⁴ Hamba, Nguluwi wa heni, ndoluta hali honhu ha
hegwe ha kulavila nhambiko,
ndokuya kwa hegwe, gwa Nguluwi, usangalalo
wa heni ukulu.

Ndokutogola kwa igombogombo, gwa Nguluwi,
Nguluwi wa heni.

⁵ Lekachoni ndangutweguka nhumbula?
Lekachoni ndangusumajila ahyo mgati mwa
heni?
Ndochitumbila kwa Nguluwi,
kwa vila ndomtogola kahi
heye yawele ulohoji wa heni na Nguluwi wa heni.

44

Kulanda kwamilwa na Nguluwi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Ilanguso lya Wakola.)

¹ Gwa Nguluwi, hetwe natuhulika kwa makutu ga hetwe,
wasekulu wa hetwe nawatusimila
mbuli zouditile mihela ja hewo,
ena, mbuli zouditile aho katali.

² Kwa moko wa gwegwe baho nakuwawinga
wanhu wa isi zinji,
honhu ha hewo nakuwawika wasekulu wa hetwe,
nakuwagaza wanhu wa isi zinji,
nakuzidita mbuli za wasekulu wa hetwe zilutilile goya.

³ Wasekulu wa hetwe hawaiholile isi kwa mipanga ja hewo,
ne kusumya kwa mong'ho wa hewo,
ila nakuwadita wasumye kwa moko wa hegwe,
kwa kuwalangazila kumeho kwa hegwe,
kwa vila nakuwagana hewo.

⁴ Hegwe ndo mndewa wa heni na Nguluwi wa heni.
Wamule walelwa wa Yakobo wasumye.

⁵ Kwa mong'ho wa hegwe twanguwasumya
wang'honyo wa hetwe,
kwa ludali lwa hegwe,
twanguwabiga walingututowa.

⁶ Heni hambe nditumbile ipinde lya heni,
ne ipanga lya heni haliweza kundohola.

⁷ Hegwe ndo uwele utulohole kwa wang'honyo wa hetwe,

nakuwadita walingutuzudila wabasisigwe soni.

⁸ Mazuwa gose tochidayila hegwe, gwa Nguluwi, tolitogola itagwa lya hegwe mazuwa gose.

⁹ Ila nakutuleka na kutubasa soni, hambe ulutase kahi na chilundo cha wamizi wa hetwe.

¹⁰ Nakutudita tuwabilime wang'honyo wa hetwe, nawo nawahola lufufu lwa hetwe.

¹¹ Nakutudita kota ming'holo jilinguhilikwa kudu-muligwa singo, nakutusambalula kuli isi zinji.

¹² Nakuwaguza wanhu wa hegwe kwa sendi nyindo, ne kuwa na chinhu choneche cha mzidi kulawa kuli kuwaguza hewo.

¹³ Nakutudita tulongezwe na wotulingikalasa habehi, nawo wangutubeza na kutuseka.

¹⁴ Nakutudita tubezigwe na wanhu wa isi zinji, wangutigasa vitwi vya hewo kwa kutubeza.

¹⁵ Nemisi yeng'ha soni naingubika, kumeho kwa heni kumema soni,

¹⁶ kwa ulonzi na kubeza kwa walingundiga, kwa chiwalo cha wang'honyo wa heni na wahlilula chibida.

¹⁷ Aga geng'ha nagatufika hetwe, hanga hatukusemwile, ne hatubenile ilagano lya hegwe.

¹⁸ Hatukubelenhuche, ne kuzileka nzila za hegwe.

¹⁹ Ila nakutuleka tuwele tutochile ng'hatu hali
honhu ha mibwa ja kisolo jing'hang'hale,
nakutuleka kuli jiza ng'hulu.

²⁰ Wone twahakusemwile hegwe Nguluwi wa
hetwe,

na kumbilimila mlungu wa udesi,

²¹ gwa Nguluwi, wahavizelele mbuli ayo,
kwa vila hegwe nakuuzela uviso wa mnhumbula.

²² Ila kwa chiwalo cha hegwe, twangukopoligwa
chila zuwa,
twangudartilwa kota ming'holo jilinguhilikwa
kudumuligwa singo.

²³ Gwa Mkulu, ulilimche. Lekachoni nakuwasa?
Winuche. Dedede uleche kututoza mazuwa gose.

²⁴ Lekachoni kwangivisa kutali na hetwe,
na kusemwa magazo na kubunzwa kwa hetwe?

²⁵ Natuduliswa mbaka kuli nhimbwisi,
natunanahila kuli misanga.

²⁶ Winuche, uye kututanza.

Utugombole kwa chiwalo cha igano lya hegwe lya
kwimilila.

45

Lwimbo lwa kumtologa mndewa

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwimba kwa
Yunjiyunji. Ilanguso lya Wakola. Lwimbo lwa
mnvina ya kuhesa.)

¹ Nhumbula ya heni imema majesa ganojile.

Ndangumlonjela mndewa misitali ja lwimbo
lwangu,

umyango wa heni ndo kota kalamu ya yalin-
guweza kwandika goya.

² Kumeho kwa hegwe ndo kunoga kusinda wanhu
weng'ha,

ulonzi wa hegwe ndo isungu hela.

Ahyo Nguluwi nakakutambichiza mazuwa gose.

³ Uwohe ipanga lya hegwe, hegwe ulingitowa
ngondo uzidahe.

Hegwe kuna ukulu na lutogo.

⁴ Kuli ukulu wa hegwe, ulutilile kumwando kwa
kusumya,

ukulewele kukomya na kunyenyetela na kwamila
hachi.

Moko wa hegwe wa kudilo udite mbuli ng'hulu.

⁵ Misale ja hegwe jihongoka lukami,
jangukola kuli nhumbula za wang'honyo wa mn-
dewa,

wanhu wa isi wangugwa hasi ha hegwe.

⁶ Gwa Nguluwi, chigoda cha hegwe cha undewa
ndo cha mazuwa gose.

Kwangulongoza wanhu wa hegwe kwa hachi.

⁷ Nakugana gatanganiche na kuzudila wihe,
kwa chiwalo acho, Nguluwi, Nguluwi wa hegwe,
nakakuhagula kwa kukubakaliza mafuta ga usan-
galalo, kusinda wayago.

⁸ Mivalo ja hegwe jangunhunyhilila manemane
na udi na mdalasini,

lizi lya vinhu vya muziki vya ng'weso lyanguku-
sangalaza,

kuli ng'handa ng'hulu zinoligwe kwa mizino
mikulu ja itembo,

⁹ Wahinza wa wandewa wa hali wadala wa hegwe
walingutogoligwa,
naye mche wa mndewa kema kudilo kwa hegwe,
yavalile vinoligo vya zahabu inojile ya Ofili.

¹⁰ Uhulichize mhinza, wijese.
Uwiche goya ikutu lya hegwe.
Uleche kukumbuchila wanhu wa hegwe na ivyazi
lya hegwe.

¹¹ Kumeho kwa hegwe ndo kunoga,
heye ka mkulu wa hegwe igana umhulichize.

¹² Wanhu wa Tilo wokugalila ndolendole,
wawele na lufufu wogana uganililo wa hegwe.

¹³ Ukulu weng'ha ndo kwa mhinza wa mndewa
kuli chihengo cha heye.

Ivalo lyake nalitawigwa kwa ng'weso za zahabu.

¹⁴ Yawele yavalile ivalo lya lanji nyinji,
kangulongozwa kwa mndewa,
wayage mhinza wangumuwinza,
nawo wangugaligwa kwa hegwe.

¹⁵ Kwa usangalalo na luchenze wangufika ako,
na kwinjila kuli ng'handa ng'hulu ya mndewa.

¹⁶ Gwa mndewa, kowa na wana wenji
wawele wolongoza honhu ha wasekulu wa
hegwe,
kowadita walongoze kuli isi yeng'ha.

¹⁷ Ndolidita itagwa lyako likumbuchilwe kuli
lulelo lweng'ha,
isi zeng'ha zokutogola mazuwa gose.

46

Nguluwi ka hamwe na hetwe

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Lwimbo lwa Wakola. Kwa kiwhana na Alamoti.)

¹ Nguluwi ndo honhu ha hetwe ha kubilimila na mong'ho wa hetwe,
heye ndo utanzi wa hetwe mazuwa gose mhela wa magazo.

² Ahyo hatudumba choneche,
hanga limachinyhina holilawila na vidunda kugwa mbahali,

³ hanga bahali yobuguma na kukabusa na vidunda hovikakama kwa kukabusa kwake.

⁴ Hana lwanda luwele mazi gake ganguusan-galaza muji wa Nguluwi,
honhu helile ha kikala Nguluwi Yawele Kuchanya.

⁵ Nguluwi ka kuli muji awo, nawo hauweza kuti-gaswa,

Nguluwi koutanza lufuku.

⁶ Wanhu wa isi zeng'ha wangulila kwa kukabuswa,
na ulongozi wangukakama,
Nguluwi kangubuma na isi yangusungulumuka.

⁷ Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho ka hamwe na hetwe,
Nguluwi wa Yakobo ndo ngome ya hetwe.

⁸ Muye mlole madito ga Mkulu Nguluwi,
mlole vinduzanduzi vya kudumbiza vyoyaditile muisi.

⁹ Kangudumya ngondo muisi yeng'ha,
kangubenanga mipinde na migoha,

ngawo kanguzilakaza kwa chiluli.

¹⁰ Kangulonga, “Mnyamalile na kuvizela kota heni
nda Nguluwi.

Ndina ukulu kuli wanhu wa isi zeng’ha,
ndikomya, ndina ukulu muisi.”

¹¹ Mkulu Nguluwi Yawele na Mong’ho ka hamwe
na hetwe,
Nguluwi wa Yakobo ndo ngome ya hetwe.

47

Nguluwi, Mndewa wa isi zeng’ha

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya
Wakola.)

¹ Hemwe wanhu weng’ha mtowe vimbamba.
Mumtogole Nguluwi kwa lizi lya kusangalala.

² Kwa vila Mkulu Nguluwi, Nguluwi Yawele
Kuchanya, kangukabusa.

Heye ndo Mndewa mkulu kuli isi zeng’ha.

³ Nakatudita tuwasumye wanhu wa isi,
nakawawika wanhu wa isi hanyi, hali magulu ga
hetwe.

⁴ Nakatuhagulila isi ayi iwe uhalizi wa hetwe,
iwele ndo lutogo lwa walelwa wa Yakobo
yalingumgana.

⁵ Nguluwi nakenuka kuchanya hali walingutowa
luchenze,

Mkulu Nguluwi hali walingutowa mhalamanda.

⁶ Mumwimbile Nguluwi lutogo, mumwimbile.
Mumwimbile lutogo mndewa wa hetwe,
mumwimbile.

⁷ Mumwimbile Nguluwi lwimbo lwa lutogo,
kwa vila heye ndo mndewa wa isi zeng’ha.

8 Nguluwi yalinguwalongoza wanhu wa isi zeng'ha, nakekala kuli chigoda cha heye cha undewa chelile.

9 Vilongozi wa wanhu wa isi wangikungajiza, wangilumba na wanhu wa Nguluwi wa Abulahamu, kwa vila ludali lweng'ha lwa muisi ndo lwa Nguluwi, heye kana ukulu ng'hatu.

48

Siyoni muji wa Nguluwi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Lwimbo. Zabuli ya Wakola.)

1 Mkulu Nguluwi, ndo mkulu, kanguganigwa yatogoligwe ng'hatu kuli muji wa heye, chiwele ndo chidunda cha heye chelile.

2 Chidunda cha Siyoni ako kasikazini ndo kota chidunda cha Safoni, changunojeza kwa ung'wemang'wema, muji wa Mndewa mkulu, ndo kusangalala kwa isi zeng'ha.

3 Nguluwi kangwamila ngome za muji awo, ena, heye ndo ngome.

4 Ulole, wandewa nawekungajiza, nawaluta hamwe kuutowa,

5 ila lowauwene muji wa Siyoni, nawabubuwala, nawebatigwa na lunhwinhwi, nawabilima.

6 Kudumba kukulu nakuwebata, nawali na usungu kota wa mdala yalinguponda.

⁷ Nakuwadumya kwa chivuluvumbi cha kolilaw-
ilaga isanya,
nachiwabenanga kota meli za Talishishi.

⁸ Geng'ha gotuhuliche natugona twetwe baha,
kuli muji wa Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho,
ena, kuli muji wa Nguluwi wa hetwe,
Nguluwi kowimiza nzinzili mazuwa gose.

⁹ Gwa Nguluwi, twangijesa igano lya hegwe lya
kwimilila,
tuwele kuli ng'handu ya hegwe.

¹⁰ Itagwa lya hegwe, gwa Nguluwi lyanguto-
goligwa chila honhu,
lutogo lwa hegwe lwangwenela honeche muisi.
Kwa moko wa hegwe wa kudilo nakudita kwa
hachi,

¹¹ Ika wanhu wa Siyoni wasangalale.
Wanhu wa Yuda watowe luchenze,
kwa chiwalo cha utaguso wa hegwe.

¹² Mjende ako Siyoni muuzungulute muji
weng'ha,
kuno muwaza milingo jake.

¹³ Mlote ng'hanzi zake
na kupugajiza ngome za hewo,
leka msimile kuli lulelo lulinguya kota,

¹⁴ “Ayu Nguluwi ndo Nguluwi wa hetwe mazuwa
gose.
Kowa chilongozi wa hetwe mazuwa gose.”

49

Upoka wa kitumbila kuli lufufu

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Wakola.)

¹ Mhulichize mbuli ayi hemwe wanhu wa isi zeng'ha,
muwiche goya makutu hemwe wenyeng'hayeye
mweng'ha wa isi,

² mhulichize mweng'ha wakulu na wadodo,
wawelee na lufufu na wazunwa hamwe.

³ Majesa ga heni gowa ga kitunya,
ndolonga ulonzi uwelee na luhala.

⁴ Ndowika goya ikutu lyangu leka nyhulichize
nhelo,
ndotang'hula nhelo kwa muziki wa
igombogombo.

⁵ Lekachoni ndumbe zuwa lihile,
hondizungulutwa na wihe wa mng'honyo?

⁶ Wanhu wehile wangitumbila lufufu lwao,
wangitogola kwa winji wa lufufu lwao.

⁷ Ila munhu howeza kumgombola yunji,
hambe yaweze kumhilusila Nguluwi chasi cha
ukomu wa heye,

⁸ kwa vila chasi cha ukomu ndo chikulu ng'hatu.
Howeza kulavya chinhu choneche chiwelee
chohega,

⁹ chiwelee chomdita yekale mazuwa gose,
yaleche kwinjila kuli chilaga.

¹⁰ Weng'ha wanguvizela kota mbaka wawelee na
luhala wangubagama,

wasowile nyhala mbaka wapoka kahi
wangubagama.

Weng'ha awo wanguwalechelaga wanji lufufu
lwao.

¹¹ Vilaga vyopona kuwa haluga ha hewo mazuwa
gose,

ndo ng'handa ya lulelo mbaka lulelo,
hanga nawali na migunda jiwele nawajichema
kwa matagwa ga hewo.

¹² Munhu halingikala ng'hatu kuli lufufu lwa
heye,

kobagama hela kota igongolo.

¹³ Ago ndo gowapata hewo wapoka,
kahi walinguwawinza hewo wawele nawakunda
ulonzi wa hewo.

¹⁴ Wolongozwa kota ming'holo mbaka kuli isi ya
wabagame,

kubagama kowa mdimi wa hewo.

Watanganiche wowasumya hamitondo,
ng'huli za hewo zokola kuli chilaga,

kutali na ng'handa ng'hulu za hewo zinojile
ng'hatu.

¹⁵ Ila Nguluwi kongombola na ako kuli isi ya
wabagame.

Kombika habehi na heye.

¹⁶ Uleche kusumajila houmona munhu yowa na
lufufu,

ne lutogo lwa ng'handa ya heye holukonjezeka
ng'hatu.

¹⁷ Kwa vila hoyobagama hohola choneche,

lufufu lwa heye haludulika ako hasi hamwe na heye.

¹⁸ Hoyochidita ndo mkulu kuli ukomu awu na kutogoligwa kwa chiwalo cha mbuli za heye kumlutila goya,

¹⁹ kochilumba na wasekulu wowamlongole kubagama,

wawele hawoweza kona kahi lumuli.

²⁰ Munhu yawele na lufufu ne luhala, ndo kota migongolo jilingubagama.

50

Kufugamila kwa kukomya

(Zabuli ya Asafu.)

¹ Nguluwi wa mong'ho, Mkulu Nguluwi, naka-longa na kuwachema walingikala muisi, kulawa kwa isanya mbaka kuzibila kwake.

² Kulawa Siyoni, muji unojile lukami, Nguluwi nakelajila, yolangaza.

³ Nguluwi wa hetwe kanguya, haiwele tulu, chiluli chilingulakaza nhimwa changumlongola, chivuluvumbi chikulu changumzunguluta.

⁴ Kulawa kuchanya kanguvichema kilanga na isi, vilole vyoyalinguwatagusa wanhu wa heye.

⁵ Mng'hungajizile wanhu wa heni wa kukundigwa, wawele nawadita ilagano na heni kwa nhambiko.

⁶ Ulanga wanguwikula kutanganika kwa Ngu-luwi, kota Nguluwi yuye ndo mtagusa.

⁷ “Mhulichize wanhu wa heni, chondilingulonga. Isilaeli, ndangukulongeleza.

Heni nda Nguluwi. Heni nda Nguluwi wa hegwe.

⁸ Hambe ndikung'hanuchile kwa chiwalo cha nhambiko za hegwe,

hulechile kundavila nhambiko za kulakazwa.

⁹ Kwa kukomya hambe ndiligane ibuguma lya ibani lya hegwe,

ne ipongo kuli ibani lya hegwe,

¹⁰ kwa vila migongolo jeng'ha ja kisolo ndo ja heni, maelufu ga migongolo kuli vidunda ndo ja heni.

¹¹ Ndanguchizela chila chideje cha kuli vidunda, vilumbigwe vyeng'ha vya kuli chiwala ndo vya heni.

¹² “Wone ndahawele na nzala hanasali kukulongelela hebu,

kwa vila isi zeng'ha na vyeng'ha viwele mgati ndo vya heni.

¹³ Ndaze, wangijesa ndangulya iwunde lya ibuguma,

ama kunwa danda ya mhene?

¹⁴ Kulonga malumbo kuwe ndo nhambiko ya hegwe kwa Nguluwi,

mwenezele Nguluwi Yawele Kuchanya chilaho cha hegwe.

¹⁵ Unyheme mhela wa magazo, nani ndokulohola, nagwe konyhulichiza.”

¹⁶ Ila Nguluwi kangumlonjela munhu mwihe,

“Kuna choni kugalongalanga hela mizilo ja heni?

Lekachoni kwangulongalanga kwa chiwalo cha ilagano lya heni?

¹⁷ Hegwe kwanguzudila makanyo ga heni,
ulonzi wa heni hulingugana kuuwinza.

¹⁸ Loumona mhizi kwanguwa hamwe na heye,
wang'hondwa kwangihanza nawo.

¹⁹ Kwa goya mazuwa gose kulonga gehile,
mijito ja umyango wa hegwe ndo kulonga udesi.

²⁰ Kwangikalisa na kumheha myago,
ena kumlonjeleza mng'holozo.

²¹ Nakudita aga geng'ha nani nanyamalila.
Ndaze, wangijesa kukomya heni nda kota hegwe?
Ila sambi ndangukung'hanuchila,
ndangulonga nongwa za hegwe hazelu.

²² “Mijese goya mbuli ayi, hemwe mlingumsemwa
Nguluwi,
ama ndowadumya hemwe,
ne hakuwa na wa kuwalohola.

²³ Yalingumha heni malumbo kota ndo nhambiko
ya heye,
ayo ndo yalingunyulichiza,
yoneche yalingibatilila nzila ya heni Nguluwi,
ayo ndo yondimloholo.”

51

Kulanda kulechelwa

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi
loyang'hanuchilwe na mloli Natani kwa nongwa
ya heye kuwala Batisheba.)

¹ Gwa Nguluwi, mbonele isungu,
kwa winji wa igano lya hegwe lya kwimilila.
Kwa winji wa isungu lya hegwe,
wuse gehile ga heni.

² Uhovuje ng'hatu nongwa ya heni,

welize gehile ga heni.

³ Kwa vila ndanguzizela nongwa za heni,
na ndangugona hazelu gehile ga heni.

⁴ Nandikuditila gehile gwegwe uliyeka,
nandita nongwa hali hegwe.
Lelo, uzeleche kota kuna hachi houlonga,
na haulingung'ung'utilwa kuli nhaguso za hegwe.

⁵ Ulole, ndina nongwa kulawa lomhondigwe,
mbele na gehile kulawa mmunda wa mayangu.

⁶ Hegwe kwangugana kugoloka kwa mgati,
ahyo undanguse luhala mnhumbula.

⁷ Welize gehile kwa heni kwa izuchila lya isopolo
nani ndiwe yelile,
undite ndiwe mzelu kusinda seluji.

⁸ Memeze kusangalala na luchenze,
hanga nakumhonda, undite sangalale kahi.

⁹ Uhinduche, uleche kugalola gehile ga heni,
wuse nongwa za heni zeng'ha.

¹⁰ Gwa Nguluwi, umhe heni nhumbula yelile,
uwiche mgati mwa heni muhe unyale na uwele
nzinzili.

¹¹ Uleche kumbika kutali na hegwe,
uleche kumbusila Muhe Welile wa hegwe.

¹² Nyhilulile kahi kusangalala kwa kundohola,
uwiche mgati mwa heni nhumbula ya
kuhulichiza leka iwe lwega lwa heni.

¹³ Hamba ndowalangusa wehile nzila za hegwe,
na wawele na gehile wohiluka kwa hegwe.

¹⁴ Gwa Nguluwi, Nguluwi ulingundohola,
undohole kulawa kuli nongwa ya kukopola,

nani ndokwimba kwa lizi kutanganika kwa hegwe.

¹⁵ Undite ndonje, gwa Mkulu, mlomo wa heni uwikule lutogo lwa hegwe.

¹⁶ Kwa vila hulingunojezwa na nhambiko, wone wahaganile, heni ndahakulavile. Hegwe hulingusangalazwa na nhambiko za kulakazwa.

¹⁷ Nhambiko ya heni kwa hegwe, gwa Nguluwi, ndo nhumbula ilingunyenyetela, hegwe, gwa Nguluwi, hambe uileme nhumbula ilingunyenyetela na ilinguhulichiza.

¹⁸ Gwa Nguluwi, ugane kuuditila ganojile muji wa Siyoni, uzenje kahi ng'hanzi za muji wa Yelusalemu.

¹⁹ Aho ndo konojezwa na nhambiko za kukomya, ndolendole za kulakazwa na za kulakazwa ne kugawilwa.

Mibuguma jolavigwa nhambiko hali honhu ha hegwe ha kulavila nhambiko.

52

Utaguso wa Nguluwi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Ilanguso lya Daudi mhela Doegi, Mwedomu loyamlutile Sauli na kumlonjela, “Daudi nakaluta kaye kwa Ahimeleki.”)

¹ Lekachoni kwangivuna kwa wihe wa hegwe, gwa mkulu?

Igano lya kwimilila lya Nguluwi lyangikala mazuwa gose.

² Gwa mhadi, chila mhela kwanguwika goya kudumya,

umyango wa hegwe ndo kota nzembe.

³ Hegwe kwangugana wihe kusinda kunoga, kwangugana udesi kusinda kulonga kukomya.

⁴ Gwa mhadi mkulu, kwangugana mbuli za kuwadumya wanj.

⁵ Ahyo Nguluwi kokudumya mazuwa gose, kokunyasula na kukusa kaye kwa hegwe, kokung'umbula kuli isi ya wawele wakomu.

⁶ Watanganiche wogona ago na kudumba, hamba wokuseka na kulonga,

⁷ “Mlote gamfichile munhu ayu.

Heye nahaganile Nguluwi yawe honhu ha heye ha kubilimila,

ila nayali yochitumbila winji wa lufufu lwa heye, yochitumbila vinhu vyoyaholile kulawa kwa wanj.”

⁸ Ila heni ndo kota igodi idodi lya mzeituni, lilingudedemka kuli ng'handu ya Nguluwi.

Ndangitumbila igano lya heye lya kwimilila mazuwa gose.

⁹ Gwa Nguluwi ndokulonjela malumbo mazuwa gose,

kwa chiwalo cha mbuli zouditile.

Ndowikula kota hegwe ndo unojile,

hali wanhu wa kukundigwa.

53

*Wihe wa wanhu
(Zabuli 14)*

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na Mahalati. Ilanguso Iya Daudi.)

¹ Wapoka wangilonjelaga mnhumbula,
“Haduhuli Nguluwi.”

Weng'ha nawajilila lukami,
nawadita gehile ga kuzudiza,
haduhuli ne yumwe yalingudita linojile.

² Nguluwi kanguwalola wanhu kulawa kilanga,
yalole kota hana yoneche yawele na luhala,
kota hana yoneche yalingumuwinza Nguluwi.

³ Ila weng'ha nawabelenhuka,
weng'ha nawajilila hamwe,
haduhuli yaditile ganojile,
haduhuli ne yumwe.

⁴ Ndaze, hewo walingudita wihe wahela nyhala?

Wanguwadakula wanhu wa heni kota mhau,
hambe wamlande Nguluwi.

⁵ Aho wowa na kukabusa kukulu,
kukabusa kuwele hawanakona hamwande,
kwa vila Nguluwi kojisambalula mizeje ja
wang'honyo,
hewo wobasigwa soni kwa vila Nguluwi
nakawalema.

⁶ Twangugana ulohozi wa Isilaeli ufiche kulawa
Siyoni.

Nguluwi hoyowahilula goya wanhu wa heye,
walelwa wa Yakobo wotowa luchenze,

Waisilaeli wosangalala.

54

Kulanda kwa kiyamila na wang'honyo

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Na vinhu vya ng'weso vya muziki. Ilanguso lya Daudi mhela munhu yumwe kulawa Sifu loyamlutile Sauli na kumzelesa kota Daudi nakevisa kwa hewo.)

¹ Undohole, gwa Nguluwi kwa itagwa lya hegwe, kwa mong'ho wa hegwe, ulajile kota ndahela nongwa.

² Gwa Nguluwi, uhulichize kulanda kwa heni, uhulichize ulonzi wa mlomo wa heni.

³ Wajenzi wangunhowa, wanhu wawele na nhumbula zigagadale wangu-
uwinga ukomu wa heni,
wanhu wohambe wamdumbe Nguluwi.

⁴ Ndivizela Nguluwi ndo utanzi wa heni, Mkulu ndo yalingunyimiza nzinzili.

⁵ Heye kowagaza wang'honyo wa heni kwa wihe wa hewo wawo, kwa kukundigwa kwa hegwe, gwa Nguluwi, uwadumye.

⁶ Ndokulavila nhambiko ya kunuwila, gwa Mkulu Nguluwi, ndolitogola itagwa lya hegwe kwa vila ndo linoga.

⁷ Kwa vila nakundohola kuli magazao ga heni geng'ha, nani ndiwona wang'honyo wa heni nawalemwela.

55

Kulanda kwa munhu yalingubunzwa

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Na vinhu vya ng'weso vya muziki. Ilanguso Iya Daudi.)

¹ Gwa Nguluwi, uwiche goya ikutu Iya hegwe
uhulichize kulanda kwa heni,
uleche kulola hafungo hondikulanda.

² Uhulichize na kunyhidichila,
majesa ga heni gangunhunya na ngozola,

³ kwa lizi Iya wang'honyo wa heni,
kwa kubunzwa na wehile,
kwa vila wangingalila magazo,
na kundiga kwa ng'halazi za hewo.

⁴ Nhumbula ya heni imema lunhwinhwi,
kukabusa kwa kubagama nakunzunguluta.

⁵ Ndangukakama kwa lunhwinhwi lukulu,
kukabusa kukulu nakwinjila kwa heni.

⁶ Wone ndahaweke na mabawa kota ng'hunda,
ndahaguluche kutali na kwesela,

⁷ ena, ndahajendile kutali ng'hatu,
ndahaweke na haluga kuchiwala.

⁸ Ndahabilimile kutali haweke na kikala goya,
kutali na mbeho ng'hulu na chivuluvumbi.

⁹ Gwa Mkulu, udumye majesa ga wehile na
kuwifya ndonga ya hewo, leka walemweke
kulongosa,
kwa vila ndangona nhumbula zihile na kilewa
kuli muji.

¹⁰ Nemisi na nechilo wanguzunguluta kuli
ng'hanzi zake,
na kuumemeza magazo na wihe.

11 Kuwifya kwangwenela kweng'ha kuli muji,
ung'honyo na udesi chila honhu.

12 Wone mng'honyo wa heni yahawele nakandiga,
ndahawezile kwimilila ago,
wone yalingitwanza na heni yahawele yambezile,
ndahawezile kivisa kutali na heye.

13 Ila hambi ndo hegwe myangu,
ndo hegwe goloko wa heni na ulinguzizela mbuli
za heni zeng'ha!

14 Hetwe natuzowela kulongasa kwa kikala goya,
natujenda hamwe kuli ng'handu ya Nguluwi, hali
walingufugamila wanji.

15 Leka kubagama kuwafiche wang'honyo wa
heni,
waduliche kuli isi ya wabagame wawele
wang'hali wakomu,
kwa vila wihe naumema mnhumbula za hewo.

16 Ila heni ndangumlilila Nguluwi,
naye Mkulu Nguluwi kondohola.

17 Mitondo na nemisi na matinazo, ndan-
gung'ung'uta na kulila,
naye kohulika lizi lya heni.

18 Kongombola kulawa kuli ngondo yombe-
nayo,
hanga wang'honyo wa heni ndo wenji.

19 Nguluwi yalingulongoza kulawa mazuwa gose,
konyhulika na kuwabasa soni wang'honyo wa
heni,
kwa vila hawalingugana kidita wawe wanojile,
ne kumdumba Nguluwi.

20 Myangu nakawatowa goloko wa heye,

nakabena kulagana kwa heye.

²¹ Ulonzi wa heye ndo udeche kusinda siagi,
ila majesa ga heye ndo kudita ngondo.
Ulonzi wa heye ndo udeche kota mafuta,
ila wangutema kota ipanga likali.

²² Mlechele Mkulu Nguluwi itunyo lya hegwe,
naye kokutanza,
homleka hebu yatanganiche yalemwele.

²³ Gwa Nguluwi, kowadulisa kuli ikulubila hasi
ng'hatu,
wanhu awo ndo walingukopola na wahadi,
hewo hawofika hebu ne nusu ya ukomu wa hewo.
Ila heni ndochitumbila kwa hegwe gwa Nguluwi.

56

Kitumbila kwa Nguluwi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na
“Ng'hunda ya Kutali Isindamale.” Zabuli ya Daudi
mhela loyebatigwe na Wafilisti kula Gati.)

¹ Gwa Nguluwi, mbonele isungu,
kwa vila wanhu wangunhowa.
Nemisi yeng'ha wanhu wangumbunza heni.

² Nemisi yeng'ha wanhu wangitwanza na heni,
wenji walingidaya wangunhowa.

³ Gwa Nguluwi, lunhwinhwi holukuya,
ndochitumbila kwa hegwe.

⁴ Ndanguutogola ulonzi wa Nguluwi,
ndangitumbila kwa Nguluwi hambe ndumbe.
Wanhu wohambe wekale mazuwa gose kota Ngu-
luwi, wondita choni?

⁵ Nemisi yeng'ha wangulonga udesi kwa heni,
majesa ga hewo geng'ha ndo kumbunza heni.

⁶ Wangiting'hana kiwika goya na kumbinza
chinyele,

wangupugajiza geng'ha gondilingudita,
wangugana kung'hopola.

⁷ Gwa Nguluwi, uwahilusile kwa winji wa wihe
wa hewo,
uwagwise wanhu wa isi azo kwa ng'halazi ya
hegwe.

⁸ Hegwe kugazela magazo ga heni,
kwanguwika kukumbuchila kwa mahozi ga heni
geng'ha.

Ndaze, geng'ha hagawe kuli chitabu cha hegwe?

⁹ Chila hondilanda utanzi kwa hegwe,
wang'honyo wa heni wanguhiluswa kumbele.
Ndanguvizela ndikomya Nguluwi ka ubanzi wa
heni.

¹⁰ Ndangitumbila kwa Nguluwi na kuutogola
ulonzi wa heye.

Ndangitumbila kwa Mkulu Nguluwi na kuutogola
ulonzi wa heye.

¹¹ Ndangitumbila kwa Nguluwi hambe ndumbe.
Munhu kondita choni?

¹² Gwa Nguluwi, ndokweneza chilaho cha heni,
ndokulavila nhambiko za kulonga malumbo.

¹³ Kwa vila nakundohola kulawa kuli kubagama,
ena, nakunyamila leka ndeche kugwa,
leka njende hali hegwe, gwa Nguluwi,
kuli lumuli lwa ukomu.

57

Kulanda utanzi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na “Uleche kuwifya.” Zabuli ya Daudi loyasulupuche kwa Sauli na kivisa hali mhalika.)

¹ Umbonele isungu, gwa Nguluwi umbonele
isungu,
kwa vila kwa hegwe ndangubilimila kikala goya.
Kuli lubehelo lwa mabawa ga hegwe ndobilimila
kikala goya,
mbaka aho chivuluvumbi cha kudumya
hochikola.

² Ndangumlilila Nguluwi Yawele Kuchanya,
Nguluwi yalingweneza kunuwila kwa heye, kwa
heni.

³ Kongalila utanzi kulawa kilanga na kundohola,
kowabasa soni hewo walingunhowa.
Nguluwi kondajila igano lya heye lya kwimilila na
kukundigwa kwa heye.

⁴ Nanzungulutwa na wang'honyo,
mbasa hali walingugana danda kota isimba,
mizino ja hewo ndo kota migoha na misale,
umyango wa hewo ndo kota ipanga likali.

⁵ Utogoligwe, gwa Nguluwi, kuchanya kilanga.
Ukulu wa hegwe wenele muisi yeng'ha.

⁶ Wang'honyo nawambichila utandawala leka
wangwilize,
nani nang'ung'uta kwa masinzo.
Nawabawa isimo kuli nzila ya heni,
ila hewo wawo ndo nawagwa amo.

⁷ Nda nzinzili mnhumbula, gwa Nguluwi,
nda nzinzili mnhumbula.

Ndokwimba na kukutowela luchenze.

⁸ Ulilimche, gwa nhumbula ya heni.

Vililimche avyo ching'weleng'wele na igombo-
gombo.

Ndolililimla isanya kuwe mitondo.

⁹ Gwa Mkulu, ndolonga malumbo kwa hegwe hali
wanhu wa isi,

ndokwimbila lutogo hali wanhu wa isi zeng'ha.

¹⁰ Igano lya hegwe lya kwimilila ndo likulu ki-
langu,

kukundigwa kwa hegwe kwangwenela mbaka
kuli ng'hungugu.

¹¹ Utogoligwe, gwa Nguluwi, kuchanya kilangu.

Ukulu wa hegwe wenele muisi yeng'ha.

58

Nguluwi ndo mtagusa wa watagusa

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na
“Uleche kuwifya.” Zabuli ya Daudi.)

¹ Hemwe vilongozi, ndaze, hambi ndo kukomya
mwangutagusa kwa hachi?

Ndaze, mwanguwatagusa wanhu kwa kutan-
ganika?

² Hebu! Hemwe mwangijesa hela kudita wihe,
hemwe mwemwe mwangweneza kubunza kuli
isi.

³ Wehile nawajilila kulawa kupondigwa kwa
hewo,

wehile awo, nawadita wihe kulawa mmunda
mwa wamai wa hewo, wangulonga udesi.

⁴ Wana dunga kota dunga ya izoka,
wa wohambe wahuliche kota izoka lilingudinya
makutu,

⁵ lyohambe lihuliche ne lizi lya wateleka mik-
wandi,
ama lwimbo lwa mteleka mikwandi yazidahe
ng'hatu kwa uhawi.

⁶ Gwa Nguluwi, ubene mizino ja hewo,
ung'humbule, gwa Mkulu Nguluwi, mizino ja mis-
imba ajo.

⁷ Wajilile kota mazi galigwajilila kuli sangalaza,
howokwega mipinde ja hewo, misale ja hewo
jigwe habehi.

⁸ Wajilile kota ikola vyolilingubagama kuli isanya,
kota himila iwifigwe ne kona isanya.

⁹ Wang'hali hawavizelele, wang'humbuligwe
himahima,
kota miwa ama mikwangwasale ama misolo.
Kwa ng'halazi ya Nguluwi, kwa mbeho wosigwe
kutali,
wawele wang'hali wakomu.

¹⁰ Watanganiche wosangalala howowona wehile
wangugazigwa,
wojenda kuli danda ya wanhu wehile.

¹¹ Wanhu weng'ha wolonga, “Ena, watanganiche
wopegwa chonolo.
Kwa kukomya ka baho Nguluwi yalinguwatagusa
wanhu wa isi.”

59

Kulanda kwamilwa na Nguluwi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na “Uleche kuwifya.” Lwimbo lwa Daudi, mhela Sauli loyalajize wapugajizi haluga ha Daudi leka wamkopole.)

¹ Gwa Nguluwi wa heni, undohole na wang'honyo wa heni,
unyamile na hewo walingunhowa.

² Undohole na hewo walingudita wihe,
umbiche kutali na hewo walingukopola.

³ Lole Mkulu Nguluwi, wangumhugajiza leka wang'hopole,
wanhu wawele na nhumbula zigagadale wang-wambuza magazo kwa heni,
hanga sibelenhuche ne kudita gehile.

⁴ Siditile nongwa, ila nawewika goya kunhowa.
Winuche, gwa Mkulu Nguluwi,
uye unhanze.

⁵ Winuche, gwa Mkulu Nguluwi,
Nguluwi yawele na Mong'ho, Nguluwi wa Isilaeli.
Ulilimche, uwagaze hewo wanhu wa isi zeng'ha,
uleche kuwonela isungu wala wabelenhuche.

⁶ Chila matinazo wang'honyo wanguhilukaga,
wobwaka kota libwa,
na kulubaluba kuli muji.

⁷ Lole, ndo maligo yeka galingulawa kuli milomo ja hewo,
ulonzi wa hewo wangudumula kota ipanga likali,
wangijesa haduhu yalinguwahulika.

⁸ Ila, gwa Mkulu Nguluwi kwanguwaseka,
kwanguwabeza wanhu wa isi azo zeng'ha.

⁹ Ndokubeteza, hegwe uwele mong'ho wa heni,
kwa vila hegwe, gwa Nguluwi, ndo ngome ya heni.

¹⁰ Nguluwi wa heni kokuya kwa heni na igano lya
heye lya kwimilila,
kondita ndiwone wang'honyo wa heni
nawalemwela.

¹¹ Uleche kuwakopola kamwe hela, leka wanhu
wa heni waleche kukusemwa,
ila uwasambalule kwa ludali lwa hegwe,
uwadulise.

Gwa Mkulu, hegwe ndo ngawo ya hetwe.

¹² Hewo wanguditaga gehile kwa geng'ha
gowalingulonga,
ahyo wagwilizwe kuli kidaya kwa hewo.

Kwa chiwalo cha kupanjilwa na udesi wa hewo,

¹³ uwalakaze kwa ng'halazi ya hegwe,
uwalakaze leka waleche koneka kahi,
leka wanhu weng'ha wavizele kota hegwe Ngu-
luwi,

kwangulongoza walelwa wa Yakobo,
mbaka kuli kuduma kwa isi.

¹⁴ Chila matinazo wang'honyo wanguhilukaga
wobwaka kota libwa,
na kulubaluba kuli muji.

¹⁵ Wangukolaga kuno na kula wopala chilyo,
na howowa hawegute wangubumaga.

¹⁶ Ila heni ndokwimba lutogo lwa mong'ho wa
hegwe,

ndotowa luchenze mitondo kwa chiwalo cha
igano lya hegwe lya kwimilila,
kwa vila hegwe nakuwa ngome ya heni,
honhu ha heni ha kubilimila mhela wa magazo.

¹⁷ Hegwe uwele mong'ho wa heni, ndokwimbila
lutogo,
gwa Nguluwi, hegwe ndo ngome ya heni,
Nguluwi ulingumha heni igano lya kwimilila.

60

Kusumya hala du lokukolile kulemwela

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na Shushani Eduti. Lwimbo lwa Daudi lwa kulangusa, mhela loyetowile na Waalamu kulawa Nahalaimu na Soba, hala Yoabu naloyahiluche kumbele na kuwakopola Waedomu elufu kumi na mbili kuli Ibindi lya Mwino.)

¹ Gwa Nguluwi, nakututoza na kutuhonda,
nakuwika ng'halazi, dedede utuhilusile mong'ho.

² Nakuidita isi ikakame na kuitula,
uhadinye hala honhu hatuliche kwa vila nahaw-
ifigwa.

³ Nakuwadwika wanhu wa hegwe magazo,
nakutunweza divai ilingutudita tuzebeduche.

⁴ Uwalajile ulajilo wala walingukudumba,
waweze kuhepa msale.

⁵ Leka woulingugana waloholigwe,
ulohole kwa moko wa hegwe wa kudilo,
utwidichile.

⁶ Nguluwi nakalonga kulawa helile ha heye,
“Lelo, hondisumya ndoigawanula Shekemu,
ibindi lya Sukoti ndolipima chila honhu.

⁷ Gileadi ndo ya heni na Manase ndo ya heni,
Efulaimu ndo kofia ya heni ya chuma,
na Yuda ndo ng'hweku ya heni ya undewa.
⁸ Moabu ndo kota chisaye cha heni cha kihovujila,
makwamba ga heni ndogatozela Edomu.
Ndotowa iyowe Iya kusumya kwa chiwalo cha
Filistiya.”

⁹ Whaani yonyhilika kuli muji wa ngome?
Whaani yondongoza mbaka Edomu?

¹⁰ Ndaze, nakutuleka ng'hatu gwa Nguluwi,
nakuwaleka wamizi wa hetwe?

¹¹ Utugalile utanzi kwa chiwalo cha
walingutugaza,
kwa vila ulohozi wa munhu hauwele chinhu.

¹² Kwa utanzi wa Nguluwi tosumya,
heye kowabiga walingutugaza.

61

Kulanda kwamilwa

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Na vinhu vya
ng'weso vya muziki. Lwimbo lwa Daudi.)

¹ Gwa Nguluwi, uhuliche kulila kwa heni,
uhulichize kulanda kwa heni.

² Kulawa kuli kuduma kwa isi ndangukulilila,
mbele nweguche nhumbula.

Undongoze mbaka kuchanya kuwele na italawe
ikulu, hali honhu ha kubilimila kikala goya,

³ kwa vila hegwe ndo honhu ha heni ha kubilimila,
ngome ya heni iwele nzinzili, wang'honyo ha-
woweza kufika heni.

⁴ Ndangulanda ndikale kuli ihema lya hegwe mazuwa gose,
leka ndiwe hali kikala goya hanyi ha mabawa ga hegwe.

⁵ Gwa Nguluwi, nakuhulika chilaho cha heni,
nakumha heni uhalizi wa wala walingukudumba.

⁶ Wonjeze ukomu wa mndewa uwe wa mazuwa menji,
miyaka ja heye jiwe ja lulelo lwinji.

⁷ Yalongoze mazuwa gose hali hegwe, gwa Nguluwi,
igano lya kwimilila na kukundigwa kwa hegwe vimwamile.

⁸ Ahyo ndokwimbila nzimbo za kulitogola itagwa lya hegwe,
ndikweneza chilaho cha heni chila zuwa.

62

Ndomtumbila Nguluwi kunyamila

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na Yedutuni. Zabuli ya Daudi.)

¹ Ndangumbeteza Nguluwi yaliyeka kwa kusindamala,
kwa heye wangulawa ulohozi wa heni.

² Heye yaliyeka ndo italawe na ulohozi wa heni,
heye ndo ngome ya heni, sitigasika ng'o.

³ Mbaka hanili monhowa?
Mbaka hanili hemwe mweng'ha momhonda heni,
heni mbele kota lukanzi lwiname,
kota lugagala lulingwaluka kugwa?

⁴ Mwangugana kungwisa kulawa honhu hangu ha
lutogo,
usangalalo wa hemwe ndo kulonga udesi.
Kwa ulonzi, mwangutambichiza,
ila mnhumbula mwangupanjila.

⁵ Gwa nhumbula ya heni, usindamale kwa Ngu-
luwi yaliyeka,
kitumbila kwa heni kwangulawa kwa heye.

⁶ Heye yaliyeka ndo italawe na ulohozi wa heni,
heye ndo ngome ya heni, sitigasika.

⁷ Ulohozi na ukulu wa heni vyangulawa kwa Ngu-
luwi,
italawe lya heni ikulu na honhu ha heni ha kubil-
imila ndo Nguluwi.

⁸ Hemwe wanhu, mitumbile kwa Nguluwi
mazuwa gose,
mumchumulile Mkulu gawele mnhumbula za
hemwe.

Nguluwi ndo honhu ha hetwe ha kubilimila.

⁹ Wanhu weng'ha ndo kota lweselo hela,
weng'ha, wakulu na wadodo, hawaweke chinhu.
Kahi houwapima itunyo hambe wafiche kilo,
weng'ha hamwe ndo wabewe kusinda lweselo.

¹⁰ Mleche kipalila sendi kwa kubunza,
mleche kitogola kwa lufufu lwa uhizi,
wone lufufu lokonjezeka, mleche kitumbila kuli
lufufu alo.

¹¹ Mbuli imwe Nguluwi nakalonga,
mbuli mbili nandizihulika,
kota mong'ho ndo wa Nguluwi,

¹² ena, igano lya kwimilila ndo lya hegwe Mkulu.

Kwangumpaga chila munhu kwa kiwhana na ma-
dito ga heye.

63

Kugana kuwa hamwe na Nguluwi

(Zabuli ya Daudi mhela loyawele kuli chiwala cha Yuda.)

¹ Gwa Nguluwi, hegwe ndo Nguluwi wa heni,
nani ndangukupala kwa nhumbula,
muhe wa heni wangukugana kota munhu yawele
na ng'halu,

ndina ng'halu kota isi ikalile, ilihela mazi.

² Nandikona hegwe kuli honhu ha hegwe,
ndiwone mong'ho wa hegwe na ukulu wa hegwe.

³ Igano lya hegwe lya kwimilila linoga kusinda
ukomu,

nani ndokutogola kwa mlomo wa heni.

⁴ Ndolonga malumbo kuli kikala kwa heni
kweng'ha,

ndokwinula moko ga heni na kukutogola.

⁵ Nhumbula ya heni yangugutizwa kota mnvina
na vinonile,

kwa mlomo wa heni ndokwimba lutogo lwa
hegwe.

⁶ Londiwa mchinhandanda ndokukumbuchila,
nechilo yeng'ha ndochijesa kwa chiwalo cha
hegwe,

⁷ kwa vila hegwe nakunhanza.

Kuli lubehelo lwa mabawa ga hegwe, ndotowa
luchenze.

⁸ Nda hamwe na hegwe,
moko wa hegwe wa kudilo wangunhanza.

⁹ Wala walinguupala ukomu wa heni, wowifigwa, wokwinjila hanyi kuwele walingikala wabagame.

¹⁰ Wokopoligwa kwa ipanga, wowa chilyo cha mikanhu.

¹¹ Ila mndewa kosangalala kwa chiwalo cha Nguluwi,
walingilaha kwa itagwa lya Nguluwi wotowa iyo
owe lya kusumya,
ila milomo ja wadesi jodinyigwa.

64

Kulanda kwamilwa na Nguluwi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Nguluwi, uhuliche kung'ung'uta kwa heni, wamile ukomu wa heni na kukabusa kwa wang'honyo.

² Unyamile na majesa gehile ga wehile, na ivuche lya wanhu wehile.

³ Wangunola umyango wa hewo kota ipanga, wangulavya ulonzi wihile kota misale.

⁴ Kulawa kuli kivisa wangumtowa munhu yagoloche,
baho du wangumtowa ne kudumba.

⁵ Wangilumba kuli kunuwila kwa hewo kwihile, wangikundiza honhu ha kuvisa midiwa ja hewo, wangulonga, “Kuduhu yoweza kujona.”

⁶ Wangijesaga kunuwila kwa hewo kwihile na kulonga,
“Sambi natweneza gotuganile kudita ne kulemwela.”
Kunuwila kwihile kwa uviso nakuvisigwa mn-humbula mwa munhu.

⁷ Ila Nguluwi kowatowa kwa misale,
na kuwalumiza baho du.

⁸ Wodumigwa kwa chiwalo cha ulonzi wa hewo
wawo,

chila hoyowona kotigasa mutwi kwa kubeza.

⁹ Aho wanhu weng'ha wodumba,
wowikula goyaditile Nguluwi,
na kijesa kwa chiwalo cha madito ga heye.

¹⁰ Watanganiche wosangalala kwa chiwalo cha
Mkulu Nguluwi,

na kubilimila kikala goya kwa heye,
wanhu weng'ha wagoloche womtogola.

65

Lwimbo lwa kuta malumbo

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

¹ Kwanguganigwa kutogoligwa, gwa Nguluwi, ako
Siyoni,

wanhu wokwenezela hegwe kulagana kwa hewo,

² kwa vila hegwe kwanguhulika kulanda kwa
hetwe.

Wanhu weng'ha wokuyila.

³ Vyotuwele tugubikwe ng'hatu na gehile,
gwegwe baho nakugubika nongwa za hetwe.

⁴ Wotambichizwa wala ulinguwahagula na ki-
galigwa habehi,

wekale haluga ha hegwe.

Tugutizwe ganojile ga ng'handu ya hegwe,
ganojile ga ng'handu ya hegwe yelile.

⁵ Kwangutwidichila kwa hachi na kudita madito
makulu,

gwa Nguluwi wa ulohozi wa hetwe,

hegwe ndo kitumbila kwa wanhu weng'ha,
muisi yeng'ha na kutali mbahali.

⁶ Kwa mong'ho wa hegwe nakuvimiza vidunda
honhu hake.

Hegwe kuna mong'ho lukami,

⁷ ulinguvidita bahali na nhigu visindamale,
kahi ivuche lya wanhu lisindamale.

⁸ Weng'ha walingikala kutali wangububuwazwa
kwa madito ga hegwe.

Kwangwambuza usangalalo chila honhu,
kulawa kolilawilaga isanya mbaka kolizinjilaga
isanya.

⁹ Hegwe kwanguilolela isi kwa kuitowela nhonya,
kwanguitambichiza mboto na kujidita mizuchila
jidedemche.

Lwanda lwa hegwe Nguluwi nalumema mazi
heko,

kwanguidita isi iwe na vilyo vinji.

Ahi ndo vyoulanguigongomanya isi.

¹⁰ Migunda kwangujitowela nhonya nyinji,
na kujidodeza kwa mazi,
isi kwanguidita idode kwa upesi,
na kujitambichiza mizuchila jizuche.

¹¹ Kwanguutambichiza mwaka weng'ha kwa
ganojile ga hegwe,
chila houkolile nahamema ganojile.

¹² Kisolo nakumema migongolo,
vidunda navyo navigubikwa usangalalo.

¹³ Honhu ha kudimila migongolo nakugubikwa
ming'holo,
mibindi najigubikwa na ngano.
Chila chinhu changukwa luchenze na kwimba.

66

Lwimbo lwa kulonga malumbo

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Lwimbo. Zabuli.)

¹ Hemwe wanhu weng'ha muisi mumtowe
luchenze Nguluwi!

² Mwimbe kwa chiwalo cha lutogo lwa itagwa lya
heye,
mumlavile lutogo lukulu.

³ Mumlonjele Nguluwi, “Madito ga hegwe ndo ga
kububuwaza lukami.

Ludali lwa hegwe ndo lukulu ng'hatu mbaka
wang'honyo wa hegwe wangisuwata kwa
kudumba.

⁴ Isi yeng'ha yangukufugamila,
wanhu weng'ha wangukwimbila lutogo,
wangulimbila lutogo itagwa lya hegwe.”

⁵ Muye, mlole mbuli zoyaditile Nguluwi,
nakadita mbuli za kudumbiza hali wanhu.

⁶ Nakaidita bahali naiwa isi ikalile,
wanhu nawakola amo kwa magulu.

Muye, natwe totowa luchenze kwa chiwalo cha
heye.

⁷ Kangulongoza mazuwa gose kwa mong'ho wa
heye,
meho ga heye ganguwalola wanhu wa isi zeng'ha,
leka yoneche yalingumbelenhuka yaleche kujeza
kiyinula hali heye.

⁸ Mumtogole Nguluwi wa hetwe, hemwe wanhu
wa isi zeng'ha,
muwikule lutogo lwa heye leka luhulikwe.

⁹ Heye nakalutiliza ukomu wa hetwe,
hatulechile tugwe.

¹⁰ Nakutupima, gwa Nguluwi,
nakutweliza kota sendi vyoilingwelizwa mchiluli.

¹¹ Nakutuleka tugwilizwe muutandawala,
kutupapiza magazo ga kutunya.

¹² Nakuwaleka wanhu watubije,
natukolela mchiluli na mmazi.
Ila sambi nakutigala kuli honhu ha kwesela.

¹³ Ndokuya kuli ng'handa ya hegwe na nhambiko
za kulakazwa,

ndokweneza chilaho cha heni,

¹⁴ chondonjile na kulagana vyombeke kuli mag-
azo.

¹⁵ Ndokulavila nhambiko za kulakazwa zinonile,
hamwe na iyosi lya nhambiko za ming'holo
milume,
ndolavya nhambiko za ibuguma na mhene.

¹⁶ Hemwe mlingumdumba Nguluwi, muye
mweng'ha mhulichize,
nani ndowasimila goyanditile.

¹⁷ Nandimlilila kwa mlomo wa heni,
lutogo lwa heye nalwali kuli umyango wa heni.

¹⁸ Wone ndahalolile gehile mnhumbula,
Nguluwi yahawezile kunyhulichiza,

¹⁹ ila ndangukomya Nguluwi nakanyhulichiza,
ena, nakahulichiza kulanda kwa heni.

²⁰ Yatogoligwe Nguluwi,
kwa vila halemile kulanda kwa heni,
ne kusa igano lya heye lya kwimilila kwa heni.

67

Lwimbo lwa kulonga malumbo

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa vinhu vya ng'weso vya muziki. Zabuli. Lwimbo.)

¹ Utonele isungu, gwa Nguluwi, ututambichize,
utulajile kumeho kwa hegwe kwa kunoga,
² leka isi yeng'ha ivizele nzila ya hegwe,
wanhu wa isi zeng'ha wavizele ludali lwa hegwe
lwa kulohola.

³ Wanhu weng'ha wakupe ukulu, gwa Nguluwi,
wanhu weng'ha wakutogole.

⁴ Wanhu wa isi zeng'ha wasangalale na kwimba
kwa usangalalo,
kwa vila kwanguwatagusa wanhu kwa hachi,
na kuwalongoza wanhu wa isi zeng'ha muisi.

⁵ Wanhu weng'ha wakupe ukulu, gwa Nguluwi,
wanhu weng'ha wakutogole.

⁶ Isi nailavya mbena zake,
Nguluwi, Nguluwi wa hetwe, nakatutambichiza.

⁷ Nguluwi yalutilile kututambichiza.
Wanhu weng'ha muisi wamdumbe.

68

Lwimbo lwa kusumya

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi. Lwimbo.)

¹ Nguluwi kangwinuka na wang'honyo wa heye
wangusambaluka,
walingumzudila wangubilima kutali na heye.

² Kota iyosi vyolilinguwembeluswa na mbeho,
ndo vyoyalinguwawembelusa,
kota ihota vyolilingusungulumuka vyoliwa
habehi na chiluli, ndo wehile
vyowalinguduma hali Nguluwi.

³ Ila watanganiche wangusangalala hali Nguluwi,
wanguvinanga na kwimba kwa usangalalo.

⁴ Mumwimbile Nguluwi, mlitogole itagwa lya
heye,
mumgongomanyile nzila ya heye yalingwendesa
ng'hungugu.
Itagwa lya heye ndo Mkulu Nguluwi, msangalale
hali heye.

⁵ Nguluwi yalingikala honhu ha heye helile,
ndo mhaza wa walekwa na mwamizi wa wafil-
ilwe na walume wa hewo.

⁶ Nguluwi kanguwahilula waliyeka leka wawe na
ivyazi lya hewo,
kanguwadoholela wanweng'hwa na kuwaleka
welejehe,
ila walingubelenhuka kanguwahilika kuli ku-
gunuche.

⁷ Gwa Nguluwi, louwalongole wanhu wa hegwe,
vyouwele kuli majendo kula kuchiwala,

⁸ isi naikakama, ulanga naulagaza nhonya
ng'hulu,

kwa hegwe kuwa baho, Nguluwi wa Sinai,
ena, kwa hegwe kuwa baho, Nguluwi wa Isilaeli.

⁹ Gwa Nguluwi, nakuitowela isi nhonya nyinji,
nakuisangalaza isi ya hegwe iwele itochile.

10 Wanhu wa hegwe nawapata amo honhu ha kikala,
gwa Nguluwi, nakuwapa chilyo wazunwa kwa kunoga kwa hegwe.

11 Mkulu nakalavya mzilo,
wadala wenji nawawikula mbuli.

12 “Wandewa na wamizi wa hewo wangudwina vibi.”

Wadala weng'ha wa haluga nawegawila vinhu vilawile kuli ngondo,

13 hanga hewo nawapona kuli kambi,
nawabochela jimalukolo ja ng'hunda za sendi,
na mabawa gawo gangupulika kwa zahabu.

14 Nguluwi Yawele na Ludali vyoyawasambalule wandewa ako,
kota seluji ilingugwa mchanya mwa chidunda cha Salimoni.

15 Chidunda cha Bashani ndo chidunda cha chikulu,
chidunda cha Bashani china vinhembenhembe vihongoche,

16 lekachoni kwanguchonela fih, chidunda choyachihagule Nguluwi yekalise mchanya mwake?
Mkulu Nguluwi kochikala ako mazuwa gose.

17 Mituka ja Nguluwi ndo makumi elufu,
na maelufu ga maelufu,
Mkulu nakoya honhu ha heye helile kulawa Sinai.

18 Nakukwina kuchanya, nakuhola wapogozi wa ngondo,
nakubochela ndolendole kulawa kwa wanhu,

mbaka kulawa kwa wanhu wabelenhuche,
Mkulu Nguluwi leka yekale ako.

19 Mkulu Nguluwi yatogoligwe mazuwa gose.
Hegwe kangutupapilaga mhomolo za hetwe,
heye ndo Nguluwi wa ulohozi wa hetwe.

20 Nguluwi wa hetwe ndo Nguluwi yawele
kangutuloholaga,
Mkulu Nguluwi yaliyeka ndo yalingulohola ku-
lawa kuli kubagama.

21 Nguluwi kovihondanga vitwi vya wang'honyo
wa heye,
ena, vitwi vya wala walingibatilila nzila ihile.

22 Mkulu nakalonga, “Ndowahilula wang'honyo
kulawa Bashani,
ndowahilula kulawa mgati mwa bahali,

23 ubije kuli danda ya wang'honyo wa hewo,
najo mibwa ja hegwe jimyanje danda za hewo.”

24 Gwa Nguluwi, majendo ga hegwe ga kusumya
goneche,
majendo ga Nguluwi wa heni na mndewa, mbaka
honhu ha heye helile.

25 Kumwando walingwimba, kumbele
walingutowa vinhu vya muziki,
hagati wahinza walingutowa ngoma ndodo.

26 Mumtogole Nguluwi kuli vilundo vikulu vya
wanhu.
“Mumtogole Mkulu Nguluwi, hemwe walelwa wa
Waisilaeli.”

27 Mwaluko ndo Benjamini, mdodo wa weng'ha,
hamba vilongozi wa Yuda na chilundo cha hewo,

hamba wakulu wa Sebuluni na Nafutali.

²⁸ Gwa Nguluwi, ulajile ludali lwa hegwe,
undewa wa hegwe wouutumiye kwa chiwalo cha
hetwe,

²⁹ kulawa kuli ng'handu ya hegwe, Yelusalemu,
kuwele wandewa wokuyila na ndolendole za
hewo.

³⁰ Uling'hanuchile lila igongolo lilingikala mil-
amba, Misili,
chilundo cha mibuguma na myana jawo,
mbaka wanhu wa isi azo wakupe lutogo na kodi.
Uwasambalule awo wanhu walingugana ngondo.

³¹ Vinhu vya shaba vyokuya kulawa Misili,
Wakushi wokugalila Nguluwi lufufu lwa hewo.

³² Hemwe wandewa wa isi, mumwimbile Ngu-
luwi,

mumwimbile Mkulu nzimbo za lutogo,

³³ mumwimbile heye yalingwendesa kuli ulanga,
ulanga wa katali uwele kuchanya,
mumhulichize yobuma kota limlungu.

³⁴ Muwikule kuwala ludali lukulu lwa Nguluwi,
heye kangulongoza mchanya mwa Isilaeli,
ludali lwa heye lwangoneka kuli ulanga.

³⁵ Gwa Nguluwi, hegwe ndo wa kukabusa kuli
honhu ha hegwe helile.

Ena, heye ndo Nguluwi wa Isilaeli.

Kanguwapaga wanhu wa heye ludali na mong'ho.

Yatogoligwe Nguluwi.

69

Kulanda utanzi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwimba kwa Yunjiyunji. Lwimbo lwa Daudi.)

¹ Gwa Nguluwi, undohole,
mazi gafika msingo.

² Ndanguzulubila mgati mwa ndidimila,
haduhu ne honhu ha kuwika magulu.
Nyinjila mgati ng'hatu mwa mazi,
ndanguholigwa na nhigu.

³ Nhoka kutowa iyowe,
na ikolomelo lya heni likala.
Meho ga heni gabilabila,
kuno ndikubeteza hegwe Nguluwi wa heni.

⁴ Wanhu wenji kusinda mnvili za heni ndo walinguzudila hela.

Wang'honyo walingugana kung'hopola ndo
wenji,
awo walingunhowa kwa mbuli za udesi.
Ndaze, nyhilule chinhu chosihizile?

⁵ Gwa Nguluwi, kwanguuzela upoka wa heni,
nongwa za heni hambe zivisigwe kwa hegwe.

⁶ Walingitumbila kwa hegwe waleche kugasigwa
soni kwa chiwalo cha heni,
gwa Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho,
walingukupala waleche kudeula kwa chiwalo cha
heni,
gwa Nguluwi wa Isilaeli.

⁷ Kwa chiwalo cha hegwe mbasigwa soni lukami,
soni igubika kumeho kwa heni.

⁸ Ndiwa mjenzi hali wang'holozangu,

kalumbu na lumbu zangu hambe wanzele.

⁹ Maya ga ng'handa ya hegwe gamema kwa heni, mbuli zeng'ha zihile zowalingukuditila hegwe zangufika heni.

¹⁰ Vyombe ndinyenyetela kwa kwesela kulya, wanhu nawang'ung'utila heni.

¹¹ Vyovalile ivalo lya igunila kulombocheza, hewo nawambeza.

¹² Wanhu wanguheha heni mnzila, wagalile ujimbi wangijesa nzimbo za kumbeza heni.

¹³ Ila heni ndangukulanda hegwe, gwa Mkulu Nguluwi, ung'hundile chondilanda mhela wougana. Gwa Nguluwi, kwa winji wa igano lya hegwe lya kwimilila unyidichile, unyidichile kwa ulohozi wa kukundigwa.

¹⁴ Undohole kulawa kuli ndidimila, uleche kundeka nzibile, undohole na awo walingunzudila, umbiche kutali kulawa mgati ng'hatu mwa mazi.

¹⁵ Uleche kundeka fichigwe na mazi tendema, ama nzibile mgati ng'hatu mwa mazi, ama fichigwe na chilaga.

¹⁶ Gwa Mkulu Nguluwi, unyidichile, kwa kunoga kwa igano lya hegwe lya kwimilila, umbuyile kwa winji wa isungu lya hegwe.

¹⁷ Uleche kumvisa heni, chitumagwa wa hegwe, unyidichile himahima, kwa vila ndangutun-yigwa.

18 Umbuyile habehi na kungombola,
undohole na wang'honyo wa heni wenji.

19 Hegwe kwanguvizela vyondilingulijigwa,
kwanguvizela soni na kubezigwa vyovilingufika
heni,
kwa vila wang'honyo wa heni weng'ha hegwe
kwanguwazela.

20 Kubezigwa nakutwegula nhumbula ya heni,
nani ngozola ng'hatu.
Nandimpala munhu wa kundajila isungu, ila
nakwali haduhu,
nandimpala wa kunyhembuliza heni, ila sim-
patile.

21 Nawamha heni dunga iwe chilyo,
londiwele na ng'halu nawamha heni sichi.

22 Visaga vya hewo wawo hali hewo, viwagwilize,
viwe vinhu vya kuwagwiliza.

23 Meho ga hewo gawichigwe jiza leka walemwele
kulola,
chila mhela uvidite vyuno vya hewo vibiniche.

24 Uwaboholele ng'halazi ya hegwe,
kuzudila kwa hegwe kuwafiche.

25 Kambi za hewo zilechigwe mahame,
yaleche kikala yoneche kuli mihema ja hewo.

26 Kwa vila hewo wanguwagaza wala uwazapile,
wangulonga kwa chiwalo cha magazao ga wala
uwalumize.

27 Ukumbuchile nongwa kwa chila wihe wa hewo,
uwalemele ng'hatu kulechela kwa hegwe.

28 Uwose kuli chitabu cha wawele wakomu,
waleche kuwa amo mli matagwa ga
watanganiche.

²⁹ Ila heni ngazika na nda mtamwa,
unyinule, gwa Nguluwi, undohole.

³⁰ Kwa lwimbo ndolitogola itagwa lya Nguluwi,
ndomha ukulu kwa kulonga malumbo.

³¹ Mbuli ayi yomnojeza ng'hatu Mkulu Nguluwi,
kusinda kumlavila nhambiko ya isenga,
kusinda kumlavila ibuguma lyeng'ha likomu.

³² Wazunwa wogona ago na kusangalala,
walingumpala Nguluwi wokangazwa nhumbula.

³³ Mkulu Nguluwi kanguwahulichizaga walihela
chinhu,
howasemwa ng'o wanhu wa heye wanweng'hwa.

³⁴ Ulanga na isi vimtogole Nguluwi,
bahali na vyeng'ha viwele amo, vimtogole.

³⁵ Kwa vila Nguluwi koulohola muji wa Siyoni,
na kujizenga kahi miji ja Yuda.
Wanhu wochikala amo na kuihola,

³⁶ walelwa wa vitumagwa wa heye woihalila,
wala walingugana itagwa lya heye wochikala
amo.

70

Kulanda utanzi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Lwimbo lwa
Daudi lwa kukumbuchila.)

¹ Gwa Nguluwi, undohole.

Gwa Mkulu Nguluwi, uye himahima kunhanza.

² Walingugana kundumya,
wone soni na kudeula.

Awo walingugana ndumile,
walingugana ndumile, wahiluche kumbele na
kubezigwa.

³ Awo walinguseka heni,
wahiluche kumbele kwa kulemwela kwa hewo.

⁴ Wala weng'ha walingukupala,
wasangalale na kutowa luchenze kwa chiwalo
cha hegwe.

Walinguugana ulohozi wa hegwe,
chila yumwe yalonje mazuwa gose, “Nguluwi ndo
Mkulu!”

⁵ Ila heni mbele mzunwa na ndilihela chinhu,
gwa Nguluwi, umbuyile himahima.
Hegwe ndo mtanzi wa heni na mlohozi wa heni,
gwa Mkulu Nguluwi, uleche kukawila.

71

Kulanda kwa wasekulu

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, kwa hegwe ndangubilim-
ila kikala goya,

uleche kundeka ne hado mbasigwe soni.

² Kwa kutanganika kwa hegwe undohole,
uwiche goya ikutu lya hegwe na kundohola.

³ Uwe kwa heni italawe lya kikala goya,
honhu hondibilimila chila mhela,
kwa vila hegwe ndo italawe na ngome ya heni.

⁴ Gwa Nguluwi wa heni, undohole kulawa mmoko
mwa wehile,
kulawa kuli ndole za walinguleka hachi na
wang'hang'hale.

⁵ Kwa vila hegwe Mkulu ndo kitumbila kwa heni,
kitumbila kwa heni gwa Mkulu Nguluwi, kulawa
kuli usongolo wa heni,

⁶ nandikutumbila hegwe kulawila lomhondigwe,

ndo hegwe undavile mmunda mwa mayangu.
Ndokutogola mazuwa gose.

⁷ Nandiwa munhu wa kububuwaza kwa wenji,
ila hegwe ndo honhu ha heni ha kubilimila hemile
nzinzili.

⁸ Mlomo wa heni umema lutogo lwa hegwe,
na ukulu wa hegwe nemisi yeng'ha.

⁹ Mhela wa kulala uleche kunhoza,
uleche kundeka mong'ho wa heni houmala,

¹⁰ kwa vila wang'honyo wa heni wangulonga vibi
kwa heni,

nawo walingugana kung'hopola wangiwiki goya,

¹¹ wolonga, “Nguluwi nakamleka,
mumuwinze na kumibata,
kwa vila haduhu wa kumloholo.”

¹² Gwa Nguluwi, uleche kuwa kutali na heni,
gwa Nguluwi wa heni, uye himahima kunhanza.

¹³ Weng'ha walingundonjeleza wabasigwe soni
na kudumigwa,
walingugana kundumiza wabasigwe soni na
kudeula.

¹⁴ Ila heni ndowa na kitumbila mazuwa gose,
ndokutogola lukami.

¹⁵ Mlomo wa heni wolonga madito ga hegwe ga
hachi,
ndowikula nemisi yeng'ha madito ga hegwe ga
ulohoji,
hanga ago ndo mzidi wa nyhala za heni.

¹⁶ Ndolonga madito ga hegwe makulu, gwa Mkulu
Nguluwi,
ndowakumbusa kota hegwe uliyeka ndo utan-
ganiche.

17 Gwa Nguluwi, hegwe nakundangusa kulawa
usongolo wa heni,
ndangulutilila kuwikula madito ga hegwe ga vin-
duzanduza.

18 Gwa Nguluwi, uleche kundeka hondiwa ndalile
ndiwele na mbuliza,
mbaka ndiluwikulile lulelo lulinguya mong'ho wa
hegwe,
mong'ho wa hegwe kwa weng'ha walinguya.

19 Gwa Nguluwi, hachi ya hegwe naifika mbaka
kuchanya mwa ulanga,
hegwe uwele nakudita mbuli ng'hulu ng'hatu.
Gwa Nguluwi, whaani yawele kota hegwe?

20 Nakundita mbone magazo menji ng'hatu,
ila konyhilusila kahi ukomu,
hegwe konyhilula kahi kulawa ako hasi.

21 Konyonjezela kuhulichizwa kwa heni,
na kunyhembuliza kahi.

22 Ndokutogola kahi kwa ching'weleng'wele,
kwa chiwalo cha kukundigwa kwa hegwe, gwa
Nguluwi wa heni.
Ndokwimbila lutogo kwa igombogombo, hegwe
Welile wa Isilaeli.

23 Ndotowa iyowe kwa kusangalala,
hondikwimbila lutogo lwa hegwe
na nhumbula ya heni yokutogola kwa vila nakun-
gombola.

24 Ndolonga kutanganika kwa hegwe nemisi
yeng'ha,
kwa vila wowaganile kundumiza nawabasigwa
soni na kudeuzwa.

72

Kumlandila mndewa

(Lwimbo lwa Solomoni.)

¹ Gwa Nguluwi, umtambichize mndewa yamule
kwa hachi,
umhe mwana wa mndewa kutanganika kwa
hegwe,

² yalongoze wanhu wa isi ya hegwe kwa kutan-
ganika,
na walingugazigwa kwa hachi.

³ Vidunda* viwegalile kikala goya wanhu wa
hegwe,
vidunda viwegalile kutanganika.

⁴ Mndewa yawalewele wazunwa,
yawatanze wana wa walihela chinhu,
na kuwahonda walingubunza.

⁵ Mndewa yekale mihela minji kota isanya,
na kota nyelezi kukolela lulelo lweng'ha.

⁶ Yawe kota upesi ulingunojeza migunda,
kota nhonya ilingutowa kuli misanga.

⁷ Watanganiche wakule goya kuli ukomu wa hewo
weng'ha,
na kikala goya kwa winji mbaka nyelezi hoiduma.

⁸ Yalongoze kulawa bahali mbaka bahali,
kulawa lwanda lwa Eyufulate mbaka kuli
kuduma kwa isi.

⁹ Wang'honyo wa heye walingikala kuli chiwala
wanyenyetele hali heye,

* **72:3 72:3** *Vidunda* Wasomile wangijesa kota ayi ndo picha ya
wasenga walingigala mbuli kwa mndewa.

walingitwanza na heye wafugame mbaka
wamyanje nhimbwisi.

10 Wandewa wa Talishishi na vihilwa wamhe
kodi,
wandewa wa Sheba na Seba wamigalile ndolen-
dole.

11 Wandewa weng'ha wa isi wamfugamile,
wanhu wa isi zeng'ha wamkolele mijito.

12 Kangumloholo munhu yalihela chinhu
yalingumlanda,
na yalingugazigwa yawele kahela wa kumtanza.

13 Kanguwonela isungu ng'hochele na walihela
chinhu,
kangulohola ukomu wa walihela chinhu.

14 Kanguwagombola kuwele na kubunza na ki-
towa,
kwa vila danda ya hewo ndo chinhu chikulu
ng'hatu kwa heye.

15 Mndewa yekale kwa mihela minji,
yabochele ndolendole ya zahabu kulawa Sheba,
wanhu wamlandile kwa Nguluwi mazuwa gose,
na kumganila utambichizo nemisi yeng'ha.

16 Isi ilele nyhule kwa winji,
mbaka kuli vinhembenhembe vya vidunda.
Vidunda vimeme mbena kota ya Lebanoni,
wanhu wa kuli miji wakule goya kota misolo.

17 Itagwa lya mndewa likale mazuwa gose,
lizeleche kwa mihela minji isanya holikwaka.

Kukolela heye wanhu wa isi zeng'ha watam-
bichizwe,

wanhu weng'ha wamcheme yawele yatam-
bichizwe.

¹⁸ Yatogoligwe Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa Isi-
laeli,

yawele heye yaliyeka kanguditaga vinduzanduza.

¹⁹ Itagwa Iya heye lyelile litogoligwe mazuwa
gose,

ukulu wa heye umeme kuli isi zeng'ha.

Ena! Ena!

²⁰ Kuduma kwa kulanda kwa Daudi, mwana wa
Yese.

Chitabu cha Kadatu

73

(Zabuli 73-89)

Hachiyolongoza

(Zabuli ya Asafu.)

¹ Ndangukomya, Nguluwi ndo yanojile kwa
wanhu wa Isilaeli,

ndo yanojile kwa wanhu welile mnhumbula.

² Behi ng'hatu ndahakwang'wale,

hado hela ndahatelele,

³ kwa vila nandiwonela fihhi walingidaya,
londiwene mbuli za wehile zangulutilila goya.

⁴ Kwa vila hewo hambe wafichigwe na magazoz,
ng'huli za hewo za goya na nazineheha.

⁵ Magazoz ga wanhu hagawafichile hewo,
hawasumbuligwe kota wanhu wanjii.

⁶ Kidaya kuwa ugasi wa hewo misingo,
kitowa ndo kota nguwo za hewo.

⁷ Meho ga hewo gangumemaga wihe,

nhumbula za hewo zangulavya majesa gehile.

⁸ Wanguwalonjeleza wanji na kulonga gehile, wangidaya na kiwika goya kubunza.

⁹ Kwa milomo ja hewo wangulonga kota wangu-longoza kilanga,

na kwa umyango wa hewo kota wangulongoza isi.

¹⁰ Mbaka wanhu wa heye wanguwawinza, hambe wone choneche chihile kwa hewo na kukunda chila chowalingulonga.

¹¹ Wangulonga, “Nguluwi howeza kuvizela? Ndaze, Nguluwi Yawe! Kuchanya howeza kuvizela choneche?”

¹² Ulole, wanhu wehile vyowawe!

Wana chila chinhu na wangupata lufufu mzidi.

¹³ Ndaze, ndilolela hihi hela welile mnhumbula, na kiyamila ndeche kudita gehile?

¹⁴ Nemisi yeng'ha nhowigwa, chila mitondo nafichigwa na magazo.

¹⁵ Wone ndahalonjile ago hazelu kota hewo, ndahawe! mwihe hali walelwa wa hegwe.

¹⁶ Lelo, nanjeza kijesa kwa chiwalo cha mbuli ayi, ila nayali mbuli inamane kwa heni kutang'hula,

¹⁷ mbaka lonyinjile honhu ha hegwe helile, aho ndo ndivizela chowowafika wehile.

¹⁸ Ndangukomya hegwe kwanguwawika honhu kuli halingutelela,

kwanguwadita wagwe na kudumigwa.

¹⁹ Wangudumigwa baho du, na kusigwa kwa kukabusa.

20 Gwa Mkulu, houkwinuka, hewo wangwajilila
baho du,
kota kulota mhela wa munhu kulilimka mitondo.

21 Lombone usungu mnhumbula,
na kuhomwa kuli muhe,

22 nandali yasowile nyhala na mpoka,
nandali kota igongolo hali hegwe.

23 Ila, gwa Nguluwi, nda hamwe na hegwe
mazuwa gose,
kwangimbata moko na kunyimiza.

24 Hegwe kwagundongoza kwa ulanguso wa
hegwe,
hamba kombochela kuli ukulu.

25 Whaani yoweza kunhanza kilanga, wone
hauwele hegwe?

Na muisi haduhuli chondilingugana ila hegwe.

26 Hanga ndiwe ndilihela mong'ho kuli lukuli na
kuli muhe,
gwa Nguluwi, hegwe ndo italawe lya heni,
hegwe ndo honhu ha heni mazuwa gose.

27 Ulole! Yalingibagula na hegwe, ndangukomya
kodumigwa,
yalingukulema kota mng'hondwa, komdumya.

28 Ila kwa heni, chondilingugana ndo kuwa
habehi na Nguluwi hela.

Mkulu Nguluwi, hegwe ndo honhu ha heni ha
kubilimila.

Ndowikula madito geng'ha gouditile.

74

*Kulombocheza kwa chiwalo cha kubomoligwa
kwa ng'handa ya Nguluwi*

(Ilanguso Iya Asafu.)

¹ Gwa Nguluwi, lekachoni nakututoza ng'hatu?
Lekachoni ng'halazi ya hegwe yangulutilila kuli
ming'holo ja hegwe?

² Uwakumbuchile wanhu wa hegwe uwagulile
kulawa katali,
nhanzi youigombole iwe ya hegwe, uhalizi wa
hegwe,
uchikumbuchile chidunda cha Siyoni, honhu
hawele nawali wikala.

³ Ukole na kulola mchanya mwa mahame aga ga
mazuwa gose.

Wang'honyo nawawifya chila chinhu kuli
ng'handa ya hegwe.

⁴ Wang'honyo wa hegwe nawabuma kusumya
kuli ng'handa ya hegwe.

Nawawika amo bendela za hewo za kusumya.

⁵ Wangiwhana na walingugoda ngodi,
walingutema ngodi kwa miwago ja hewo.

⁶ Nawabenanga vinoligo vya mbawo vya
ng'handa ya Nguluwi,
kwa miwago na nyundo za hewo.

⁷ Nawahasoma honhu helile ha hegwe kwa
chiluli,
nawahaliga ng'hatu hala honhu houlin-
gufugamilwa.

⁸ Nawalonga mnhumbula za hewo,
“Towahonda ng'hatu!”
Nawahoma chila honhu,

hawele Nguluwi nayali yofugamilwa kuli isi.

⁹ Hatulingona kahi ulajilo wa Nguluwi,
twahela kahi mloli yoneche.
Hatulinguvizela kota yowa ahi mbaka hanili.

¹⁰ Gwa Nguluwi, mbaka hanili mng'honyo
kokuseka?

Ndaze, woliliga itagwa lya hegwe mazuwa gose?

¹¹ Lekachoni nakuuvisa moko wa hegwe wa
kudilo?

Lekachoni hambe ugolole moko wa hegwe
kuwadumya?

¹² Ila hegwe Nguluwi ndo mndewa wa hetwe ku-
lawa katali,
nakuwalohola wanhu kuli isi yeng'ha.

¹³ Kwa mong'ho wa hegwe nakuigawanula bahali,
nakuvihonda vitwi vya mizoka ja bahali.

¹⁴ Hegwe nakuhondanga vitwi vya linhu Lewiy-
atani,
nakujipa migongolo ja kuchiwala itufi lyake.

¹⁵ Hegwe nakudita nzasa na vikolola,
nakuzidita nzanda ng'hulu zikale.

¹⁶ Nemisi ndo ya hegwe na nechilo ndo ya hegwe,
nakuwika nyelezi na isanya honhu hawo.

¹⁷ Hegwe nakuwika mbaka jeng'ha ja isi,
nakuwika mhela wa chipalangule na chipute.

¹⁸ Gwa Mkulu Nguluwi, ukumbuchile
wang'honyo wa hegwe vyowakusechile,
wapoka wanguliliga itagwa lyako.

¹⁹ Hetwe ndo ng'hochele kota ng'hunda,
ahyo, uleche kujitozela migongolo jing'ang'ale,

uleche kuusemwa ukomu wa walingugazigwa.

²⁰ Ulikumbuchile ilagano lyouliditile na hetwe,
kwa vila isi naimema kitowa chila honhu hawe
na jiza.

²¹ Uleche kuwaleka walingutunywa wabasigwe
soni,
uwatambichize wazunwa na walihela chinhu
walitogole itagwa lyako.

²² Gwa Nguluwi, wime wilewele,
ukumbuchile wala vyowalingukubeza chila
zuwa.

²³ Uleche kusemwa iyowe lya wang'honyo wa
hegwe,
na ivuche lilingulutilila mazuwa gose lya walin-
gitwanza na hegwe.

75

Nguluwi ka mtagusa

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na
“Uleche kuwifya.” Zabuli ya Asafu. Lwimbo.)

¹ Twangulonga malumbo, gwa Nguluwi,
twangulonga malumbo.

Twanguwikula ukulu wa itagwa lya hegwe
na kusimila mbuli za madito ga hegwe makulu.

² Nguluwi kangulonga, “Nambika mihela jondiji-
hagule,

kuli mihela ajo ndotagusa kwa hachi chila mhela.

³ Isi hoikakama na vyeng'ha viwele amo,
heni ndo ndilingwimiza misisi jake.

⁴ Ndanguwalonjela wawe walingidaya,
‘Mleche kidaya,’

na wehile, 'Mleche kwinula mbalati kota namsumya.

⁵ Mleche kiwona kota mwa wanhu mtanganiche ng'hatu, ne kulonga ulonzi wa kidaya.' ”

⁶ Kusumya hakulingulawa kolilawilaga isanya ne kolizinjilaga isanya, ne kuchiwala ne kuli chidunda.

⁷ Nguluwi yuye ndo mtagusa, kangumdulisaga yumwe na kumkwiniza yunji.

⁸ Mkulu Nguluwi kangibata chizombe mmoko, chimemile divai ing'ang'ale ya ng'halazi ya heye, kanguijida.

Kukomya wehile weng'ha wanguinwa, ena, wanguinwa mbaka kuduma.

⁹ Ila heni ndowikula mazuwa gose, ndomwimbila lutogo Nguluwi wa Yakobo.

¹⁰ Kowifya ludali lweng'ha lwa wanhu wehile, ila mong'ho wa watanganiche kowimiza nzinzili.

76

Nguluwi kangusumya

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa vinhu vya ng'weso za muziki. Zabuli ya Asafu. Lwimbo.)

¹ Nguluwi kanguzeleka ako Yuda itagwa lyake ndo likulu kuli Isilaeli.

² Haluga ha heye ndo ako Salemu*, honhu ha heye ha kikala ako Siyoni.

³ Ako nakabena misale ja wang'honyo,

* **76:2 76:2** Salemu Salemu ndo itagwa liyage kwa Yelusalemu.

nakabena ngawo na ipanga na vinhu vya kitowela ngondo.

⁴ Gwa Nguluwi, kuna lutogo ng'hatu, louhiluche kulawa kuli vidunda, louwasumile wang'honyo wa hegwe.

⁵ Wawele na mong'ho nawasukulwa vinhu vya hewo navyowaholile kuli ngondo, lelo nawawasa usinjizi wa kubagama, wazidahe kitowa ngondo hawawezile kitowa ne hado.

⁶ Gwa Nguluwi wa Yakobo, louwang'hanuchile, falasi na wakwina falasi nawawasa usinjizi wa kubagama.

⁷ Gwa Nguluwi, hegwe uliyeka ndo wa kukabusa ng'hatu.

Whaani yoweza kwima hali hegwe houzudila?

⁸ Nakuuwikula utaguso wa hegwe kulawa kilanga, isi naidumba na kunyamalila,

⁹ hegwe Nguluwi, mhela lowinuche kudita utaguso, kuwalohola weng'ha walingubunzwa muisi.

¹⁰ Kuzudila kwa wanhu kwangwambuza hela lutogo kwa hegwe, houwika goya ng'halazi ya hegwe isigale.

¹¹ Mumwenezele Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hemwe kulagana kwa hemwe, hemwe muwele habehi mumhe ndolendole Nguluwi wa kukabusa.

¹² Heye kangubenaga muhe wa wakulu,

kanguwakabusaga wandewa wa isi.

77

Kumpala Nguluwi mhela wa magazo

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na Yedutuni. Zabuli ya Asafu.)

¹ Ndangumlilila Nguluwi leka yanhanze,
ndangumlilila Nguluwi leka yanyhuliche.

² Mhela wa magazo ndangumlanda Mkulu,
ndangumgololela moko ga heni nechilo ne ku-
toka,
hambe mhegwe usangalalo woneche kwa
munhu.

³ Vyondimkumbuchile Nguluwi na kung'ung'uta,
vyonjesile nanweguka nhumbula.

⁴ Wangundemeza mbaka kuwa na usinjizi ne
hado,
ndangusanzalima mbaka ndangulemwela
kulonga.

⁵ Nandijesa mazuwa ga katali,
ndangujikumbuchila miyaka ja aho katali.

⁶ Nechilo ndangukumbuchila na kupala mnhum-
bula,
ndangijesa na kiwuza kuli muhe.

⁷ “Ndaze, Mkulu nakatulema ng'hatu?
Ndaze, hotonela isungu kahi?

⁸ Ndaze, igano lya heye lya kwimilila naliduma
ng'hatu?

Ndaze, hokweneza kahi malagano ga heye?

⁹ Ndaze, Nguluwi nakasemwa kuwa na isungu?
Ndaze, ng'halazi ya heye nayusa uliholile wa
heye?”

10 Hamba nandonga, “Chilingundumiza ng'hatu ndo kota, Nguluwi Yawelee Kuchanya halingudita kahi chinhu kwa chiwalo cha hetwe.”

11 Ndogakumbuchila madito ga hegwe, gwa Mkulu Nguluwi, ena, ndovikumbuchila vinduzanduza vya hegwe vya aho katali.

12 Ndochijesa kwa chiwalo cha mijito ja hegwe, na kijesa kwa chiwalo cha madito ga hegwe makulu.

13 Chila choulingudita gwa Nguluwi, ndo chelile. Ndo mlungu wachi yawele mkulu kota Nguluwi wa hetwe?

14 Hegwe ndo Nguluwi ulingudita vinduzanduza, hegwe nakuwalajila wanhu wa isi mong'ho wa hegwe.

15 Kwa moko wa hegwe uwele na mong'ho nakuwagombola wanhu wa hegwe, nakuwagombola walelwa wa Yakobo na Yusufu.

16 Mazi vyogakuwene, gwa Nguluwi, mazi vyogakuwene, nagadumba lukami, ena, bahali naikakama mbaka hasi ng'hatu.

17 Ng'hungugu nailavya mazi, kubuma nakwaluka kuli ulanga, milapi ja chiluli najimwemwesa chila ubanzi.

18 Lizi lya kubuma kwa hegwe nalulawila kuli chivuluvumbi, lumwemwesa lwa hegwe nalulangazila isi zeng'ha, isi naikakama na kutigasika.

¹⁹ Hegwe nakuwika nzila ya hegwe mchanya mwa bahali,
nakujenda kukolela mazi menji,
ila nzayo za hegwe hazoneche hebu.

²⁰ Nakuwalongoza wanhu wa hegwe kota ming'holo,
kuli ulongozi wa Musa na Aluni.

78

Lulonjele lulelo lulinguya

(Ilanguso lwa Asafu.)

¹ 10 Mhulichize malanguso ga heni, hemwe wanhu wa heni,
muwiche goya makutu kwa chiwalo cha ulonzi wa mlomo wa heni.

² Ndogabula mlomo wa heni kwa nhelo,
ndouwika hazelu ulonzi uvisigwe kulawa katali,

³ mbuli zotuzihuliche na kuzizela,
mbuli ziwele wasekulu wa hetwe nawatusimila.

⁴ Hatuwavisa wana wa hetwe,
ila tolusimila lulelo lulinguya
madito makulu ga Mkulu Nguluwi na ludali lwa heye

towalonjela vinduzanduza vya heye vyoyaditile.

⁵ Nakawapa walelwa wa Yakobo malajizo,
nakawika mizilo kuli Isilaeli,
jiwele nakawalajiza wasekulu wa hetwe wawalanguse wana wa hewo,

⁶ leka wanhu wa lulelo lulinguya,
wana wawele wopondigwa hamba wagazele,
nawo kahi wawazelese wana wa hewo.

⁷ Wamuwichile Nguluwi kitumbila kwa hewo,

waleche kusemwa madito ga Nguluwi,
ila webate malajizo ga heye.

⁸ Waleche kuwa kota wasekulu wa hewo,
wanhu wawele na nhumbula zigagadale na
walingubelenhuka,

lulelo luwele haluwele na majesa gemile nzinzili,
luwele haluwele lwa kukundigwa kwa Nguluwi.

⁹ Wanhu wa Efulaimu, mipinde na misale mmoko,
nawahiluka kumbele, nawabilima zuwa lila lya
ngondo.

¹⁰ Hawalibatilile ilagano lya Nguluwi,
nawalema kuwinza malajizo ga heye.

¹¹ Nawasemwa mbuli zoyawele yaziditile,
vinduzanduza vyoyawele yawalajile.

¹² Nakadita vinduzanduza hali wasekulu wa
hewo,
kuli ibalalika lya Soani, kuli isi ya Misili.

¹³ Nakaigawanula bahali na kuwadita waloche
amo,
nakagadita mazi geme kota lukanzi.

¹⁴ Nemisi nakawalongoza kwa ng'hungugu,
nechilo yeng'ha kwa lumwemwesa lwa chiluli.

¹⁵ Nakatula mitalawe ako kugunuche,
nakawanweza mazi kulawa kuli mazi menji kota
bahali.

¹⁶ Nakadita vikolola vilavye mazi kulawa kuli ita-
lawe,
na kugadita mazi gachililiche kota lwanda.

¹⁷ Ila nawalutilila kumditila gehile Nguluwi,
nawambelenhuka Nguluwi Yawele Kuchanya
kula kugunuche.

¹⁸ Nawamjeza Nguluwi kwa kunuwila,

wolanda kupegwa chilyo chowaganile.

¹⁹ Nawamkovula Nguluwi wolonga,
“Ndaze, Nguluwi koweza kutigalila chilyo kuchi-
wala?

²⁰ Kwa kukomya, nakatowa italawe,
mazi nagachililika kota lwanda,
ila ndaze, kanguweza kutigalila mibumunda,
na kuwegalila wanhu wa heye miwunde?”

²¹ Mkulu Nguluwi naloyahuliche ago, nayali
yamemile kuzudila,
chiluli nachaka kwa walelwa wa Yakobo,
ng'halazi ya heye naiwavaba wanhu wa Isilaeli,

²² kwa vila hawamkundile Nguluwi,
ne kuukunda mong'ho wa heye wa kulohola.

²³ Ila nakalajiza ng'hungugu ya kuchanya,
nakachumula lwizi lwa kilanga,

²⁴ nakawadulisila mana leka walye,
nakawapa nyhule kulawa kilanga.

²⁵ Wanhu nawalya chilyo cha wahilisi,
naye nakawegalila chilyo cha kuhega.

²⁶ Nakegala mbeho ya kolilawilaga isanya kulawa
kilanga,

kwa ludali lwa heye nakambuza mbeho ya kusini
ipute,

²⁷ nakawagalila wanhu wa heye miwunde kota
nhimbwisi,

videje vinji kota sangalaza ya mhwani.

²⁸ Videje avyo navigwa hali kambi ya hewo,
chila honhu kuzunguluta haluga ha hewo.

²⁹ Wanhu nawalya na kiguta ng'hatu,
Nguluwi nakawapa chowaganile.

³⁰ Ila lowaweke wang'hali kigutiza maya ga hewo,

chilyo lochiwele ching'hali kuli milomo ja hewo,
³¹ ng'halazi ya Nguluwi naiwafika hewo,
nakawakopola wawele na mong'ho hali hewo,
na kuwagwisa wasongolo wa Isilaeli.

³² Ila nawalutilila kudita gehile hali Nguluwi,
hanga nakadita vinduzanduza, ila hawakundile.
³³ Lelo, nakaduma mazuwa ga hewo kota lweselo,
miyaka ja hewo kwa kubagama baho du.

³⁴ Chila loyawakopole, wala waponile
nawampala,
na kumhinduchila Nguluwi kwa nhumbula.

³⁵ Nawakumbuchila kota Nguluwi nayali italawe
lya hewo,
Nguluwi Yawele Kuchanya nayali mgombozi wa
hewo.

³⁶ Ila nawamhada kwa ulonzi wa hewo,
chila chowamlonjele nachali udesi.

³⁷ Hawambatilile heye kwa nhumbula,
nahawawele wakukundigwa kuli ilagano lya
heye.

³⁸ Ila Nguluwi yawele na isungu nakaugubika
wihe wa hewo,
hawadumye hebu.

Mihela minji nayali yoilemeza ng'halazi ya heye,
nahakulechile kuzudila kwa heye kweng'ha
kuwafiche.

³⁹ Nakakumbuchila kota hewo ndo wanhu hela,
ndo kota mbeho ilingukola na kwajilila.

⁴⁰ Mala zilinga nawambelenhuka kuchiwala,
na kumzudiza ako kugunuche?

⁴¹ Nawamjeza Nguluwi chila mhela,

nawamzudiza ayo Yelile wa Isilaeli.

⁴² Hawalukumbuchile ludali lwa heye,
zuwa lila loyawagombole kwa wang'honyo wa
hewo,

⁴³ naloyaditile mbuli za kububuwaza kuli isi ya
Misili,
na vinduzanduza kuli ibalalika lya Soani.

⁴⁴ Nakagalusa zila nzanda ziwa danda,
Wamisili waleche kuwa na mazi ga kunwa.

⁴⁵ Nakawahilichila vilundo vya ng'onzi ziwele
naziwatunya,
na mibula jiwifile chila chinhu.

⁴⁶ Nakalajiza nzije, nazilya mbena za hewo,
na kuwifya migunda ja hewo.

⁴⁷ Nakajiwifya mizabibu ja hewo kwa nhonya ya
maganga,
na mitini ja hewo kwa chipute ching'ang'ale.

⁴⁸ Misenga ja hewo najikopoligwa kwa nhonya ya
maganga,
na ming'holo ja hewo kwa lumwemwesa.

⁴⁹ Nakaleka ng'halazi ya heye iwafiche,
kuzudila na nhumbula yihile na kugaya
na chilundo cha wahilisi wa kudumya.

⁵⁰ Nakalechelela ng'halazi ya heye ilutilile,
ne kuwawika kutali na kubagama,
ila nakawadumya kwa utamwa.

⁵¹ Nakawakopola walelwa wa mwaluko weng'ha
wa Misili,
ena, wa mwaluko kuli kambi ya Hamu.

⁵² Hamba nakawahilika wanhu wa heye kota
ming'holo,

nakawalongoza kuchiwala kota chilundo cha
migongolo ja kufujigwa.

⁵³ Nakawalongoza goya, nawo hawadumbile,
ila bahali naiwagubika wang'honyo wa hewo.

⁵⁴ Nakawegala kuli isi ya heye yelile,
kuli chidunda choyachiholile kwa moko wa heye
wa kudilo.

⁵⁵ Nakawawinga wanhu wa isi hali hewo,
nakazilavya isi za hewo ziwe za Isilaeli,
nakaziwika nhanzi za Isilaeli hali honhu ha hewo.

⁵⁶ Ila nawamjeza na kumbelenhuka Nguluwi
Yawele Kuchanya,
ne kibatilila malajizo ga heye.

⁵⁷ Ila nawahinduka na kudita gehile kota
wasekulu wa hewo,
nawali wohambe wetumbilwe kota upinde
wohauwele nzinzili.

⁵⁸ Nawamzudiza kwa honhu hawo ha kulavila
nhambiko ha milungu,
nawamdita yawe na fihi kwa jimalukolo jawo.

⁵⁹ Nguluwi loyagawene ago, nakazudila,
nakailema ng'hatu Isilaeli.

⁶⁰ Nakalileka ihema lyelile lya heye ako Shilo,
haluga hawele nayali yekale hagati ha wanhu.

⁶¹ Nakalileka isanduku, ulajilo wa mong'ho wa
heye, liholigwe kuli isi ya chijenzi,
ukulu wa heye uwichigwe mmoko mwa
wang'honyo.

⁶² Nakawazudila wanhu wa heye yuye,
nakawalavya wadumigwe kwa ipanga.

⁶³ Chiluli nachiwalakaza wasongolo wa hewo,
wahinza wa hewo nawali walihela wanhu wa
kuwahesa.

⁶⁴ Watambika wa hewo nawabagama kwa ipanga,
wadala wa hewo wafililwe na walume wawo
hawawezile kulombocheza.

⁶⁵ Hamba Mkulu nakalilimka kota munhu yolawa
kuli usinjizi,
kota munhu yazidahe kitowa ngondo yanwele
divai,

⁶⁶ Nakawawinga wang'honyo wa heye,
nakawabasa soni ya mazuwa gose.

⁶⁷ Nakailema nhanzi ya Yusufu,
haihagule nhanzi ya Efulaimu,

⁶⁸ ila nakaihagula nhanzi ya Yuda,
na chidunda cha Siyoni choyachiganile.

⁶⁹ Nakazenga aho ng'handa ya heye ng'hulu kota
ulanga,
kota isi yoyaiwichile nzinzili mazuwa gose.

⁷⁰ Nakamhagula Daudi, chitumagwa wa heye,
nakamusa kuli mijito ja kudima ming'holo.

⁷¹ Nakamlavya kuli mijito ja kudima ming'holo,
yawe na mijito ja kudima wanhu wa Yakobo,
wanhu wa heye,
yadime Isilaeli, wanhu wa Nguluwi yuye.

⁷² Daudi nakawadima kwa nhumbula ya heye
yeng'ha,
nakawalongoza kwa luhala lwa moko ga heye.

79

Kulanda kwa Yelusalemu
(Zabuli ya Asafu.)

¹ Gwa Nguluwi, wajenzi nawaivaba isi ya hegwe,

nawaidita iwe ikokomoche ng'handa ya hegwe
yelile,

na kuudita muji wa Yelusalemu uwe mahame.

² Nawajileka mitufi ja vitumagwa wa hegwe jiwe
chilyo cha videje,

ng'huli za wanhu wa hegwe ziwe chilyo cha
migongolo ja kisolo.

³ Nawabohola danda kota mazi hali honhu ha
muji wa Yelusalemu,

nawawichigwa amo na haduhuli wa kuwatila.

⁴ Natubaswa soni kwa wanhu wa isi za habehi,
walingikalasa habehi na hetwe wangutuseka na
kutubeza.

⁵ Gwa Mkulu Nguluwi, ndaze, kozudila mbaka
mazuwa gose?

Ng'halazi ya hegwe ya fihi yokwaka kota chiluli
mbaka hanili?

⁶ Uwaboholele wajenzi ng'halazi ya hegwe,
ena, isi zeng'ha zohambe zilicheme itagwa lya
hegwe.

⁷ Kwa vila nawammela Yakobo, nhanzi ya hegwe,
nawahalakaza ng'hatu haluga ha heye.

⁸ Uleche kutugaza kwa chiwalo cha nongwa za
wasekulu wa hetwe.

Isungu lya hegwe lituyile himahima,
kwa vila twangugazigwa ng'hatu.

⁹ Ututanze, gwa Nguluwi, mlhozi wa hetwe,
kwa lutogo lwa itagwa lyako
utulohole na kugagubika gehile ga hetwe,
kwa chiwalo cha itagwa lya hegwe.

¹⁰ Lekachoni isi zitulonjele,
“Kakohi Nguluwi wa hemwe?”

Ututambichize tulole vyoulinguwahilulila
chibida wanhu wa isi,
kwa kukopoligwa kwa vitumagwa wa hegwe.

¹¹ Chililo cha hewo wanweng'hwa chikufichile,
kwa ludali lwa hegwe lukulu uwalohole wowata-
gusigwe kubagama.

¹² Wanhu awo wa isi wawele habehi, gwa Mkulu,
wahilusilwe kubezigwa mala saba.

¹³ Natwe wanhu wa hegwe, tuwele ming'holo ja
chilundo cha hegwe,
tolonga malumbo mazuwa gose,
kulawa lulelo mbaka lulelo tokutogola.

80

Kulanda kwa chiwalo cha wanhu wa isi
(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na
yunjiyunji. Zabuli ya Asafu.)

¹ Uhulichize, gwa Mdimi wa Isilaeli,
ulinguwalongoza walelwa wa Yusufu kota
ming'holo.

Hegwe ulingulongoza hali vilumbigwe viwele na
mabawa,
ulangaze

² hali Efulaimu na Benjamini na Manase.

Ulajile ludali lwa hegwe, uye kutulohola.

³ Gwa Nguluwi utuhiluse,
utulole kwa kunoga, natwe toloholigwa.

⁴ Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi uwele na
mong'ho,

mbaka hanili kokuzudila kulanda kwa wanhu wa
hegwe?

⁵ Nakudita masinzo gawe chilyo cha hetwe,
nakutunweza mahozzi kwa winji.

⁶ Nakutudita tubezigwe na wotulingikalasa
habehi,
wang'honyo wa hetwe wangutuseka.

⁷ Gwa Mkulu Nguluwi uwele na Mong'ho,
utuhiluse,
utulole kwa kunoga, natwe toloholigwa.

⁸ Hegwe nakigala mzabibu kulawa Misili,
nakuwawinga wanhu wa isi zinji,
na kuunyala kuli isi ya hewo.

⁹ Nakuulolela goya leka ukule,
najo mizabi najiluta hanyi ng'hatu na kwenela
kweng'ha muisi.

¹⁰ Nakuvigubika vidunda kwa isisila lyake,
nhagala zake nazigubika mielezi mikulu.

¹¹ Nhagala zake nazenela mbaka kuli bahali,
mizuchila jake mbaka hafungo mwa lwanda lwa
Eyufulate.

¹² Lekachoni nakubomola lukanzi lulinguzungu-
luta,
lelo chila yalingukola mnzila kangukwanyula
zabibu zake?

¹³ Migubi ja kisolo janguuwifya,
na migongolo ja kisolo janguudakula.

¹⁴ Utuhinduchile kahi, gwa Mkulu Nguluwi uwele
na Mong'ho.

Ulole kulawa kilanga, wone,
ukaulelele mzabibu awo.

15 Ulyamile izuchila lyoulinyalile kwa moko wa
hegwe wa kudilo,
alyo izuchila lyoulimize nzinzili gwegwe.

16 Mzabibu wa hegwe naudumuligwa na ku-
lakazwa kwa chiluli,
vyouwang'hanuchila, wanhu wa hegwe wan-
gudumigwa.

17 Moko wa hegwe wa kudilo umwamile ayo
youmganile,
ayo youmhagule kwa chiwalo cha hegwe.

18 Hamba hatukuleka na kukubelenhuka kahi,
ututambichize ukomu, natwe tolichema itagwa
lya hegwe.

19 Gwa Mkulu Nguluwi uwele na Mong'ho,
utuhiluse,
utulole kwa kunoga, natwe toloholigwa.

81

Lwimbo lwa mnyina

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na
Gititi. Lwimbo lwa Asafu.)

1 Mumwimbile kwa usangalalo Nguluwi, mong'ho
wa hetwe,
mumtowele iyowe lya kusangalala Nguluwi wa
Yakobo.

2 Mtowe iyowe lya kwimba lwimbo lwa kusan-
galala, mtowe ngoma,
mvine igombogombo na ching'weleng'wele cha
lizi linojile.

3 Mpembe mhalamhandanda kuwikula kulawila kwa
nyelesi,

na kahi nyelezi ikangale, mhela wa mnvina ya
hetwe.

⁴ Awo ndo mzilo kuli Isilaeli,
alyo ndo ilajizo lya Nguluwi wa Yakobo.

⁵ Nakawika liwe kota ilajizo kwa Yusufu,
hoyaitowile isi ya Misili,
ako natuhulika ndonga yohatuizelele.

⁶ Nakalonga, “Heni ndizilavya mhomolo za hegwe
mmayega,
nandikusila mitufali jouholile mmoko.

⁷ Louwele kuli magazo nakunyhema, nani
nandikulohola.

Nandikwidichila londiwele kuli kivisa kuli
kubuma.

Nandikujeza kuli mazi ga Meliba.

⁸ Hemwe wanhu wa heni, mhulichize ikanyo lya
heni.

Wone wahanyhulichize, gwa Isilaeli!

⁹ Yaleche kuwa kwa hegwe mlungu wa chijenzi,
uleche kumfugamila mlungu yunji.

¹⁰ Heni ndo Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hegwe,
ndikulavile kulawa kuli isi ya Misili.

Ugabule mlomo wa hegwe, nani ndokupa chilyo.

¹¹ “Ila wanhu wa heni hawanyhulichize,
Isilaeli halingunyhulichiza.

¹² Ahyo nandiwareka wapone na nhumbula za
hewo zigagadale,

wawinze majesa ga hewo wawo.

¹³ Wone wanhu wa heni wahanyhulichize.

Wone Isilaeli yahawinzile nzila ya heni.

¹⁴ Ndahawasumile wang'honyo wa hewo
himahima,

ndahagolole moko wa heni kwa chiwalo cha wang'honyo wa hewo.

¹⁵ Wala walingumzudila Mkulu Nguluwi wahawele wakukabuswa hali heye, na magazo ga hewo gahawele ga mazuwa gose.

¹⁶ Ila hegwe ndahakupele chilyo kwa ngano inojile, ndahakugutize kwa hanombwa inonile.”

82

Nguluwi chilongozi mkulu

(Zabuli ya Asafu.)

¹ Nguluwi kangwimilila chitala chikulu, kangulavya utaguso kuli nhing'hano ya milungu,

² “Mbaka hanili molutilila kutagusa ne hachi na kuwaganilila wanhu wehile?

³ Muwape ng'hochele na walekwa hachi za hewo, mwamile hachi za walingubunzwa na wazunwa.

⁴ Muwalohole ng'hochele na wazunwa, muwalohole kulawa kuli ndole za wehile.

⁵ “Ila milungu ndo mipoka na hajivizelele.

Hewo wangujenda kuli jiza lya kwajilila, misisi jeng'ha ja hachi kuli isi najitigaswa.

⁶ Heni nandonga, ‘Hemwe mwa milungu, mweng'ha mwa wana wa Nguluwi Yawele Kuchanya.

⁷ Ila mobagama kota wanhu wanjji, mogwa kota mkulu yoneche.’ ”

⁸ Gwa Nguluwi winuche, uzitaguse isi zeng'ha, kwa vila wanhu wa isi zeng'ha ndo wa hegwe.

83*Kulanda kuwasumya wang'honyo wa Isilaeli*

(Lwimbo. Zabuli ya Asafu.)

¹ Gwa Nguluwi, uleche kuwa tulu,
uleche kunyamalila gwa Nguluwi, ne
kusindamala.

² Lole wang'honyo wa hegwe wangudita ivuche,
walingukuzudila wangwinula vitwi ne kudumba.

³ Wangiwika goya kwa wihe kuwaditila vibi
wanhu wa hegwe,
wangilongasa kwa chiwalo cha hewo
ulinguwamila.

⁴ Wangulonga, “Muye tuwadumye wanhu wa isi,
itagwa lya Isilaeli lileche kukumbuchilwa kahi.”

⁵ Ena, wangikundiza kwa nhumbula imwe,
wangilaha kilumba hamwe leka kukulema.

⁶ Wanhu wa Edomu na Waishimaeli,
Wamoabu na wanhu wa Hagali,

⁷ wanhu wa Gebali na Amoni na Amaleki,
wanhu wa Filistiya na wenyeng'haye wa Tilo
wangilumba,

⁸ mbaka Ashulu nailumba na hewo,
nawekundiza kuwatanza walelwa wa Loti.

⁹ Uwadite kota vyouwaditile wanhu wa Midiani,
vyouwaditile Sisela na Yabini kuli lwanda lwa
Kishoni.

¹⁰ Wanhu wouwadumile kula Eni-doli,
nawali midohe mchanya mwa isi.

¹¹ Uwadite wakulu wa hewo kota Olebu na Seebu,
vilongozi wa hewo weng'ha kota Seba na Sal-
imuna,

¹² wawele nawalonga, “Tochiholela honhu ha Nguluwi ha kudimila.”

¹³ Gwa Nguluwi wa heni, uwadite kota nhimbwisi, kota mhumba zikalile zilinguholigwa na mbeho.

¹⁴ Kota vila chiluli chilingulakaza chihulo, na milapi ja chiluli vyojilingulakaza vidunda,

¹⁵ uwabilimise hewo kwa chivuluvumbi cha hegwe, na kuwakabusa kwa mbeho ya hegwe ng'hulu.

¹⁶ Uwadite wawe na soni, leka wakupale, gwa Mkulu Nguluwi.

¹⁷ Wabasigwe soni na kusanzalima mazuwa gose, wadumigwe kwa soni ng'hatu.

¹⁸ Wavizele kota hegwe, uwele itagwa lya hegwe ndo Mkulu Nguluwi, hegwe uliyeka ndo Nguluwi Yawele Kuchanya yalingulongoza isi yeng'ha.

84

Kugana kuwa kaye kwa Nguluwi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Kwa kiwhana na Gititi. Zabuli ya Wakola.)

¹ Kaye kwa hegwe ndo kunoga ng'hatu, gwa Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho.

² Muhe wa heni wangugana ng'hatu mbaka ndangwisilwa mong'ho kwa chiwalo cha haluga ha Mkulu Nguluwi.

Nhumbula na lukuli lwa heni lweng'ha, vyeng'ha vyangusangalala kwa chiwalo cha Nguluwi yawele mkomu.

³ Mbaka videje viwa na kaye kwa hewo, videje navigongomanya vimvulila vyawo,

amo naviwika mibofu jawo,
habehi na honhu ha hegwe ha kulavila nhambiko,
gwa Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho,
mndewa wa heni na Nguluwi wa heni.

⁴ Nawatambichizwa wala walingikala kaye kwa
hegwe,
wokwimba mazuwa gose lutogo lwa hegwe.

⁵ Nawatambichizwa wala walinguwa na mong'ho
kulawa kwa hegwe,
walingugana kuluta kujendela mchidunda cha
hegwe.

⁶ Howokola kuli ibindi lya Baka,
kwanguliditaga liwe honhu ha nzasa,
na nhonya za luhela zangumemezaga milamba.

⁷ Wangulutilila kuwa na mong'ho ng'hatu,
womona Nguluwi ako Siyoni.

⁸ Uhulichize kulanda kwa heni, gwa Mkulu Ngu-
luwi Yawele na Mong'ho,
umbichile goya ikutu lya hegwe, gwa Nguluwi wa
Yakobo.

⁹ Gwa Nguluwi, umlole kwa kunoga ngawo ya
hetwe, mndewa,
umlole kwa uganililo youmbakalize mafuta.

¹⁰ Zuwa limwe hela haluga ha hegwe,
folo kusinda mazuwa elufu honhu hanji,
folo kwima hali lwizi lwa ng'handu ya hegwe
Nguluwi wa heni,

kusinda kikala kuli mihema ja wanhu wehile.

¹¹ Mkulu Nguluwi ndo isanya lya hetwe na ngawo
ya hetwe,

heye kangutuditaga tuwe na kunoga na ukulu.
Hambe yawalemeze kuwa na choneche chiwele
chinojile,
wala walingikala ne nongwa.

¹² Gwa Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho,
katambichizwa yula munhu yalingitumbila kwa
hegwe.

85

Kulanda kupegwa kahi kunoga kwa Nguluwi
(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya
Wakola.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi,
nakuipa kunoga kwa hegwe isi ya hegwe,
nakumhilulila kahi Yakobo utambichizo wa heye.

² Nakuigubika nongwa ya wanhu wa hegwe,
nakusa gehile ga hewo geng'ha.

³ Nakulemeza kuzudila kwa hegwe kweng'ha,
nakuileka ng'halazi ya hegwe ing'ang'ale.

⁴ Utuhiluse kahi, gwa Nguluwi mlohozi wa hetwe,
wuse kuzudila kouwelenako kwa hetwe.

⁵ Ndaze, kotuzudila hetwe mbaka mazuwa gose?
Ndaze, kolutiliza ng'halazi ya hegwe kwa lulelo
lweng'ha?

⁶ Ndaze, hambe utuhilusile kahi ukomu unyale,
leka wanhu wa hegwe wasangalale kwa chiwalo
cha hegwe?

⁷ Utulajile igano lya hegwe lya kwimilila, gwa
Mkulu Nguluwi,
utupe ulohozi wa hegwe.

⁸ Ndohulichiza choyalingulonga Mkulu Nguluwi,

kwa vila kangulagana kuwapa wanhu wa heye
kikala goya,
vitumagwa wa heye yuye wone woleka kuwila
kahi upoka.

⁹ Kukomya kowalohola walingumdumba
leka ukulu wa heye ulutilile kikala kuli isi ya
hetwe.

¹⁰ Igano lya kwimilila na kukundigwa
vyoting'hana,
kutanganika na kikala goya vyochilamsa.

¹¹ Kukundigwa kozuchila kuli isi,
kutanganika kolola hasi kulawa kilanga.

¹² Mkulu Nguluwi kolavya chiwele chinojile,
isi ya hetwe yolavya mbeni nyinji.

¹³ Kutanganika komlongola Nguluwi
na kumuwichila goya nzila ya heye.

86

Kulanda utanzi

(Kulanda kwa Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, mbichile goya ikutu lya
hegwe, unyidichile,
kwa vila heni ndo mzunwa na ndilihela chinhu.

² Uwamile ukomu wa heni kwa vila
ndangukukunda hegwe Nguluwi,
undohole heni chitumagwa wa hegwe ndilin-
gukutumbila.

³ Hegwe ndo Nguluwi wa heni,
lelo, umbonele isungu,
kwa vila ndangukuchema nemisi yeng'ha.

⁴ Usangalaze heni mbele chitumagwa wa hegwe,

kwa vila kulanda kwa heni ndangigala kwa hegwe Mkulu.

⁵ Gwa Mkulu, hegwe ndo unojile na kwanguwalechela wanhu, kuna winji wa igano lya kwimilila kwa weng'ha walingukuchema.

⁶ Gwa Mkulu Nguluwi, ukuwichile goya ikutu lya hegwe kulanda kwa heni, ukuhuliche kulila kwa isungu.

⁷ Mazuwa ga kugazika ndangukuchema, kwa vila hegwe kwangunyidichila.

⁸ Gwa Mkulu, haduhu Nguluwi yawele kota hegwe, haduhu yalinguweza kudita goulingudita hegwe.

⁹ Wanhu wa isi zeng'ha uwalumbile, wokuya kukufugamila, gwa Mkulu, wowikula ukulu wa itagwa lya hegwe.

¹⁰ Hegwe ndo mkulu, kwangudita vinduzanduza, hegwe uliyeka ndo Nguluwi.

¹¹ Gwa Mkulu Nguluwi, undanguse nzila ya hegwe, leka ndiwe wa kukundigwa kwa hegwe, umhe nhumbula ya kukuwinza hegwe uliyeka, leka ndikudumbe.

¹² Gwa Mkulu, Nguluwi wa heni, ndokutogola kwa nhumbula yeng'ha, ndowikula ukulu wa itagwa lya hegwe mazuwa gose.

¹³ Igano lya hegwe lya kwimilila kwa heni ndo linji.

Nakundohola kulawa hasi kuli isi ya wabagame.

¹⁴ Gwa Nguluwi, wanhu walingidaya wangun-
howa,
chilundo cha wanhu wang'ang'ale wangugana
kung'hopola,
hambe wakudumbe hegwe ne hado.

¹⁵ Ila hegwe Mkulu, ndo Nguluwi wa kunoga na
isungu,
hulinguzudila himahima, kuna winji wa igano lya
kwimilila na kukundigwa.

¹⁶ Unyhinduchile, umbonele isungu,
umhe heni mong'ho wa hegwe, heni chitumagwa
wa hegwe,
undohole mbele mwana wa mpogozi wa hegwe.

¹⁷ Gwa Mkulu Nguluwi, undajile ulajilo wa
kunoga kwa hegwe,
leka wala walingunzudila walole na kudasigwa
soni,
kwa vila nakunhanza na kunyhembuliza.

87

Lutogo lwa Yelusalemu

(Zabuli ya Wakola. Lwimbo.)

¹ Nguluwi nakazenga muji wa heye mchanya
mwa chidunda cha heye chelile.

² Mkulu Nguluwi kanguugana muji wa Siyoni,
kusinda kaye kuyage kwa Yakobo.

³ Mbuli ng'hulu zangulonjigwa kwa chiwalo cha
hegwe, gwa muji wa Nguluwi.

⁴ “Hali wala walingunzela,
wa baho wanhu wa Misili na Babuloni,
hihyo du wanhu wa Filistiya na Tilo na Kushi,

weng'ha wolonga, 'Ayu nakapondigwa ako Siyoni.' ”

⁵ Kuwala Siyoni yolonjigwa ahi,
“Siyoni ndo mambo wa wala weng'ha,
Nguluwi Yaweke Kuchanya koutawiza.”

⁶ Mkulu Nguluwi kokwandika kuli chitabu,
hoyowika kukumbuchila kwa wanhu.
“Ayu nakapondigwa ako Siyoni.”

⁷ Weng'ha wanguvina ngoma na kwimba,
“Nzasa za heni zeng'ha za kwa hegwe.”

88

Chililo cha kulanda utanzi

(Zabuli ya Wakola. Kwa yalingwaluchiza kwimba.
Kwa kiwhana na Mahalati Nealoti. Ilanguso lya
Hemani Mwesila.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, mlohozi wa heni,
ndangulila nemisi yeng'ha,
na nechilo ndangukulanda.

² Kulanda kwa heni kukufichile,
uhulichize chililo cha heni.

³ Kugazika kwinji nakufika heni,
nani nda habehi kuli isi ya wabagame.

⁴ Ndangoneka kota munhu yalingudulika kuli ikulubila likulu,
mong'ho wa heni weng'ha naumalila.

⁵ Nandechigwa hali wabagame,
kota wakopoligwe waweke kuli chilaga,
kota wala waweke hegwe hambe uwakumbuchile
kahi,
waweke nawabaguligwa na kwamilwa kwa
hegwe.

⁶ Nakunhoza kuli ikulubila likulu lilutile hanyi
ng'hatu,

hali honhu ha mgati ng'hatu hawele na jiza.

⁷ Ng'halazi ya hegwe naiwa itunyo ikulu kwa heni,
nakungubika kwa nhigu za hegwe zeng'ha.

⁸ Nakuwadita goloko wa heni webagule na heni,
nakundita ndiwe izudizo kwa hewo.

Ndiwopigwa mgati, siweza hebu kusulupuka,

⁹ meho ga heni ndo ng'hochele kwa masinzo.

Chila zuwa ndangukulilila, gwa Mkulu Nguluwi,
ndangukugololela moko ga heni.

¹⁰ Ndaze, hegwe kwanguwaditilaga wabagame
kububuwaza kwa hegwe?

Ndaze, muhe wa wabagame wangwinukaga na
kukutogola?

¹¹ Ndaze, igano lya kwimilila lya hegwe lyangu-
damligwa kuli chilaga,

ama kukundigwa kwa hegwe kuli haluga ha
kudumya?

¹² Ndaze, kububuwaza kwa hegwe kwanguzeleka
amo kuli jiza,

ama kutanganika kwa hegwe kuli isi ya
wasemwigwe?

¹³ Ila heni ndangukulilila, gwa Mkulu Nguluwi,
chila mitondo ndangukugalila kulanda kwa heni.

¹⁴ Lekachoni, gwa Mkulu Nguluwi, kwangun-
dema?

Hambi lekachoni kwanguvisa heni kumeho kwa
hegwe?

15 Nangazika na kuhejelela kubagama kulawa
kuli usongolo wa heni,
nangazika kwa ukabuso wa hegwe, nhoka
lukami.

16 Kuzudila kwa hegwe kufichila heni,
kutowa kwa hegwe kwa kukabusa kwangun-
dumya.

17 Kwangunzunguluta kota mazi tendema nemisi
yeng'ha,
gangunzunguluta chila ubanzi.

18 Nakuwadita goloko na wayangu weng'ha
wambagule,
jiza ndo liwa miyangu hela.

89

Mhela wa kugazika kwa wanhu wa isi

(Ilanguso Iya Etani Mwesila.)

1 Gwa Mkulu Nguluwi, ndokwimba igano Iya
kwimilila Iya hegwe mazuwa gose,
Ndowikula kuli lulelo lweng'ha kukundigwa kwa
hegwe.

2 Ndangulonga kota igano Iya kwimilila Iya hegwe
lyangikala mazuwa gose,
kukundigwa kwa hegwe kolutilila mazuwa gose
kota ulanga.

3 Nakulonga, "Nandita ilagano na yahaguligwe wa
heni,
nandimlahila chitumagwa wa heni Daudi,

4 'Mazuwa gose ndomuwika mlelwa wa hegwe
yawe mndewa,
kahi ndoulolela undewa wa hegwe mazuwa gose.'

”

⁵ Ulanga uvitogole vinduzanduza vya hegwe, gwa
Mkulu Nguluwi,
kukundigwa kwa hegwe kutogoligwe hali
nhing'hano ya welile.

⁶ Whaani ako kilanga yoweza kiwhanizwa na
hegwe, gwa Mkulu Nguluwi?
Whaani yawele kota hegwe hali vilumbigwe vya
kilanga?

⁷ Hegwe Nguluwi kwangudumbigwa kuli chitala
cha welile,
weng'ha walingukuzunguluta wan-
gububuwa.

⁸ Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi Yawele na
Mong'ho,
whaani yawele na mong'ho kota hegwe, gwa
Mkulu Nguluwi?
Kukundigwa kwa hegwe nakukuzunguluta banzi
zeng'ha.

⁹ Hegwe kwangulongoza kutiguka kwa bahali,
nhigu yake hoikwinuka, kwanguidita isindamale.

¹⁰ Nakulihonda izoka Lahabu na kulikopola,
nakuwasambalula wang'honyo wa hegwe kwa
mong'ho wa hegwe.

¹¹ Ulanga ndo wa hegwe na isi ndo ya hegwe kahi,
isi zeng'ha na vinhu vyeng'ha vilimumo hegwe
nakuvilumba.

¹² Hegwe nakulumba kasikazini na kusini,
vidunda vya Taboli na Helimoni vyangukutogola
kwa kusangalala.

¹³ Moko wa hegwe una mong'ho,
moko wa hegwe una mong'ho na nausumya.

14 Kutanganika na hachi ndo msisi wa chigoda cha hegwe cha undewa, igano lya kwimilila na kukundigwa vyangukulongola.

15 Nawatambichizwa wanhu walinguweza kukutowela luchenze, walingikala kuli lumuli lwa kumeho kwa hegwe, gwa Mkulu Nguluwi.

16 Wangusangalala nemisi yeng'ha kwa chiwalo cha hegwe, na kukutogola kwa chiwalo cha kutanganika kwa hegwe.

17 Hegwe ndo ukulu na mong'ho wa hewo, kwa uganililo wa hegwe twanguwa na kusumya.

18 Gwa Mkulu Nguluwi, hegwe ndo mwamizi wa hetwe, mndewa wa hetwe nakalawa kwa hegwe, gwa Welile wa Isilaeli.

Nguluwi kangulagana na Daudi

19 Katali nakulonga kuli kulota, nakuwalonjela vitumagwa wa hegwe wa kukundigwa,

“Ndimha mong'ho yalingitowa, ndimha ukulu ayo yondimhagule hali wanhu.

20 Nandimpata Daudi chitumagwa wa heni, nandimbakaliza mafuta ga heni gelile.

21 Moko wa heni wa mong'ho wowa na heye mazuwa gose, moko wa heni nene baha womwimiza nzinzili.

22 Wang'honyo hawoweza kumsumya, ne wehile hawomditila vibi.

23 Ndowahonda walingitwanza na heye,

ndowadumya weng'ha walingumzudila.

²⁴ Ndowa wa kukundigwa na yawele na igano lya kwimilila kwa heye,

kwa itagwa lya heni kowa na kusumya kukulu.

²⁵ Ndowimiza nzinzili undewa wa heye,

kulawa kuli bahali mbaka kuli lwanda.

²⁶ Heye konyhema, 'Hegwe ndo mhaza wa heni, Nguluwi wa heni, italawe na ulohozi wa heni.'

²⁷ Nani ndomdita yawe mlelwa wa heni wa mwaluko,

mkulu kusinda wandewa weng'ha muisi.

²⁸ Igano lya kwimilila lya heni ndomuwichila mazuwa gose,

na ilagano lya heni na heye lyochikala mazuwa gose.

²⁹ Ndodita lukolo lwa heye lwa chiundewa lwikale mazuwa gose,

na chigoda cha heye cha undewa kota ulanga.

³⁰ "Wone walelwa wa heye wogaleka malanguso ga heni,

howochikala kwa kuleka utaguso wa heni,

³¹ wone wobena mizilo ja heni,

na kuleka kuhulichiza malajizo ga heni,

³² aho ndowagaza kwa nongwa za hewo,

ndowatowanga kwa chiwalo cha gehile ga hewo.

³³ Ila sikusa igano lya kwimilila lya heni kwa Daudi,

ne kuleka kukundigwa kwa heni.

³⁴ Sibena ilagano lya heni na heye,

ne kugalula ulonzi wondonjile kwa mlomo wa heni.

³⁵ "Nandilaha kamwe hela kwa welile wa heni,

nani hambe ndimlonjele Daudi udesi.

³⁶ Ivyazi lya heye lyolongoza mazuwa gose,
na undewa wa heye kota isanya.

³⁷ Lochikala mazuwa gose
kota nyelezi vyoilingulawa kuli ulanga.”

Masinzo ga mndewa

³⁸ Ila sambi Gwa Nguluwi, nakumuwika kutali na
hegwe na kumlema,
nakumema ng'halazi kwa ayo youmbakalize
mafuta.

³⁹ Nakusa ilagano lyouliwichile na ayo chitu-
magwa wa hegwe,
nakutoza kofia ya undewa wa heye kuli nhimb-
wisi.

⁴⁰ Lukanzi lweng'ha lwa muji wa heye nakubo-
mola,
ngome za heye nakuwifyanga.

⁴¹ Weng'ha walingukola wanguhola lufufu lwa
heye,
nakawa wa kubezigwa kwa walingikala habehi
na heye.

⁴² Wang'honyo wa heye nakuwapa kusumya,
nakuwasangalaza.

⁴³ Vinhu vya heye vya kitowa ngondo nakuvi-
wifya,
nakumleka yalemwele kuli ngondo.

⁴⁴ Nakusa ukulu wa heye wa chiundewa
nakuchigwisa chigoda cha heye cha undewa.

⁴⁵ Nakumpunguzila mazuwa ga usongolo wa
heye,
nakumgubika kwa igolole lya soni.

Kulanda kikala goya

46 Mbaka hanili? Gwa Mkulu Nguluwi, kochivisa mbaka mazuwa gose?

Mbaka hanili ng'halazi ya hegwe yokwaka kota chiluli?

47 Ukumbuchile ukomu wa heni vyouwele udo, kota munhu youmlumbile kangikala kwa mhela uchefu.

48 Whaani yalingikala ne kubagama?

Whaani yoweza kusulupuka kuli isi ya wabagame?

49 Gwa Mkulu, lya kohi lelo igano lya kwimilila lya hegwe,

lyoumlahile Daudi kwa kukundigwa kwa hegwe?

50 Gwa Mkulu, ukumbuchile vyowalingumliga chitumagwa wa hegwe, ndaze vyondilingwimilila maligo ga wanhu wa isi zeng'ha.

51 Lole vyowalingumseka, gwa Mkulu Nguluwi, ndaze vyowalingumbeza yabakalizwe mafuta wa hegwe chila hoyoluta.

52 Yatogoligwe Mkulu Nguluwi mazuwa gose. Ena! Ena!

Chitabu cha Kane

90

(Zabuli 90-106)

Nguluwi wa mazuwa gose na munhu chilumbigwe

(Kulanda kwa Musa, munhu wa Nguluwi.)

¹ Gwa Mkulu, kulawa lulelo lweng'ha, hegwe nakuwa kikala goya kwa hetwe.

² Loving'hali kuwa vidunda,
louwele ung'hali kulumba isi yeng'ha,
hegwe ndo Nguluwi, kulawa mazuwa gose mbaka
mazuwa gose.

³ Kwangumlonjela munhu, “Uhiluche kuli nhimb-
wisi.”
Naye munhu kanguhilukaga kuli nhimbwisi
nakoyalawile.

⁴ Kwa hegwe miyaka elufu ndo kota zuwa limwe
hela,
ndo kota zuwa likolile hela,
kwa hegwe ndo kota mhela uchefu wa nechilo.

⁵ Kwanguwajiliza wanhu kota kulota.
Munhu ndo kota misolo jilinguzuchila mitondo.

⁶ Mitondo janguzuchilaga na kubahula,
ila matinazo janguswinhaga na kukala.

⁷ Ng'halazi ya hegwe yangutudumya,
twangukabuswa na kuzudila kwa hegwe.

⁸ Nongwa za hetwe nakuziwika kumwando kwa
hegwe,
gehile ga hetwe ga chinyele ga hazelu hali hegwe.

⁹ Kwa ng'halazi ya hegwe, ukomu wa hetwe wang-
wajilila,
wangumala kota lweselo.

¹⁰ Miyaka ja kikala ndo makumi saba,
ama wone tuwe na mong'ho, makumi nane,
ila geng'ha ndo magazo na kisinza.
Mazuwa gangupuluta himahima, natwe twangu-
bilabila himahima.

11 Whaani yalinguvizela itunyo lya ng'halazi ya hegwe?

Kwa vila kuzudila kwa hegwe ndo kukulu,
kota kudumba kotulinguganigwa kuwa nako kwa hegwe.

12 Utulanguse kuvizela kota ukomu wa hetwe ndo uchefu,
leka tuwe na luhala.

13 Gwa Mkulu Nguluwi, uwe na isungu.

Kozudila mbaka hanili?

Utonele isungu hetwe vitumagwa wa hegwe.

14 Utugutize igano lya kwimilila lya hegwe mitondo,
tutowe luchenze na kusangalala kuli ukomu wa hetwe weng'ha.

15 Ututambichize lelo miyaka minji ja kusan-galala,
kota vyoutupele miyaka minji ja magazo na kisinza.

16 Utulajile madito ga hegwe hetwe vitumagwa wa hegwe,
uwalajile walelwa wa hetwe ludali lwa hegwe lwa ukulu.

17 Uganililo wa hegwe, gwa Mkulu, Nguluwi wa hetwe,
chotulingudita uchiwiche chiwe goya,
ena, uchiwiche goya chila chotulingudita.

91

Nguluwi mwamizi wa hetwe

1 Heye yalingikala hali honhu ha kikala goya ha Nguluwi Yaweke Kuchanya,

kokwesela kuli lubehelo lwa Nguluwi Yawele na
Ludali.

² Ndolonga kwa Mkulu Nguluwi,
“Hegwe ndo honhu ha heni ha kubilimila na
ngome ya heni,
Nguluwi wa heni yondilingitumbila.”

³ Ena, Nguluwi kokulohola kuli idiwa lya
mpelembi,
kokwamila kuli matamwa galingukopola.

⁴ Kokugubika kwa mabawa ga heye,
kowa na kikala goya hala,
kukundigwa kwa heye kokwamila kota ngawo.

⁵ Hulinguganigwa kudumba kukabusa kwa
nechilo
ne kutowigwa na misale baho du nemisi,

⁶ ne utamwa ulinguya nechilo,
ne kubagama kulingulawila nemisi.

⁷ Hanga wanhu elufu wogwa habehi na hegwe,
ena, elufu kumi kwa moko wa hegwe wa kudilo,
ila hegwe kubagama hambe kukuhejelele.

⁸ Kwa meho ga gwegwe baho,
kolola ndaze wanhu wehile vyowalingugazigwa.

⁹ Kwa vila nakumdita Mkulu Nguluwi ndo honhu
ha hegwe ha kubilimila,
ena, Nguluwi Yawele Kuchanya yawele ndo kaye
kwa hegwe,

¹⁰ ahyo, hufichigwa na wihe woneche,
ihema lya hegwe halifichigwa na utamwa
woneche.

¹¹ Kwa vila Nguluwi kowalajiza wahilisi wa heye,

kwa chiwalo cha hegwe, leka wakwamile koneche
kouluta.

¹² Wokuwika mmoko mwawo,
leka magulu ga hegwe galeche kikwang'hwala
kuli iganga.

¹³ Kojisumya misimba na mizoka,
kojihonda misimba na mingole.

¹⁴ Nguluwi kangulonga, “Ndomloholo yula yalin-
gungana,
ndomwamila yula yalingunzela.

¹⁵ Hoyonyhema nani ndomwidichila,
hoyowa kuli magazo ndowa hamwe na heye,
ndomloholo na kumhulichiza.

¹⁶ Ndomdita yasangalale kwa ukomu wa mihela
minji,
ndomlajila ulohozi wa heni.”

92

Lwimbo lwa kumtologa Nguluwi

(Zabuli. Lwimbo lwa Zuwa lya Kwesela.)

¹ Inoga kukulonjela, gwa Mkulu Nguluwi
malumbo,
kulimbila lutogo itagwa lya hegwe, gwa Nguluwi
Yaweke Kuchanya.

² Inoga kuwikula igano lya kwimilila lya hegwe
mitondo,
na kukundigwa kwa hegwe mhela wa nechilo,

³ kwa muziki wa igombogombo lya ng'weswo kumi
na ching'weleng'wele,
na kwa lizi linojile lya igombogombo.

⁴ Gwa Mkulu Nguluwi, madito ga hegwe gangu-
sangalaza heni,

ndokutowela luchenze kwa chiwalo cha mbuli za
hegwe zeng'ha zouditile.

⁵ Gwa Mkulu Nguluwi, madito ga hegwe ndo
makulu ng'hatu.

Majesa ga hegwe ndo itunyo ng'hatu.

⁶ Mpoka howeza kuvizela,

ne yasowile nyhala haizelele mbuli ayi,

⁷ hanga wehile woweza kudedemka kota misolo,
na walingudita wihe weng'ha mbuli za hewo
zowalutila goya,

kuduma kwa hewo ndo kudumigwa mazuwa
gose,

⁸ ila, gwa Mkulu Nguluwi, hegwe kwa kuchanya
mazuwa gose.

⁹ Wang'honyo wa hegwe, gwa Mkulu Nguluwi,
ulole, hewo wang'honyo wa hegwe, ndikomya
wodumigwa,

weng'ha walingudita wihe wosambaluka.

¹⁰ Hegwe nakumha heni mong'ho kota ibogo,
nakumbakaliza heni mafuta ganojile.

¹¹ Kwa meho nambona wang'honyo wa heni
nawalemwela,
kwa makutu nanyhulika chililo cha walingundi-
tila wihe.

¹² Watanganiche wangudedemkaga kota mitende,
wangukulaga kota mielezi ja Lebanoni.

¹³ Awo ndo kota migodi jinyaligwe haluga ha
Mkulu Nguluwi,
jangudedemkaga kota migodi mgati mwa luga-
gala lwa Nguluwi wa hetwe,

- ¹⁴ wangulutililaga kulela mafuza kuli mhela wa kulala,
mazuwa gose wangumemaga unhomvu na wanguwaga wadodi,
¹⁵ Wowikula, “Mkulu Nguluwi ndo yatanganiche, heye ndo italawe lya heni, mgati mwa heye haduhu ne wihe.”

93

Nguluwi mndewa

- ¹ Mkulu Nguluwi kangulongoza, nakevika ukulu ng'hatu.
Mkulu Nguluwi nakavala ukulu na mong'ho.
Nakayimiza nzinzili isi yeng'ha, nayo haitigasika hebu.
² Chigoda cha hegwe cha undewa cha nzinzili kulawa katali,
hegwe nawali baho mihela jeng'ha lojing'hali kuwa.
³ Mazi menji nagalavya lizi, gwa Mkulu Nguluwi, ena, nagakwiniza lizi lyake,
mazi menji gangukwiniza kahi kubuma kwake.
⁴ Heye ndo mkulu kusinda kubogoma kwa mazi makulu,
ndo mkulu kusinda nhigu za bahali,
Mkulu Nguluwi yalingikala kuchanya kana mong'ho.
⁵ Gwa Mkulu Nguluwi, malajizo ga hegwe gema nzinzili,
welile wa ng'handanda ya hegwe wangunojeza mazuwa gose.

94

Nguluwi mtagusa wa weng'ha

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi yalinguhilula
chibida,

hegwe Nguluwi mhillula chibida, wilajile.

² Wime, gwa mtagusa wa isi yeng'ha,
uwagaze walingidaya vyoilinguganigwa.

³ Mbaka hanili, gwa Mkulu Nguluwi,
wehile wotowa luchenze?

⁴ Wangulonga ulonzi wa ujuvi,
wadita wihe weng'ha nawamema kidaya.

⁵ Gwa Mkulu Nguluwi, wanguwadumya wanhu
wa hegwe,
wanguwagaza hewo uwahagule.

⁶ Wanguwakopola wadala wafililwe na walume
wawo na wajenzi,
wanguwakopola walekwa.

⁷ Wangulonga, “Mkulu Nguluwi halingona hebu,
Nguluwi wa Yakobo havizelele.”

⁸ Hemwe wapoka wa kuduma, mijese hado.
Hemwe msowile nyhala hanili mowa na luhala?

⁹ Yaliditile ikutu, ndaze, howeza kuhulika?
Yalumbile iziho, ndaze, howeza kona?

¹⁰ Ndaze, yalinguwazapa wanhu wa isi howeza
kugaza?

Yalinguwalangusa wanhu uwanzi.

¹¹ Mkulu Nguluwi kangugazela majesa ga wanhu,
kanguvizela kota hagotanza chinhu.

¹² Gwa Mkulu Nguluwi, nakatambichizwa munhu
ulingumzapa,

munhu ulingumlangusa malajizo ga hegwe,

¹³ leka zuwa lya magazo yesele,
mbaka wehile wabawilwe chilaga.

¹⁴ Mkulu Nguluwi howaleka wanhu wa heye,
howatoza wahaguligwe na heye.

¹⁵ Kwa vila nhaguso zolavigwa kwa hachi,
weng'ha wagoloche nhumbula wozibatilila.

¹⁶ Whaani yawele yanzanzile kitwanza na munhu
mwihe?

Whaani nayawele ubanzi umwe na heni kwa chi-
walo cha wehile?

¹⁷ Wone Mkulu Nguluwi yahalechile kunhanza,
ndahaweke habehi kuluta kuli isi ya wabagame.

¹⁸ Londijesile kota ndangutelela,
gwa Mkulu Nguluwi, igano lya kwimilila lya
hegwe nalinyimiza nzinzili.

¹⁹ Kusanzalima kwa nhumbula ya heni hokuwa
kwinji lukami,
hegwe kwangunyembuliza na kusangalaza
heni.

²⁰ Hegwe huweza kihanza na watagusa wehile,
walinguwika mizilo ja kuwagaza wanhu.

²¹ Wangikungajiza kuwaditila wihe watan-
ganiche,
na kuwatagusa kubagama, wanhu walihela
nongwa.

²² Ila Mkulu Nguluwi ndo ngome ya heni,
Nguluwi wa heni ndo italawe lya kunyamila.

²³ Wihe wa hewo, heye kowahilusila hewo wawo,
kowadumya kwa chiwalo cha wihe wa hewo.
Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hetwe, kowadumya.

95

Lwimbo lwa kumtogola Nguluwi

¹ Muye tumwimbile Mkulu Nguluwi,
tumtowele luchenze italawe lya ulohozi wa
hetwe.

² Tulute hali heye na kulonga malumbo,
tumtowele luchenze na nzimbo za lutogo.

³ Kwa vila Mkulu Nguluwi, ndo Nguluwi mkulu,
heye ndo Mndewa mkulu hali milungu jeng'ha.

⁴ Mgati ng'hatu mwa isi kwa mmoko mwa heye,
mbaka kuli vinhembenhembe vya vidunda ndo
vya heye.

⁵ Bahali ndo ya heye, ndo yaiditile,
kwa moko ga heye nakalumba isi ng'havu.

⁶ Muye tinamize na kumfugamila,
tufugame hali Mkulu Nguluwi, yatulumbile
hetwe.

⁷ Kwa vila heye ndo Nguluwi wa hetwe,
natwe twa wanhu wa heye,
ndo ming'holo ja heye yalingujidima.

Wone lehano mohulika lizi lya heye,

⁸ “Mleche kuzidita nhumbula za hemwe ziwe zi-
gagadale kota kula Meliba,
kota vyowawele kula kuchiwala Masa.

⁹ Wasekulu wa hemwe lowanjezile na kupima
majesa ga heni,
hanga nawajona mijito ja heni.

¹⁰ Kwa miyaka makumi gane nanzudizwa ng'hatu
na hewo,
nandonge, 'Ndikomya, wanhu wano nawajilila
mnhumbula za hewo.

Nawo hawazizelele nzila za heni.’

¹¹ Lelo nanzudila ng'hatu, nandilaha,
‘Hawokwinjila hali honhu hangu ha kwesela.’ ”

96

Nguluwi ndo mndewa na mtagusa
(1 Mihela 16:23-33)

¹ Mumwimbile Mkulu Nguluwi lwimbo lunyale.
Mumwimbile Mkulu Nguluwi, isi yeng'ha.

² Mumwimbile Mkulu Nguluwi na kulitogola
itagwa lya heye.

Mdamle chila zuwa madito ga heye ga ulohoji.

³ Muuwikule ukulu wa heye hali wanhu wa isi
zeng'ha,
muwalonjele wanhu weng'ha madito ga heye ga
vinduzanduza.

⁴ Kwa vila Mkulu Nguluwi ndo mkulu, kanguto-
gologwa ng'hatu,
kanguganigwa kudumbigwa kusinda milungu
jeng'ha.

⁵ Kwa vila milungu jeng'ha ja wanhu ndo ji-
malukolo hela,
ila Mkulu Nguluwi nakalumba ulanga.

⁶ Ukulu na lutogo vya hali heye,
mong'ho na kunoga vyangumemeza ng'handanda ya
heye.

⁷ Mumhe Mkulu Nguluwi lutogo, hemwe ivyazi za
isi yeng'ha,
ena, mumtogole kwa ukulu na mong'ho wa heye.

⁸ Mumfugamile Mkulu Nguluwi kwa ukulu wa
itagwa lya heye,

migale nhambiko na muye hali lugagala lwa heye.

⁹ Mumfugamile Mkulu Nguluwi kuli welile
ng'hatu wa heye,

Ukakame hali heye, hegwe isi yeng'ha.

¹⁰ Muwalonjele wanhu wa isi zeng'ha,

“Mkulu Nguluwi kangulongoza!

Ena, isi yeng'ha nayima nzinzili, haitigasika hebu.

Kowatagusa wanhu kwa hachi.”

¹¹ Usangalale hegwe ulanga,

utowe luchenze hegwe isi,

bahali ibogome na vyeng'ha viwele mumo.

¹² Msangalale hemwe migunda na vyeng'ha vi-
wele mumo.

Hamba migodi jeng'ha ja kisolo,

jokwimba kwa usangalalo,

¹³ hali Mkulu Nguluwi, kwa vila kanguya,

ena, kanguya kuitagusa isi yeng'ha.

Koitagusa isi kwa hachi,

na wanhu wa isi kwa kukundigwa kwa heye.

97

Nguluwi chilongozi mkulu

¹ Mkulu Nguluwi kangulongoza.

Usangalale hegwe isi.

Msangalale hemwe vihilwa vinji.

² Ng'hungugu na jiza totolo vyangumzunguluta,
kutanganika na hachi ndo msisi wa chigoda cha
heye cha undewa.

³ Chiluli changulongola kumwando kwa heye,

kuwalakaza wang'honyo wa heye banzi zeng'ha.

⁴ Lumwemwesa lwa heye lwangulangazila isi
yeng'ha,

isi yanguwona na kukakama.

⁵ Vidunda vyangusungulumuka kota ihota hali
Mkulu Nguluwi,
ena, hali Mkulu wa isi yeng'ha.

⁶ Ulanga wanguwikula kutanganika kwa heye,
wanhu wa isi yeng'ha wanguwona ukulu wa heye.

⁷ Weng'ha walingujikolela mijito jimalukolo,
ena, weng'ha walingujitogola milungu, jiwele ha-
jilingutanza chinhu, wangubasigwa soni.
Milungu jeng'ha jangufugama hali Mkulu Ngu-
luwi.

⁸ Wanhu wa Siyoni wangusangalala,
wanhu wa Yuda wangutowa luchenze,
kwa chiwalo cha nhaguso za hegwe, gwa Mkulu
Nguluwi.

⁹ Hegwe Mkulu Nguluwi ndo Nguluwi Yawele
Kuchanya, mchanya mwa isi yeng'ha,
hegwe kuna ukulu ng'hatu mchanya mwa
milungu jeng'ha.

¹⁰ Wala walingumgana Mkulu Nguluwi,
wauzudile wihe,
kwa vila kangwamilaga ukomu wa walin-
gukundigwa wa heye,
kanguwaloholaga kuli ndole za wang'honyo.

¹¹ Lumuli lwanguwamwemweselaga
watanganiche,
usangalalo kwa wanhu wawele na nhumbula
zigoloche.

¹² Msangalale kwa chiwalo cha Mkulu Nguluwi
hemwe watanganiche,

mlonje malumbo kwa chiwalo cha itagwa lya
heye lyelile.

98

Nguluwi chilongozi wa isi zeng'ha

¹ Mumwimbile Mkulu Nguluwi lwimbo lunyale,
kwa vila nakadita mbuli za vinduzanduza.
Moko wa heye wa kudilo uzidahe, moko wa heye
welile naumha heye kusumya.

² Mkulu Nguluwi nakalajila ulohozi wa heye,
nakawalajila wanhu wa isi zeng'ha kutanganika
kwa heye.

³ Nakalikumbuchila igano lya kwimilila na
kukundigwa kwa heye kwa Waisilaeli.
Banzi zeng'ha za isi nazona ulohozi wa Nguluwi
wa hetwe.

⁴ Isi yeng'ha itowe luchenze kwa chiwalo cha
Mkulu Nguluwi,
imtogole kwa nzimbo za usangalalo.

⁵ Mumtogole Mkulu Nguluwi kwa kutowa
luchenze,
mumtogole kwa lizi linojile lya igombogombo.

⁶ Mumtowele luchenze Mkulu Nguluwi mndewa
wa hetwe,
msangalale kwa mhalamhanda na mbalati.

⁷ Bahali ibogome na vyeng'ha viwele mumo,
isi zeng'ha na weng'ha walingikala mgati mwake.

⁸ Hemwe nzanda mtowe vimbamba,
hemwe vidunda mwimbe hamwe kwa kusan-
galala.

⁹ Visangalale hali Mkulu Nguluwi,

kwa vila kanguya kuitagusa isi yeng'ha.
Kozitagusa isi zeng'ha kwa hachi,
kowatagusa wanhu kwa kutanganika.

99

Nguluwi ndo mndewa mkulu

¹ Mkulu Nguluwi kangulongoza,
wanhu wa isi zeng'ha wangukakama.
Nakekalisa hagati ha vilumbigwe viwele na
mabawa,
isi yangutigasika.

² Mkulu Nguluwi ndo mkulu ako Siyoni,
kangwinuligwa hali wanhu wa isi zeng'ha.

³ Weng'ha walitogole itagwa lya heye likulu lya
kukabusa.
Yelile ndo heye.

⁴ Gwa mndewa uwele na mong'ho, ulingugana
kutanganika.

Nakutawiza hachi kuli Isilaeli,
nawigala kutanganika na hachi.

⁵ Mumtogole Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hetwe,
mugwe chifunama hali heye.
Yelile ndo heye.

⁶ Musa na Aluni nawali watambika wa heye,
Samweli nayali hali wala walichemile itagwa lya
heye.

Nawamlilila Mkulu Nguluwi naye nakawedichila.

⁷ Nakalonga nawo kulawa kuli izengo lya
ng'hungugu,
nawebatilila nhaguso za heye na mizilo joy-
awapele.

- ⁸ Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hetwe, hegwe nakuwedichila,
kwa hewo nawali Nguluwi uwele ulinguwalechela wanhu,
hanga nakuwagaza kwa nongwa za hewo.
- ⁹ Mumtogole Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hetwe, mfugamile kuli chidunda cha heye chelile.
Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hetwe, ndo yelile.

100

Lwimbo lwa lutogo

(Zabuli ya kulonga malumbo.)

- ¹ Mumtowele luchenze Mkulu Nguluwi, hemwe isi zeng'ha.
- ² Mumfugamile Mkulu Nguluwi kwa kusangalala, mlute kwa heye kuno mkwimba kwa kusangalala.
- ³ Mvizele kota Mkulu Nguluwi ndo Nguluwi.
Heye ndo yatulumbile, natwe twa wa heye, hetwe ndo wanhu wa heye, ndo ming'holo hali honhu ha heye ha kudimila.
- ⁴ Mkole hali lwizi lwa ng'handanda ya heye kwa kulonga malumbo,
mwinjile kuli lugagala lwake kwa lutogo, mlonje malumbo Nguluwi na kulitogola itagwa lyake.
- ⁵ Kwa vila Mkulu Nguluwi nakanoga, igano lya kwimilila lya heye lyangikala mazuwa gose,
kukundigwa kwa heye kwangulutilila hali lulelo lweng'ha.

101

Kulagana kwa mndewa

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Ndokwimba kuwala igano lya kwimilila lya
hegwe na hachi ya hegwe,
gwa Mkulu Nguluwi, kwa hegwe ndokwimba lu-
togo.

² Ndobatilila nzila iwele inojile.
Ndaze, kokuya nili kwa heni?

Ndochikala kwa kugoloka haluga ha heni,

³ sikwimilila hebu upoka.

Ndangugazudila madito ga wanhu wajilile,
mbuli za hewo haziwa hamwe na heni.

⁴ Kwajilila koneche kula kuwe kutali na heni,
heni ndowa haduhu ng'hatu hali wihe.

⁵ Yalingumlonga vibi kwa uviso yawele habehi na
heye, ndomdumya,
siweza kumwimilila munhu yalingidaya.

⁶ Meho ga heni gowa mchanya mwa wanhu
waweke wa kukundigwa kuli isi,

leka wekale hamwe na heni.

Wanhu wagoloche ndo wong'holela mijito.

⁷ Mhadi yoneche hochikala haluga ha heni ha
undewa,

haduhu yalingulonga udesi yochikala kwa heni.

⁸ Zuwa mbaka zuwa ndowasumya wehile
weng'ha kuli isi,

ndowawinga wehile weng'ha kuli muji wa Mkulu
Nguluwi.

102

Kulanda kuli magazo

(Kulanda kwa munhu yawele kuli magazo na yawele kangumhilichila Mkulu Nguluwi kung'ung'uta kwa heye.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, uhulichize kulanda kwa heni,

na chililo cha heni chikufichile.

² Uleche kivisa kutali na heni mhela wa magazo.

Umbichile goya ikutu lya hegwe,
unyidichile himahima mhela hondikulanda.

³ Mazuwa ga heni gangukola kota iyosi,
mizeje ja heni jangulakala kota kuli itanulu.

⁴ Namhondigwa mnhumbula kota misolo na kuswinha,
hambe ngane ne chilyo.

⁵ Kwa chiwalo cha magazo ga heni,
namhona mizeje na ngozi.

⁶ Ndayeka kota chideje cha kuchiwala,
kota ituwe kuli chihame.

⁷ Ndanguwasa meho mwanzi,
kota chideje chichiwa mchanya mwa chinduwiko
cha ng'handu.

⁸ Nemisi yeng'ha wang'honyo wa heni wangundonga vibi,
Walingumbeza heni wanguwapanjila wanhu
wanji kwa itagwa lya heni.

⁹ Kwa vila ndangulombocheza,
mivu janguwa chilyo cha heni,
mahozi ndangugahanza na chakunwa cha heni,

10 kwa chiwalo cha kuzudila na ng'halazi ya
hegwe,

kwa vila nakundokota na kunhozela kutali.

11 Ukomu wa heni ndo kota isisila lya matinazo,
ndanguswinha kota misolo.

12 Ila gwa Mkulu Nguluwi, hegwe, kwangulongoza
mazuwa gose,

itagwa lya hegwe lyangukumbuchilwa lulelo
lweng'ha.

13 Hegwe kokwinuka na kuwonela isungu muji wa
Siyoni,

kwa vila mhela naufika wa kuuditila ganojile,
mhela wake uwichigwe naufika.

14 Kwa vila vitumagwa wa hegwe wangu-
uhulichiza lukami,
hanga naulala lukami,
wanguwonela isungu,
hanga nauwifigwa ng'hatu.

15 Wanhu wa isi zeng'ha wolihulichiza itagwa lya
Mkulu Nguluwi,

wandewa weng'ha muisi wodumba ukulu wa
heye.

16 Kwa vila Mkulu Nguluwi kouzenga kahi muji
wa Siyoni,

na koneka vyoyaweke mkulu.

17 Kokukunda kulanda kwa yalihela chinhu,
hambe yakuleme kulanda kwa hewo.

18 Wandiche mbuli ayi kwa chiwalo cha lulelo
lulinguya,

leka howopondigwa hamba wamtogole Mkulu Nguluwi.

¹⁹ “Nakalola hasi kulawa honhu helile ha heye hawele kuchanya, Mkulu Nguluwi nakailola isi kulawa kilanga.

²⁰ Nakahulika kulila kwa wanweng'hwa, nakawalechela welejehe wowatagusigwe kukopoligwa.”

²¹ Ahyo wanhu woliwikula itagwa lya Mkulu Nguluwi ako Siyoni, lutogo lwa heye lyowikuligwa ako Yelusalemu,

²² mhela wanhu wa isi zeng'ha howoting'hana hamwe, na wandewa howoting'hana kumfugamila Mkulu Nguluwi.

²³ Nguluwi nakamhunguzila mong'ho londiwele nding'hali msongolo, nakambuza ukomu wa heni uwe udo.

²⁴ Ahyo nandonga, “Gwa Nguluwi wa heni, uleche kukunda mbagame, mhela londing'hali msongolo. Gwa Mkulu Nguluwi, hegwe kwangikala mazuwa gose.

²⁵ Hegwe nakuwika msisi wa isi katali ng'hatu, ulanga ndo mijito ja moko ga hegwe.

²⁶ Isi na ulanga vyokwaga, ila hegwe kopona, vyolala kota ivalo, na kota nguwo kovigalula, navyo vyokwajililila,

²⁷ ila hegwe ndo yuyula, ukomu wa hegwe wahela kuduma.

²⁸ Wana wa vitumagwa wa hegwe wochikala kwa kwamilwa,
walelwa wa hewo woditigwa wawe nzinzili hali hegwe.”

103

Kulanda kukulu kwa kulonga malumbo

(Lwimbo lwa Daudi.)

¹ Gwa nhumbula ya heni, umtogole Mkulu Nguluwi,
vyeng'ha viwele mgati mwa heni vilitogole itagwa lyake lyelile.

² Gwa nhumbula ya heni, umtogole Mkulu Nguluwi.
Uleche kusemwa ng'o kunoga kwa heye kweng'ha.

³ Ndo yalingukulechela wihe wa hegwe weng'ha,
na kukudita uwe mkomu kulawa kuli matamwa geng'ha.

⁴ Ndo yalingukugombola kulawa kuli kubagama
na kukuvaliza isungu lya heye na igano lya kwimilila lya heye.

⁵ Ndo yalinguumemeza ukomu wa hegwe weng'ha kwa ganojile,
leka upone msongolo uwele na mong'ho kota ikungule.

⁶ Mkulu Nguluwi kangutagusaga kwa hachi,
kanguwapaga walingubunzwa hachi za hewo.

⁷ Nakamzelesa Musa nzila za heye,
nakawalajila wanhu wa Isilaeli madito ga heye.

⁸ Mkulu Nguluwi kana isungu na uliholile,

halinguzudilaga himahima nakamema igano lya kwimilila.

⁹ Hambe yatung'hanuchile chila mhela,
ne ng'halazi ya heye hambe ikale mazuwa gose.

¹⁰ Heye halingutugaza kwa kiwhana na gehile ga hetwe,
hambe yahiluse chibida kwa winji wa wihe wa hetwe.

¹¹ Kota vila ulanga vyouwele kuchanya kutali na isi,
ndo vyoliwele linji igano lya kwimilila lya heye kwa wanhu walingumdumba.

¹² Kota kolilawilaga isanya vyokuwele kutali na kolizinjilaga isanya,
ndo vyoyalingubagula gehile ga hetwe kutali na hetwe.

¹³ Kota vila mhaza vyoyalingumonela isungu mwanage,
ndo Mkulu Nguluwi vyoyalinguwonela isungu wanhu walingumdumba.

¹⁴ Nguluwi kanguvizela ndaze vyotulumbigwe,
kanguvizela kota hetwe twa nhimbwisi.

¹⁵ Ila munhu, ukomu wa heye ndo kota misolo hela,
na wangubawulaga kota uluwa kuchiwala.

¹⁶ Mbeho yanguputaga mchanya mwake nawo wangwajililaga,
na honhu holiwele halingoneka kahi.

¹⁷ Ila igano lya kwimilila lya Mkulu Nguluwi lyangikala mazuwa gose,
kwa wala walingumdumba
na kutanganika kwa heye kwangikala lulelo lweng'ha,

18 kwa weng'ha walingibatilila ilagano lya heye,
walingukumbuchila kuhulichiza malajizo ga
heye.

19 Mkulu Nguluwi nakawika chigoda cha heye cha
undewa kilanga,
heye kangulongoza mchanya mwa vinhu
vyeng'ha.

20 Hemwe wahilisi muwele na mong'ho, mumto-
gole Mkulu Nguluwi,
mlingweneza malajizo ga heye na kuuhulichiza
ulonzi wa heye.

21 Hemwe wamizi weng'ha wa kilanga, mumto-
gole Mkulu Nguluwi,
hemwe vitumagwa wa heye mlingudita goyalin-
gugana heye.

22 Mumtogole Mkulu Nguluwi hemwe
vilumbigwe vya heye vyeng'ha,
mumtogole honeche homuwele kuli honhu
heng'ha hoyalingulongoza.
Gwa nhumbula ya heni, umtogole Mkulu Ngu-
luwi.

104

Kumtogola Yalumbile

1 Umtogole Mkulu Nguluwi, gwa nhumbula ya
heni.

Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heni, hegwe
kwa mkulu ng'hatu.

Hegwe nakivaliza ukulu na kuhulichiza.

2 Nawizungulusila lumuli kota ivalo,
nakutandazula ulanga kota ihema.

³ Kwanguzenga honhu ha hegwe ha kikala
mchanya mwa mazi gawele kuchanya
mwa ulanga.

Kwanguidita ng'hungugu iwa mutuka wa hegwe,
kwanguguluka mchanya mwa mbeho.

⁴ Kwanguidita mbeho iwe msenga wa hegwe,
milapi ja chiluli jiwe vitumagwa wa hegwe.

⁵ Isi nakuiwika nzinzili mchanya mwa misisi jake,
leka ileche kutigasika mazuwa gose.

⁶ Nakuigubika isi kwa bahali kota ivalo,
mbaka mazi nagema mchanya mwa vidunda.

⁷ Lougang'hanuchile, mazi nagoka,
logahuliche kubuma kwa hegwe, nagabilima.

⁸ Nagabubujika kulawa kuli chidunda mbaka kuli
ibindi,

mbaka hala honhu hougagongomanyile.

⁹ Nakugawichila ago mazi mbaka,
galeche kuigubika isi kahi.

¹⁰ Kwanguziditaga nzasa kuli mibindi,
nzila zake zangukolaga hagati ha vidunda.

¹¹ Azo zangujigalilaga mazi migongolo jeng'ha
kisolo.

Amo midogowi ja kisolo jangusindaga ng'halu
zawo.

¹² Videje vyanguzengaga vimvulila vyawo kuli
migodi jiwele habehi na mazi,

vyangudulikaga kuli nhagala zake na kwimba.

¹³ Kulawa kuchanya kilanga kwanguvidulisila
vidunda nhonya

na isi kwanguigutiza kwa utambichizo wa hegwe.

¹⁴ Kwangoteza misolo kwa chiwalo cha migongolo

na mizuchila kwa chiwalo cha munhu,
leka naye yalime chilyo kuli misanga,
15 divai ya kumsangalaza,
mafuta ga mzeituni kubakala kumeho leka yad-
edemche
na ibumunda lya kumha mong'ho.

16 Migodi mikulu ja Mkulu Nguluwi janguwa na
mazi ga kuhega,

ena, mielezi ja Lebanoni joyajinyalile.

17 Amo videje vyanguzengaga vimvulila vyawo,
misakulang'hola jina haluga kuli misonobali.

18 Vidunda viwele ng'wemang'wema ndo honhu
ha kikala mhene za kisolo,
mhimbi zangivisaga mitalawe.

19 Nakulumba nyelezi ipime mhela,
isanya nalyo lyanguuzela mhela wa kuzinga.

20 Kwangigala jiza, nechilo yangwinjila,
najo migongolo jeng'ha ja kisolo jangulawa.

21 Misimba jangubumaga leka jiwe na upelembi,
jangubetezaga Nguluwi yajipe chilyo chawo.

22 Isanya holilawa janguhilukaga kwa hewo
na kwesela hali mhalika za hewo.

23 Aho, naye munhu kangulutaga kuli mijito ja
heye
na kukola mijito ajo mbaka matinazo.

24 Gwa Mkulu Nguluwi nakudita mbuli nyinji
lukami.

Geng'ha nakudita kwa luhala.

Isi naimema vilumbigwe vya hegwe.

25 Hala hana bahali ng'hulu na iwele ngazi,

kuwele nakumema vilumbigwe vyohambe vi-
waziche,
vilumbigwe vilingikala, vikulu na vidodo.

²⁶ Ndo zilingujenda meli
na lila linhu likulu Lewiyatani lyoulilumbile
livine amo.

²⁷ Vilumbigwe vyeng'ha vyangukubeteza,
uviye chilyo kwa mhela uwichigwe.

²⁸ Vyangulokota choneche chila choulinguwapa,
hougubula moko wa hegwe vyangiguta vinonile.

²⁹ Louwapa chigosi, vyangudumba,
loukusa lweselo lwa hewo, vyangubagama
na kuhiluka kuli nhimbwisi kowalawile.

³⁰ Louwaputula lweselo lwa hegwe, vyangu-
lumbigwa,
hegwe kwanguigalila isi kumeho kunyale.

³¹ Ukulu wa Mkulu Nguluwi ulutilile kikala
mazuwa gose,
Mkulu Nguluwi yanojezwe na madito ga heye
yuye,

³² heye yalinguilola isi nayo yangukakama,
yalinguvidoliza vidunda navyo vyangulavya
iyosi.

³³ Ndomwimbila Mkulu Nguluwi kuli ukomu wa
heni weng'ha,
ndomtogola Nguluwi wa heni mhela weng'ha
hondichikala.

³⁴ Gwa Mkulu Nguluwi, unojezwe na aga majesa
ga heni,
kwa vila kusangalala kwa heni kwangulawa kwa
hegwe.

35 Wawele na gehile wosigwe muisi,
hawe haduhu wehile woneche.
Umtogole Mkulu Nguluwi, gwa nhumbula ya
heni.
Mumtogole Mkulu Nguluwi.

105

Nguluwi na wanhu wa heye
(1 Mihela 16:8-22)

- ¹ Mlonje malumbo kwa Mkulu Nguluwi, mli-
wikule itagwa lya heye,
muwazelese wanhu weng'ha madito ga heye.
² Mumwimbile heye, mumwimbile heye lutogo,
msimile madito ga heye ga kububuwaza.
³ Lutogo kwa itagwa lya heye lyelile,
nhumbula za walingumpala Mkulu Nguluwi
zisangalale.
⁴ Mpale Mkulu Nguluwi na mong'ho wa heye,
Mumhejelele Mkulu Nguluwi mazuwa gose.
⁵⁻⁶ Hemwe walelwa wa Abulahamu chitumagwa
wa heye,
hemwe wana wa Yakobo, yahaguligwe wa heye,
mkumbuchile madito ga heye ga kububuwaza
goyaditile,
vinduzanduza vya heye na nhaguso zoyazilavile.
⁷ Heye ndo Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hetwe,
nhaguso za heye za muisi yeng'ha.
⁸ Heye kangulikumbuchilaga ilagano lya heye
mazuwa gose,
kangwenezaga kulagana kwa heye kwa lulelo
elufu.

⁹ Kangubatililaga ilagano lyoyaliditile na Abulahamu
na ilagano lyoyamlahile Isaka.

¹⁰ Nakamtawizila Yakobo kulagana kwa heye kota
ndo ilajizo,
na Isilaeli kota ndo ilagano alyo lya mazuwa gose.

¹¹ Nakalonga, “Ndowapani isi ya Kanaani,
nayo yowa uhalizi wa hemwe.”

¹² Lowaweले wachefu na walinguwazika,
na wajenzi kuli isi ya Kanaani,

¹³ nawalubaluba kulawa honhu hamwe mbaka
hayage,
isi imwe mbaka yinji.

¹⁴ Ila Nguluwi hakundile ne munhu yawabunze,
kwa chiwalo cha hewo nakawang'hanuchila wande-
dewa,

¹⁵ “Mleche kuwadoliza wabakalizwe mafuta wa
heni,
mleche kuwalumiza waloli wa heni.”

¹⁶ Nguluwi nakambuza lufemba kuli isi ya hewo,
nakawifya chilyo cha hewo cheng'ha.

¹⁷ Ila nakawalongolezela munhu yumwe,
Yusufu yawele yaguzigwe kuli upogozi.

¹⁸ Nawamuwopa magulu kwa minyololo
na ngwamo ya chuma kuli singo,

¹⁹ mbaka choyalonjile Yusufu vyochenele,
ulonzi wa Mkulu Nguluwi naulajila kota Yusufu
nakakomya.

²⁰ Mndewa wa Misili nakalajiza yadoholigwe,
chilongozi wa wanhu wa isi nakamlechela yele-
jehe.

²¹ Nakamuwika yalongoze undewa wa heye

na mkulu wa lufufu lwa heye lweng'ha,
22 yawalongoze vilongozi wa heye vyoyalingu-
gana,
na kuwalangusa wasekulu wa heye luhala.

23 Aho ndo Isilaeli nakenjila Misili,
kwa vila Yakobo nayali mjenzi kuli isi ya Hamu.
24 Mkulu Nguluwi nakawadita wanhu wa heye
waponde lukami,
nakawapa mong'ho kusinda wang'honyo wa
hewo.
25 Nakawadita Wamisili wawazudile wanhu wa
heye,
nawawaditila vibibi vitumagwa wa heye.

26 Hamba nakamlajiza Musa chitumagwa wa
heye,
nakamlajiza na Aluni yahaguligwe wa heye.

27 Nawadita ulajilo wa Nguluwi hali Wamisili,
vinduzanduzi kuli isi ya Hamu.

28 Nguluwi nakegala jiza mchanya mwa isi,
Wamisili nawalema kuuhulichiza ulonzi wa heye.

29 Nakagalula mazi ga nzanda za hewo nagawa
danda,
nakazikopola somba za hewo zeng'ha.

30 Mibula najiivaba isi ya hewo,
mbaka ng'handi ya mndewa naimema jijo.

31 Nguluwi nakalonga, navyuya vilundo vya
ng'honzi
na sewe kuli isi ya hewo yeng'ha.

32 Nakagalula nhonya ya hewo iwe nhonya ya
maganga
iwele na lumwemwesa kuli isi ya hewo yeng'ha,

³³ nakajiwifya mizabibu na mitini ja hewo,
nakabena migodi ja isi ya hewo.

³⁴ Nguluwi nakalonga na nzije nazilawila,
ndede maelufu zohambe ziwaziche,

³⁵ nazijigubika mizuchila jeng'ha kuli isi,
najilya mbena za hewo zeng'ha.

³⁶ Nakawakopola walelwa wa mwaluko kuli isi ya
hewo,
walelwa wa mwaluko wa Wamisili.

³⁷ Hamba nakawalavya wanhu wa Isilaeli kuli isi,
nawoka na sendi na zahabu za Wamisili,
haduhu ne munhu yumwe wa hewo
yekwang'wale.

³⁸ Wamisili nawasangalala kuka kwa hewo,
kwa vila nawali wakabuswe kwa chiwalo cha
hewo.

³⁹ Nguluwi nakawika ng'hungugu kota chigubiko
mchanya wa wanhu wa heye
na chiluli leka yawalangazile nechilo.

⁴⁰ Nawalanda naye nakawegalila ng'hwale,
nakawagutiza ibumunda kulawa kilanga.

⁴¹ Loyatulile italawe mazi nagalawa,
kota lwanda nagakola kuli chiwala.

⁴² Nakakumbuchila kulagana kwa heye kwelile,
koyampele Abulhamu chitumagwa wa heye.

⁴³ Lelo nakawalavya wanhu wa heye kuli isi kwa
kusangalala,
wahaguligwe wa heye nawatowa luchenze
lowalawile.

⁴⁴ Nakawapa isi za wanhu waji,
na migunda ja wenyeng'haye,

⁴⁵ leka wanhu wa heye wahulichize mizilo ja heye,

na kuwinza malajizo ga heye.

Yatogoligwe Mkulu Nguluwi.

106

Kunoga kwa Nguluwi kwa wanhu wa heye

¹Yatogoligwe Mkulu Nguluwi.

Mlonje malumbo kwa Mkulu Nguluwi kwa vila ka
yanojile,
kwa vila igano lya kwimilila lya heye lyangikala
mazuwa gose.

²Whaani yoweza kulonga madito ga Mkulu Nguluwi?

Whaani yoweza kumtogola kota vyoyalingu-
ganigwa?

³Nawatambichizwa wala walingudita hachi,
walingudita mazuwa gose mbuli zitanganiche.

⁴Ung'humbuche gwa Mkulu Nguluwi mhela
houlajila vyoulingunojezwa na wanhu wa
hegwe,

unhanze mhela houwalohola,

⁵leka nhambichizwe hamwe na wahaguligwe wa
hegwe,

sangalale hamwe na wanhu wa isi ya hegwe
na kivuna hamwe na wahalizi wa hegwe.

⁶Natudita gehile, hetwe na wasekulu wa hetwe,
natudita wihe, natudita mbuli zihile.

⁷Wasekulu wa hetwe lowawe Misili,
hawajesile madito ga heye ga kububuwaza,
hawakumbuchile winji wa igano lya kwimilila lya
heye,

nawambelenhuka hafungo ha bahali ya Shamu.

⁸ Ila Nguluwi nakawalohola kwa lutogo lwa itagwa lya heye, leka yalajile mong'ho wa heye ukulu.

⁹ Nakaing'hanuchila bahali ya Shamu, naikala, nakawakoleza amo kota kuli isi ng'havu.

¹⁰ Nakawalohola kuli moko ga wawazudile, nakawagombola kulawa kuli moko ga wang'honyo wa hewo.

¹¹ Mazi ga bahali nagawagubika wang'honyo wa hewo, haponile ne yumwe wa hewo.

¹² Hamba wanhu wa heye nawaukunda ulonzi wa heye, nawamwimbila nzimbo za lutogo lwa heye.

¹³ Ila mhela uchefu hela nawasemwa madito ga Nguluwi, nawaleka kitumbila kuli ulonzi wa heye.

¹⁴ Nawali wamemile maya ng'hatu ya iwunde kula kuchiwala, nawamjeza Nguluwi kula kugunuche.

¹⁵ Naye Nguluwi nakawapa chila chowaganile, ila nakegala utamwa ulingwambuza kuganda hali hewo.

¹⁶ Kuli kambi walume nawamonela fihi Musa kahi nawamonela fihi Aluni, chitumagwa yelile wa Mkulu Nguluwi.

¹⁷ Aho ndo misanga najigubuka na kummela Datani, Abilamu na chilundo cha heye cheng'ha nawatiligwa,

18 chiluli nachiwawila walinguwawinza hewo,
nachiwalakaza wanhu wehile.

19 Nawagongomanya ilogota kula Holebu,
nawalifugamila limalukolo alyo Iya zahabu ya
kulubuswa,

20 nawauleka ukulu wa Nguluwi,
kwa chiwalo cha limalukolo Iya igongolo liwele
lyangulyaga misolo.

21 Nawamsemwa Nguluwi yawalohole,
yaditile mbuli ng'hulu kuli isi ya Misili,

22 vinduzanduza kuli isi ayo ya Hamu,
na mbuli za mong'ho kuli bahali ya Shamu.

23 Nguluwi nakalonga kowadumya wanhu wa
heye,
ila Musa hela yahaguligwe wa heye nakema ha-
gati,
nakalemeza ng'halazi ya heye ileche kuwadumya.

24 Hamba nawaibeza yila isi ya kunojeza,
kwa vila hawaweke na makundo na kulagana kwa
Nguluwi.

25 Nawang'ung'uta kuli mihema ja hewo,
hawamhulichize Mkulu Nguluwi.

26 Ahyo Nguluwi nakenula moko, nakelaha,
“Ndowadumya kuchiwala,

27 ndowasambalula walelwa wa hemwe hali
wanhu wanj,
na ndowasambalula kuli isi yeng'ha.”

28 Hamba nawelumba kumfugamila Baali wa kula
Peoli,

Nawalya nhambiko zilavigwe kwa chiwalo cha milungu jilihela ukomu.

²⁹ Nawamdita Nguluwi yazudile kwa madito ga hewo,
utamwa nawuya hali hewo.

³⁰ Ila Finehasi nakema hagati kuwatanza,
na wula utamwa naulemezwa.

³¹ Mbuli ayo yangukumbuchilwa kwa kutanganika kwa heye,
kwa lulelo lulinguya lulihela kuduma.

³² Nawamzudiza Nguluwi kuli mazi ga Meliba,
Musa nakagazigwa kwa chiwalo cha hewo.

³³ Kwa vila nawambelenhuka muhe wa Nguluwi,
mbaka nakalonga ulonzi ne kijesa.

³⁴ Hawawakopole wanhu wa isi zinji,
kota Mkulu Nguluwi vyoyawalajize,

³⁵ ila nawehanza na wanhu waji,
nawelangusa kudita mbuli za hewo.

³⁶ Nawajifugamila jimalukolo ja milungu ja hewo,
najo najiwa idiwa lya kuwadumya.

³⁷ Nawawakopola wana wa hewo walume na wadala,
nawawalavya nhambiko kwa vijeni.

³⁸ Nawabohola danda ya walihela nongwa,
danda ya wana wa hewo walume na wadala,
wawele nawawalavya nhambiko kwa jimalukolo ja Kanaani,
isi naiwa ikokomoche kwa danda ya hewo.

³⁹ Ahyo nawaditigwa wakokomoche kwa madito ga hewo,

nawali walihela kukundigwa kwa Nguluwi kota
wang'hondwa.

⁴⁰ Lelo ng'halazi ya Mkulu Nguluwi naiwafika
wanhu wa heye,

nakazudizwa ng'hatu na wahalizi wa heye.

⁴¹ Nakawawika kuli ndole za wanhu wa isi zinji,
walinguwazudila nawawalongoza.

⁴² Wang'honyo wa hewo nawawabunza,
na kuwawika hali ludali lwa hewo.

⁴³ Mala nyinji Nguluwi nakawalohola wanhu wa
heye,

ila hewo nawahagula kumbelenhuka,
nawalutilila kudita wihe.

⁴⁴ Ila Nguluwi nakahulichiza magazo ga hewo,
mhela loyahuliche chililo cha hewo.

⁴⁵ Kwa chiwalo cha hewo nakalikumbuchila
ilagano lya heye,
nakawonela isungu kwa winji wa igano lya kwim-
ilila lya heye.

⁴⁶ Nakawadita wonelwe isungu,
na weng'ha wawaholile.

⁴⁷ Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hetwe, utulo-
hole,
utukungajize hamwe kulawa hali wanhu wa isi,
leka tulonje malumbo kwa itagwa lya hegwe
lyelile,
na kivuna kwa chiwalo cha lutogo lwa hegwe.

⁴⁸ Yatogoligwe Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa Isi-
laeli,
kulawa mazuwa gose mbaka mazuwa gose.
Wanhu weng'ha walonje, "Ena."

Yatogoligwe Mkulu Nguluwi.

Chitabu cha Kahano

107

(Zabuli 107-150)

Lutogo kwa Nguluwi yanojile

¹ “Mlonje malumbo kwa Mkulu Nguluwi kwa vila
heye ka yanojile,
kwa vila igano lya kwimilila lya heye lyangikala
mazuwa gose.”

² Mlonje ahyo hemwe womgomboligwe na Mkulu
Nguluwi,
wanhu wawele nakawalohola kulawa kwa
wang'honyo.

³ Nakawakungajizani kulawa isi za chizenzi,
kulawa kolilawilaga isanya na kolizinjilaga
isanya,
kulawa kasikazini na kusini.

⁴ Wamwenga nawalubaluba hela kuli chiwala,
kuno wolemwela kuufichila muji wa kikala.

⁵ Nawona nzala na ng'halu,
nawagozola ng'hatu.

⁶ Kuli kugaya kwa hewo nawamlilila Mkulu Ngu-
luwi,
naye nakawalohola kuli magazo ga hewo.

⁷ Nakawalongoza kuli nzila igoloche,
mbaka nawaufichila muji wa kikala.

⁸ Mlonje malumbo kwa Mkulu Nguluwi kwa igano
lya kwimilila lya heye,
kwa chiwalo cha vinduzanduza navyoyawaditile
wanhu.

⁹ Kanguwanwezaga wawele na ng'halu,

na wawele na nzala kanguwagutizaga ganojile.

¹⁰ Wamwe nawekala kuli jiza na uchiwa,
wanweng'hwa kuli magazo na minyololo,

¹¹ kwa vila nawabelenhuka malajizo ga Nguluwi,
na kuubeza ulonzi wa Nguluwi Yawele Kuchanya.

¹² Nawali watochile lukami kwa mijito
jing'ang'ale,

nawagwa, hakuwele na wa kuwatanza.

¹³ Kuli kugaya kwa hewo nawamlilila Mkulu Ngu-
luwi,

naye nakawalohola kuli magazo ga hewo.

¹⁴ Nakawalavya kuli jiza na uchiwa,
minyololo ja hewo nakajibenanga.

¹⁵ Mlonje malumbo kwa Mkulu Nguluwi kwa
igano lya kwimilila lya heye,
kwa chiwalo cha vinduzanduza navyoyawaditile
wanhu.

¹⁶ Heye kangubenaga na kuchumula lwizi lwa
shaba,

na kutemanga fito za chuma.

¹⁷ Kwa upoka, wamwe nawadita gehile,
nawagazika kwa chiwalo cha wihe wa hewo,

¹⁸ nawachizudila chilyo cheng'ha,
nawali habehi kubagama.

¹⁹ Kuli kugaya kwa hewo nawamlilila Mkulu Ngu-
luwi,

naye nakawalohola kuli magazo ga hewo.

²⁰ Kwa ulonzi wa heye nakawalohola,
nakawalohola leka waleche kudumigwa.

²¹ Mlonje malumbo kwa Mkulu Nguluwi kwa
igano lya kwimilila lya heye,

kwa chiwalo cha vinduzanduza navyoyawaditile wanhu.

22 Wamlavile nhambiko za kulonga malumbo, wasimile madito ga heye kwa nzimbo za kusan-galala.

23 Wamwenga nawali mmajendo kuli bahali kwa meli, na kukola mijito ja hewo mumo kuli bahali.

24 Nawagona madito ga Mkulu Nguluwi, mbuli za kububuwaza zoyaditile ako.

25 Nakalajiza, nakambuza chivuluvumbi chikulu, nachitoza kuchanya nhigu ya bahali.

26 Nawatozigwa kuchanya kuli ulanga, hamba hasi kuli mazi menji, uzidahe wa hewo naumalila kuli mbuli ayo.

27 Nawatigasika na kuzebeduka kota wagalile, uwanzi wa hewo weng'ha wa kuli mazi nauwa-malila baho.

28 Kuli kugaya kwa hewo nawamlilila Mkulu Ngu-luwi, naye nakawalohola kuli magazao ga hewo.

29 Nakachidita chila chivuluvumbi chikulu chisin-damale, nayo nhigu naileka.

30 Aho nawasangalala kwa kuwa na kusindamala, nakawafichiza kuli bandali iwele nawali woluta.

31 Mlonje malumbo kwa Mkulu Nguluwi kwa igano lya kwimilila lya heye, kwa chiwalo cha vinduzanduza navyoyawaditile wanhu.

32 Mumtogole kuli nhing'hano ya wanhu, na kuli chitala cha wasekulu.

³³ Nguluwi nakagalula nzanda ziwa kugunuche,
nzasa nakazidita zikale ng'hatu.

³⁴ Misanga jiwele na mboto nakajidita jiwe
misanga jiwele na mwino,
kwa chiwalo cha wihe wa wenyeng'haye wake.

³⁵ Nakagalula kugunuche nakuwa mizimbo ja
mazi,
na isi ng'havu naziwa nzasa za mazi.

³⁶ Nakawahilika ako wawele na nzala,
nawo nawazenga muji na kikala ako.

³⁷ Nawalima migunda na kunyala mizabibu,
nawabeta mbeni kwa winji.

³⁸ Nakawatambichiza wanhu wa heye nawon-
jezeka,
na winji wa migongolo ja hewo nawonjezeka.

³⁹ Hamba lowapunguche na lowawele ng'hochele,
kwa kuditilwa vibi na kugazigwa na masinzo,

⁴⁰ nakawabeza wakulu wowawagazile,
nakawazungulusa kuchiwala kokuwele haduhuli
nzila.

⁴¹ Ila nakawalohola walingugana utanzi kuli mag-
azo ga hewo,
nakonjeza nhanzi za hewo kota vilundo vya
ming'holo.

⁴² Watanganiche howoyona mbuli ayo wosan-
galala,
ila wehile weng'ha woditigwa wanyamalile.

⁴³ Wawele na luhala wejese kwa chiwalo cha
mbuli azi,
wejese kwa chiwalo cha igano lya kwimilila lya
Mkulu Nguluwi.

108

Kulanda utanzi kwa chiwalo cha kuwasumya wang'honyo

(Lwimbo. Zabuli ya Daudi.)

(Zabuli 57:7-11; 60:5-12)

¹ Gwa Nguluwi, nda nzinzili mnhumbula, ndokwimba na kukutowela luchenze kwa nhumbula ya heni yeng'ha.

² Ndokwaluka kutowa ching'weleng'wele na igombogombo.

Ndolililimla isanya kuwe mitondo.

³ Gwa Mkulu Nguluwi, ndolonga malumbo kwa hegwe hali wanhu wa isi, ndokwimbila lutogo hali wanhu wa isi zeng'ha.

⁴ Igano lya kwimilila lya hegwe ndo likulu mbaka kilanga, kukundigwa kwa hegwe kwangwenela mbaka kuli ng'hungugu.

⁵ Utogoligwe, gwa Nguluwi, kuchanya kilanga, ukulu wa hegwe wenele muisi yeng'ha.

⁶ Leka woulingugana waloholigwe, ulohole kwa moko wa hegwe wa kudilo, unhyidichile.

⁷ Nguluwi nakelaha kulawa helile ha heye, “Lelo, hondisumya ndoigawanula Shekemu, ibindi lya Sukoti ndolipima chila honhu.

⁸ Gileadi ndo ya heni na Manase ndo ya heni, Efulaimu ndo kofia ya heni ya chuma, na Yuda ndo ng'hweku ya heni ya undewa.

⁹ Moabu ndo kota chisaye cha heni cha kihovujila, makwamba ga heni ndogatozela Edomu.

Ndotowa iyowe Iya kusumya kwa chiwalo cha Filistiya.”

¹⁰ Whaani yonyhilika kuli muji wa ngome?

Whaani yondongoza mbaka Edomu?

¹¹ Nakutuleka ng'hatu, gwa Nguluwi.

Lekachoni hambe ulute kahi na wamizi wa hetwe?

¹² Utugalile utanzi kwa chiwalo cha walingutugaza,

kwa vila ulohozi wa munhu hauwele chinhu.

¹³ Kwa utanzi wa Nguluwi tosumya, heye kowabiga walingutugaza.

109

Kung'ung'uta kwa munhu kuli magazo

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

¹ Uleche kunyamalila, gwa Nguluwi ndilingukutogola.

² Wanhu wehile na wahadi wangunhowa, wangulonga udesi kwa heni.

³ Wangulonga wihe kwa heni, na kunhowa ne nongwa.

⁴ Hanga nandiwagana, nawandonjeleza, ila nandiwalandila.

⁵ Wanguhilula wihe honhu ha kunoga kwa heni, na kuzudila kwa igano Iya heni.

⁶ Umuwiche mtagusa mwihe kwa mng'honyo wa heni, na yalingumlonjeleza heye yamhiliche kuli chitala.

⁷ Hoyotagusigwa yafichigwe na nongwa, kulanda kwa heye kuwazigwe kota nongwa yinji.

⁸ Mazuwa ga ukomu wa heye gawe machefu,
munhu yunji yahole mijito ja heye ja kulongoza.

⁹ Wana wa heye wawe walekwa,
na mamu wa wana awo yawe yafililwe na mlume.

¹⁰ Wana wa heye wawe wolubaluba na kulanda-
landa,
wawinjigwe kuli mahame ga ng'handu za hewo.

¹¹ Yalingumda chingu yasukule lufufu lwa heye
lweng'ha,
na wajenzi wahole vingu vyoyapatile kwa chi-
tuguti cha heye.

¹² Hawe haduhu munhu wa kumonela isungu,
ama kuwalolela wana wa heye walekwa.

¹³ Walelwa wa heye weng'ha wabagame,
itagwa lya heye lisemwigwe kuli lulelo lulinguya.

¹⁴ Mkulu Nguluwi yaukumbuchile wihe wa
wasekulu wa heye,
gehile ga mayake galeche kusigwa hebu.

¹⁵ Mkulu Nguluwi yakumbuchile gehile ga hewo
mazuwa gose,
ila hewo wawo wasemwigwe muisi.

¹⁶ Mwihe ayo hajesile ng'hatu kuwa na isungu,
ila nakawabunza wazunwa na walihela chingu
na ng'hochele mbaka kubagama.

¹⁷ Heye kanguganaga kuwapanjila wanhu,
kupanjila kumfiche heye yuye.

Hambe yawaganile wangi utambichizo,
lelo, yaleche kuwa na utambichizo.

¹⁸ Kwa heye kupanjila ndo kota kuvala nguwo,
lelo, kupanjila ako kumdodeze kota mazi,
kwinjile kuli mizeje ja heye kota mafuta.

¹⁹ Kupanjila kumgubiche kota nguwo,

kumzungulute mazuwa gose kota isali.

²⁰ Mkulu Nguluwi yawahilusile kota ahyo wanhu
walingundonjeleza,

ena, hewo walingulonga gehile kwa heni.

²¹ Gwa Mkulu Nguluwi, Mkulu wa heni,
unhanze kwa lutogo lwa itagwa lya hegwe,
undohole kwa winji wa igano lya kwimilila lya
hegwe.

²² Heni mzunwa na ndilihela chinhu,
nandilumizwa mbaka mnhumbula mwa heni.

²³ Ndangwajilila kota isisila lya matinazo,
nanyhusigwa kota ndede mlukuli.

²⁴ Mafugamilo ga heni ndo ng'hochele kwa chi-
walo cha kwesela kulya,
ndipona na mizeje na ngozi.

²⁵ Ndiwa munhu wa kubezigwa hela na wanhu,
howombona wangutigasaga vitwi vya hewo kwa
kubeza.

²⁶ Unhanze, gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa
heni,
undohole kwa winji wa igano lya kwimilila lya
hegwe.

²⁷ Uwalajile wanhu kota ago ndo madito ga hegwe,
hegwe, gwa Mkulu Nguluwi, nakudita ahyo.

²⁸ Wanguweza kumhanjila, ila hegwe konham-
bichiza,
walingunhowa wabasigwe soni, nani
chitumagwa wa hegwe ndosangalala.

²⁹ Walingundonjeleza wavalizwe soni,
wegubiche soni ya hewo kota igolole.

³⁰ Ndolonga malumbo ng'hatu kwa Mkulu Ngu-
luwi kwa lizi,
ndomtogola hali chilundo cha wanhu,
³¹ kwa vila heye kangumlewelaga mzunwa,
kangumloholaga mhela hoyotagusigwa.

110

*Kuwichigwa kwa mndewa na mtambika yahag-
uligwe*

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Mkulu Nguluwi kangumlonjela Mkulu wa heni,
“Wikalise ubanzi wa kudilo kwa heni,
mbaka ndiwawiche wang'honyo wa hegwe hasi
ha magulu ga hegwe.”

² Mkulu Nguluwi koweneza undewa wa hegwe
kulawa Siyoni,
hegwe kolongoza mchanya mwa wang'honyo wa
hegwe weng'ha.

³ Wanhu wa hegwe wokuyila kwa kunuwila,
zuwa lyouluta kuwatowa wang'honyo.
Mchanya mwa vidunda vyelile wokuyila wa-
songolo wa hegwe,
kota nungwi ilingulawa lufuku ng'hatu.

⁴ Mkulu Nguluwi nakelaha, hogafula kunuwila
kwa heye,
“Hegwe ndo mtambika mazuwa gose kwa
kuwinza utambika wa Melekisedeki.”

⁵ Mkulu ka ubanzi wa hegwe wa kudilo,
kowahonda wandewa hoyozudila.

⁶ Kowatagusa na kuwakopola wanhu wenji wa isi
zinji,

kowahonda vilongozi chila honhu muisi.

⁷ Mndewa konwa mazi ga mnzila,
naye kokwinula mutwi kuchanya kwa kusumya.

111

Madito makulu ga Nguluwi

¹ Mumtogole Mkulu Nguluwi.

Ndolonga malumbo Mkulu Nguluwi kwa nhum-
bula ya heni yeng'ha,
hamwe na ikugusi lya wanhu watanganiche.

² Madito ga Mkulu Nguluwi ndo makulu ng'hatu.
Weng'ha walingusangalalila wanguwaga woga-
jesa.

³ Chila choyalingudita chimema ukulu na lutogo,
kutanganika kwa heye kwangikala mazuwa gose.

⁴ Nakambuza madito ga heye ga kububuwaza
gakumbuchilwe.

Mkulu Nguluwi ka yanojile na yawele na isungu.

⁵ Kanguwapaga chilyo walingumdumba,
mazuwa gose kangulikumbuchilaga ilagano lya
heye.

⁶ Nakawalajila wanhu wa heye mong'ho lwa ma-
dito ga heye,
nakawapa isi za wanhu wa isi zinji ziwe uhalizi
wa hewo.

⁷ Madito ga heye ndo ga hachi na ga kukundigwa,
malajizo ga heye geng'ha ndo ga kukundigwa,

⁸ gangikala mazuwa gose,
nagalavigwa kwa hachi na kutanganika.

⁹ Nakawagombola wanhu wa heye
na kudita na hewo ilagano lya mazuwa gose.

Heye ka yelile na wa kukabusa ng'hatu.

¹⁰ Kumdumba Mkulu Nguluwi ndo msisi wa luhala,
weng'ha walingibatilila malajizo ga heye
wangutambichizwa luhala.
Lutogo lwa heye lwangikala mazuwa gose.

112

Kusangalala kwa munhu yanojile

¹ Mumtogole Mkulu Nguluwi.

Katambichizwa munhu yalingumdumba Mkulu
Nguluwi,
yalingusangalala ng'hatu kibatilila malajizo ga
heye.

² Walelwa wa heye wowa wawele na mong'ho kuli
isi,
wana wa wagoloche nhumbula wotambichizwa.

³ Kuli ng'handanda ya heye kowa na lufufu lwinji,
kutanganika kwa heye kwangikala mazuwa gose.

⁴ Munhu yanojile kangulangaziwaga lumuli kuli
jiza,
munhu yawele na isungu na yalihilile na yatan-
ganiche.

⁵ Ganojile gomuyila munhu yula yawele na isungu
na yalingwazika ne kugana mzidi,
yalingudita mbuli za heye kwa hachi.

⁶ Yatanganiche hotigasika hebu,
kokumbuchilwa mazuwa gose.

⁷ Halingudumba hoyofichigwa na mbuli yihile,

kana nhumbula iwele nzinzili na kangitumbila
kwa Mkulu Nguluwi.

⁸ Ka nzinzili mnhumbula, hodumba hebu,
naye kowona wang'honyo wa heye wosumigwa.

⁹ Kangulavyaga kwa isungu na kuwapa wazunwa,
kutanganika kwa heye kwangikala mazuwa gose.
Ludali lwa heye lwangutogoligwa kwa
kuhulichizwa.

¹⁰ Wanhu wehile wangugona ago na kuzudila,
wangujejedaga mizino kwa kuzudila na kubil-
abila ng'hatu,
kitumbila kwa munhu yehile kwangwajilila hela.

113

Lutogo kwa Nguluwi yawele na ukulu

¹ Mumtogole Mkulu Nguluwi.

Hemwe vitumagwa wa Mkulu Nguluwi, mlitogole
itagwa lya Mkulu Nguluwi.

² Itagwa lya Mkulu Nguluwi litogoligwe,
lehanu mbaka mazuwa gose.

³ Kulawa kolilawilaga isanya mbaka kolizinjilaga
isanya,
litogoligwe itagwa lya Mkulu Nguluwi.

⁴ Mkulu Nguluwi ka mchanya mwa wanhu wa isi
zeng'ha,
ukulu wa heye wangufika mchanya mwa ulanga.

⁵ Whaani yawele kota Mkulu Nguluwi, Nguluwi
wa hetwe?
Heye nakekalisa mchanya kuli chigoda cha un-
dewa,

⁶ ila kangulola hasi,

yalole ulanga na isi.

⁷ Kangumwinulaga yalihela chinhu kulawa kuli
nhimbwisi,
na kumkwiniza mzunwa kulawa kuli soni ya
heye,

⁸ na kumuwika hamwe na wakulu,
wakulu wa wanhu wa heye.

⁹ Kangumtambichizaga mdala yawele mhende
kusangalala kuli ng'handu ya heye,
kangumsangalazaga kwa kumtambichiza wana.
Mumtogole Mkulu Nguluwi.

114

*Mkulu Nguluwi kana mong'ho wa kuwalohola
Waisilaeli*

¹ Wanhu wa Isilaeli lowalawile Misili,
walelwa wa Yakobo lowalawile kuli isi ya ulonzi
wa chijenzi,

² Yuda nayali haluga ha Nguluwi,
Isilaeli nayali undewa wa heye.

³ Bahali ya Shamu naimona Nguluwi, naibilima,
lwanda lwa Yolodani naluleka kuchililika.

⁴ Vidunda navizumazuma kota ing'holo ilume,
vidunda vidodo navizuma kota ming'holo myana.

⁵ Gwa bahali, lekachoni nakubilima?
Nagwe Yolodani, lekachoni nakuleka kuchililika?

⁶ Hemwe vidunda, lekachoni namzumazuma kota
ing'holo ilume?
Hemwe vidunda, lekachoni namzuma kota
ming'holo myana?

⁷ Gwa isi, ukakame hali Nguluwi,

ukakame hali Nguluwi wa Yakobo,
8 yalingudoliza italawe kuwa ilamba lya mazi,
nago maganga nagali nzasa za mazi.

115

Nguluwi yumwe wa kukomya

1 Hatuwele hetwe, gwa Mkulu Nguluwi, hatuwele
hetwe,
ila hegwe uliyeka utogoligwe,
kwa chiwalo cha igano lya kwimilila lya hegwe na
kukundigwa kwa hegwe.

2 Lekachoni wanhu wa isi walonje,
“Kakohi Nguluwi wa hemwe?”

3 Nguluwi wa hetwe ka kilanga,
heye kanguditaga geng'ha yalingugana.

4 Jimalukolo ja hewo ndo sendi na zahabu,
najigongomanyigwa kwa moko ga wanhu.

5 Jina milomo, ila hajilingulonga,
jina meho, ila hajilingona.

6 Jina makutu, ila hajilinguhulika,
jina mhenyelo ila, hajilingunusa.

7 Jina moko, ila hajilingwabasa.
Jina magulu, ila hajilingujenda.
Hajiweza hebu kulavya lizi.

8 Weng'ha walingujigongomanya wochiwhana
najo,
hihyo du na weng'ha walingujitumbila.

9 Hemwe Waisilaeli mchitumbile kwa Mkulu Ngu-
luwi,
heye ndo utanzi na ngawo ya hemwe.

¹⁰ Hemwe walelwa wa Aluni, watambika, mchitumbile kwa Mkulu Nguluwi,
heye ndo utanzi wa hemwe na ngawo ya hemwe.

¹¹ Hemwe mlingumdumba Mkulu Nguluwi, mchitumbile kwa heye,
heye ndo utanzi wa hemwe na ngawo ya hemwe.

¹² Mkulu Nguluwi kangutukumbuchila na kotutambichiza,
kowatambichiza wanhu wa Isilaeli,
kowatambichiza walelwa wa Aluni.

¹³ Kowatambichiza weng'ha walingumdumba
Mkulu Nguluwi,
kowatambichiza wakulu na wadodo.

¹⁴ Mkulu Nguluwi yawatambichize leka monjezeche,
yawatambichize monjezeche hemwe na walelwa
wa hemwe.

¹⁵ Mtambichizwe na Mkulu Nguluwi,
yavilumbile ulanga na isi.

¹⁶ Ulanga uwele kuchanya ng'hatu ndo wa heye
Mkulu Nguluwi,
ila isi nakawapa wanhu.

¹⁷ Wabagame hambe wamtogole Mkulu Nguluwi,
ne wala walingudulika kuli isi iwele tulu.

¹⁸ Ila hetwe tuwele wakomu twangumtogola
Mkulu Nguluwi,
tomtogola sambu mbaka mazuwa gose.
Mumtogole Mkulu Nguluwi.

116

*Kulonga malumbo kwa kuloholigwa kulawa
kuli kubagama*

¹ Ndangumgana Mkulu Nguluwi,
kwa vila nakanyhulika,
kwa vila nakahulika chililo cha kulanda kwa heni
kwa isungu.

² Nakambichila goya ikutu,
ahyo ndomlanda mhela weng'ha hondichikala.

³ Vihindo vya kubagama navinzunguluta,
kukabusa kwa isi ya wabagame nakuvaba heni,
nandali memile kusanzalima na masinzo.

⁴ Hamba nandimlilila Mkulu Nguluwi,
“Gwa Mkulu Nguluwi, undohole.”

⁵ Mkulu Nguluwi nakamema isungu na kutan-
ganika,
Nguluwi wa hetwe ndo yawele na uliholile.

⁶ Mkulu Nguluwi kanguwamilaga walingun-
yenyetela,
londiwele kuli magazao nakandohola.

⁷ Usindamale, gwa nhumbula ya heni,
kwa vila Mkulu Nguluwi nakanditila ganojile.

⁸ Nakandohola kulawa kuli kubagama na kusa
mahozi ga heni,
nakanyamila leka ndeche kugwa.

⁹ Ndojenda hali heye Mkulu Nguluwi,
kuli isi ya wanhu wawele wakomu.

¹⁰ Nandali na makundo hala hondonjile,
“Nangazika lukami.”

¹¹ Mbaka nandonga kwa lunhwinhwi lwa heni,
“Wanhu weng'ha wangulonga udesi.”

12 Ndimhilusile choni Mkulu Nguluwi,
kwa isungu lya heye lyeng'ha lyoyanditile?

13 Ndomlavila nhambiko ya divai kwa kundohola,
ndolanda kwa itagwa lya heye Mkulu Nguluwi.

14 Ndomwenezela Mkulu Nguluwi chilaho cha
heni,
hali wanhu wa heye weng'ha.

15 Kubagama kwa wanhu wa kukundigwa wa
Mkulu Nguluwi
haiwele mbuli ndodo hali heye.

16 Gwa Mkulu Nguluwi, heni nda chitumagwa wa
hegwe,
nda chitumagwa wa hegwe, mwana wa mpogozi
wa hegwe,
nakuvichumula vihindo vya heni vya kubagama.
17 Ndokulavila nhambiko za kulonga malumbo
na kulanda kwa itagwa lya hegwe, Mkulu Ngu-
luwi.

18 Ndomwenezela Mkulu Nguluwi chilaho cha
heni,
hali wanhu wa heye weng'ha,
19 wowekungajize hali ng'handanda ya heye,
hagati ha Yelusalemu.

Mumtogole Mkulu Nguluwi.

117

Kumtogola Nguluwi

1 Hemwe wanhu wa isi zeng'ha za chijenzi, mum-
togole Mkulu Nguluwi.
Hemwe wanhu weng'ha mumtogole.

² Kwa vila igano lya kwimilila lya heye kwa hetwe
ndo likulu,
na kukundigwa kwa heye Mkulu Nguluwi
kwangikala mazuwa gose.

Mumtogole Mkulu Nguluwi.

118

Kulonga malumbo kwa Nguluwi

¹ Mlonje malumbo kwa Mkulu Nguluwi, kwa vila
ka yanojile,
igano lya kwimilila lya heye lyangikala mazuwa
gose.

² Wanhu wa Isilaeli walonje,
“Igano lya kwimilila lya heye lyangikala mazuwa
gose.”

³ Walelwa wa Aluni, watambika, walonje,
“Igano lya kwimilila lya heye lyangikala mazuwa
gose.”

⁴ Weng'ha walingumdumba Mkulu Nguluwi
walonje,
“Igano lya kwimilila lya heye lyangikala mazuwa
gose.”

⁵ Kuli magazo ga heni nandimlanda Mkulu Ngu-
luwi,
naye nakanyhulika na kumbika ndilejehe.

⁶ Mkulu Nguluwi ka hamwe na heni,
silingudumba chinhu,
munhu kondita choni?

⁷ Mkulu Nguluwi ka hamwe na heni, kunhanza,
nani ndowona wang'honyo walingunzudila
nawalemwela.

⁸ Fola kubilimila kikala goya kwa Mkulu Nguluwi,

kusinda kuchitumbila kwa munhu.

⁹ Fola kubilimila kikala goya kwa Mkulu Nguluwi, kusinda kuchitumbila kuli vilongozi wa isi.

¹⁰ Wanhu wa isi zeng'ha nawanzunguluta, ila kwa itagwa lya Mkulu Nguluwi nandiwadumya.

¹¹ Nawanzunguluta chila ubanzi, ila kwa itagwa lya Mkulu Nguluwi, nandiwadumya.

¹² Nawanzunguluta, wenji kota nzuchi, ila nawalakazwa himahima kota chisosolo kuli chiluli, kwa itagwa lya Mkulu Nguluwi nandiwadumya.

¹³ Nang'hundujizwa kumbele habehi kugwa, ila Mkulu Nguluwi nakanhanza.

¹⁴ Mkulu Nguluwi ka mong'ho wa heni ukulu, heye ndo ulohozi wa heni.

¹⁵ Lizi lya usangalalo wa kusumya lyanguhulikwa kuli ihema lya hewo watanganiche, “Moko wa kudilo wa Mkulu Nguluwi naudita mbuli ng'hulu.

¹⁶ Moko wa kudilo wa Mkulu Nguluwi nawinuligwa kuli kusumya. Moko wa kudilo wa Mkulu Nguluwi naudita mbuli ng'hulu.”

¹⁷ Sibagama hebu, ila ndochikala, na kusimila madito ga Mkulu Nguluwi.

¹⁸ Mkulu Nguluwi nakanzapa ng'hatu, ila handechile mbagame.

¹⁹ Nyhumulile lwizi lwa hachi,

nyinjile na kumlonjela Mkulu Nguluwi malumbo.

²⁰ Alu ndo lwizi lwa Mkulu Nguluwi,
wanhu wawele watanganiche wokwinjila amo.

²¹ Ndolonga malumbo, gwa Mkulu Nguluwi kwa
kunyhidichila,
kwa vila hegwe ndo ulohozi wa heni.

²² Iganga lyowalilemile walinguzenga,
naliwa iganga likulu lya msisi,

²³ ajo ndo mijito ja Mkulu Nguluwi
najo ndo ja kububuwaza ng'hatu kwa hetwe.

²⁴ Ali ndo zuwa lyoyaliditile Mkulu Nguluwi,
ahyo tusangalale na kutowa luchenze.

²⁵ Gwa Mkulu Nguluwi, dedede utulohole.
Dedede uzidite mbuli za hetwe zilutilile goya, gwa
Mkulu Nguluwi.

²⁶ Yatambichizwe ayo yalinguya kwa itagwa lya
Mkulu Nguluwi.

Twanguwatambichiza kulawa haluga ha Mkulu
Nguluwi.

²⁷ Mkulu Nguluwi ndo Nguluwi,
naye ndo yatupele lumuli lwa heye.
Mibate nhagala mmoko kwa chiwalo cha mnvina,
kuno mjenda hamwe mbaka honhu ha kulavila
nhambiko.

²⁸ Hegwe ndo Nguluwi wa heni, nani ndangu-
longa malumbo,
ndangukutogola, gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi
wa heni.

29 Mlonje malumbo kwa Mkulu Nguluwi kwa vila
ka yanojile,
igano lya kwimilila lya heye lyangikala mazuwa
gose.

119

Ilajizo lya Mkulu Nguluwi

- ¹ Nawatambichizwa walingikala ne nongwa,
walingibatilila ilajizo lya Mkulu Nguluwi.
² Nawatambichizwa walinguhulichiza kwamula
kwa heye,
walingumpala kwa nhumbula yeng'ha.
³ Wanhu wohawaditile wihe,
mazuwa gose wanguwinzaga nzila za heye.
⁴ Gwa Nguluwi, nakutupa malajizo ga hegwe,
leka tugebatilile kwa kukundigwa.
⁵ Ndahaganile ng'hatu kwima nzinzili,
kwa kuwinza mizilo ja hegwe.
⁶ Ahyo nasalikona soni,
kwa kijesa kuwala mizilo ja hegwe jeng'ha.
⁷ Ndokutogola kwa nhumbula igoloché,
kuno ndichilangusa malajizo ga hegwe gatan-
ganiche.
⁸ Ndojiwinza mizilo ja hegwe,
uleche kundeka ne hado.

Kuhulichiza malajizo ga Mkulu Nguluwi

- ⁹ Msongolo koulolela ndaze ukomu wa heye leka
uwe welile?
Kwa kuwinza ulonzi wa hegwe.
¹⁰ Ndangikangaza kukuhulichiza kwa nhumbula
ya heni yeng'ha,
uleche kundeka ndijibelenhuche mizilo ja hegwe.

11 Ndibatilila ulonzi wa hegwe mnhumbula ya heni,
leka ndeche kukuditila gehile.

12 Gwa Mkulu Nguluwi, utogoligwe.
Undanguse malajizo ga hegwe.

13 Ndogahiluchila kwa lizi
malajizo ga hegwe geng'ha gougavile.

14 Ndangusangalala kuwinza kwamula kwa hegwe,

kusinda kuwa na lufufu lwinji.

15 Ndangijesa malajizo ga hegwe,
na kijesa ng'hatu kuwala nzila za hegwe.

16 Ndangusangalala kwa chiwalo cha mizilo ja hegwe,

siweza kusemwa hebu ulonzi wa hegwe.

Maya ga malajizo ga Mkulu Nguluwi

17 Uditile igano heni chitumagwa wa hegwe,
leka ndikale na kibata ulonzi wa hegwe.

18 Ugagubule meho ga heni,
ndigone malanguso ga kububuwaza kuli malajizo ga hegwe.

19 Heni nda mjenzi hela hano muisi,
uleche kuvisa heni mizilo ja hegwe.

20 Nhumbula ya heni yangugazika kwa maya,
ga kugana kuzizela ng'hatu nhaguso za hegwe mhela weng'ha.

21 Hegwe kwanguwang'hanuchila walingidaya na wawele wapanjilwe,

walingujibelenhuka mizilo ja hegwe.

22 Umbiche kutali na maligo na kubeza kwa hewo,
kwa vila ndibatilila kwamula kwa hegwe.

23 Wakulu wanguting'hana na kugana kunditila vibi,
heni chitumagwa wa hegwe ndochijesa kwa chiwalo cha mizilo ja hegwe.

24 Kwamula kwa hegwe ndo usangalalo wa heni, azo ndo zilingundongoza kota goloko yanojile.

Kulanda kwa kwimilila

25 Ndangugalawata hanyi mnhimbwisi,
umhe heni kahi ukomu kota vyoulagane.

26 Nandongga kwa mlomo wa heni gala gonditile,
nagwe nakunyidichila.

Undanguse malajizo ga hegwe.

27 Undanguse vyoilinguganigwa kibatilila malajizo ga hegwe,

nani ndogajesa madito ga hegwe ga kububuwaza.

28 Nhoka kwa masinzo,
unyhilulile mong'ho kota vyoulagane.

29 Umbiche kutali na nzila za uhadi,
undanguse kwa isungu malajizo ga hegwe.

30 Nanyhagula nzila ya kukundigwa,
ndibatilila nhaguso za hegwe.

31 Ndangibatilila kwamula kwa hegwe, gwa Mkulu Nguluwi,
uleche kukunda mbasigwe soni.

32 Ndikomya, ndojiwinza mizilo ja hegwe,
kwa vila kwangumha heni uwanzi wa kugazela ng'hatu.

Kulanda uwanzi wa kuvizela

33 Gwa Mkulu Nguluwi, undanguse kibatilila mizilo ja hegwe,

nani ndojibatilila mbaka kuduma.

34 Unzelese leka ndibatilile malajizo ga hegwe,

ndigawinze kwa nhumbula ya heni yeng'ha.

³⁵ Undongoze kuli nzila ya mizilo ja hegwe,
kwa vila amo ndanguwa na usangalalo.

³⁶ Umhe heni maya ga kibatilila kwamula kwa
hegwe,
haiwele kuli lufufu.

³⁷ Umbiche kutali, ndeche kuwinza mbuli zo-
hambe zitanze chinhu,
undajile nzila ya hegwe, umhe heni ukomu.

³⁸ Unyenezele kulagana kwa hegwe, heni chitu-
magwa wa hegwe,
kulagana koulinguwapa wala walin-
gukuhulichiza.

³⁹ Undavile soni yondilinguidumba,
kwa vila nhaguso za hegwe ndo zinoga.

⁴⁰ Ndongona maya ng'hatu kibatilila malajizo ga
hegwe,
umhe heni ukomu, ndikomya hegwe kwa utan-
ganiche.

Kugana malajizo ga Mkulu Nguluwi

⁴¹ Igano lya kwimilila lya hegwe lyuye kwa heni,
gwa Mkulu Nguluwi,
undohole kota vyoulagane.

⁴² Aho ndoweza kuwedichila awo walingundiga,
kwa vila ndina makundo ng'hatu na ulonzi wa
hegwe.

⁴³ Uleche kusa hebu ulonzi wa kukomya kuli
mlomo wa heni,
kwa vila kitumbila kwa heni kwa kuli nhaguso za
hegwe.

⁴⁴ Ndogabatilila malajizo ga hegwe mazuwa gose,
ena, mazuwa gose na mazuwa gose.

⁴⁵ Ndochikala kuli kilejeha kuwele kwenele,

kwa vila ndangibatilila malajizo ga hegwe.

⁴⁶ Ndowalonjela wandewa kwamula kwa hegwe,
ne kona soni.

⁴⁷ Maya ga heni ndo kibatilila mizilo ja hegwe,
jondilingujigana.

⁴⁸ Ndangugahulichiza na kugagana malajizo ga
hegwe,
mizilo ja hegwe ndojijesa.

Kuhembulizwa na malajizo ga Mkulu Nguluwi

⁴⁹ Ukumbuchile kota vyoulagane na heni, chitu-
magwa wa hegwe,
kulagana kuwele nakumha heni kitumbila.

⁵⁰ Mbaka hondiwa mmagazo ndanguwa
sindamale,
kwa vila kulagana kwa hegwe kwangumha heni
ukomu.

⁵¹ Walingidaya wangundanila mazuwa gose,
ila hambe mbelenhuche malajizo ga hegwe.

⁵² Gwa Mkulu Nguluwi, ndanguzikumbuchila nh-
aguso za hegwe za katali,
nazo zangunyhembuliza.

⁵³ Ndanguwa na ng'halazi ing'ang'ale,
hondiwona wehile wangubena malajizo ga
hegwe.

⁵⁴ Mizilo ja hegwe najiwa lwimbo lwa heni,
londilingikala kwa mhela uchefu.

⁵⁵ Nechilo ndangukukumbuchila, gwa Mkulu
Nguluwi,
na kibatilila malajizo ga hegwe.

⁵⁶ Awu ndo utambichizo ukulu kwa heni,
kwa vila ndangibatilila malajizo ga hegwe.

Maya ga kuwinza malajizo ga Mkulu Nguluwi

⁵⁷ Gwa Mkulu Nguluwi, hegwe uliyeka ndo ndililangukugana,
ndangilagana kibatilila ulonzi wa hegwe.

⁵⁸ Ndangulanda kwa nhumbula ya heni yeng'ha,
umbonele isungu kota vyoulagane.

⁵⁹ Nandigajesa madito ga heni,
nanyhiluka leka mbinze kwamula kwa hegwe.

⁶⁰ Ne kukawila ndangudita himahima,
kujibatilila mizilo ja hegwe.

⁶¹ Wehile nawawika midiwa leka wangwilize,
ila heni sisemwa malajizo ga hegwe.

⁶² Nechilo ng'hatu ndangulilimka kukutogola,
kwa chiwalo cha nhaguso za hegwe zitanganiche.

⁶³ Heni nda goloko wa weng'ha walingukudumba,
goloko wa hewo walingibatilila malajizo ga
hegwe.

⁶⁴ Isi naimema igano lya kwimilila lya hegwe, gwa
Mkulu Nguluwi,
undanguse mizilo ja hegwe.

Mkulu Nguluwi kangunditila ganojile

⁶⁵ Nakunditila goya heni chitumagwa wa hegwe,
kota vyoulagane, gwa Mkulu Nguluwi.

⁶⁶ Undanguse kuvizela goya na kuwa na luhala,
kwa vila ndina makundo ng'hatu na mizilo ja
hegwe.

⁶⁷ Louwele ung'hali kunzapa nanyajilila nzila,
ila lelo ndangibatilila ulonzi wa hegwe.

⁶⁸ Hegwe ndo unojile na kwangudita ganojile,
undanguse mizilo ja hegwe.

⁶⁹ Walingidaya wangulonga udesi kuwala heni,
ila heni ndangibatilila malajizo ga hegwe kwa
nhumbula ya heni yeng'ha.

⁷⁰ Nhumbula za hewo nazigagadala,
ila ndangusangalala kwa chiwalo cha malajizo ga
hegwe.

⁷¹ Nayali goya kwa heni kugazigwa,
kwa vila nakundita ndilanguse malajizo ga
hegwe.

⁷² Malajizo gougawichile ndo ganoga kwa heni,
kusinda lufufu lweng'ha lwa muisi.

Kulanda kuhembulizwa na Mkulu Nguluwi

⁷³ Moko ga hegwe nagandita na kunyimiza nz-
inzili,
umhe heni uwanzi wa kuvizela leka ndilanguse
mizilo ja hegwe.

⁷⁴ Walingukudumba wombona na kusangalala,
kwa vila kitumbila kwa heni kwa kuli ulonzi wa
hegwe.

⁷⁵ Gwa Mkulu Nguluwi, ndivizela nhaguso za
hegwe ndo za kutanganika,
na kota nakunzapa kwa vila hegwe kwa wa
kukundigwa.

⁷⁶ Igano lya kwimilila lya hegwe linyhembulize,
kota vyoulagane kwa heni, chitumagwa wa
hegwe.

⁷⁷ Umbonele isungu leka ndikale,
kwa vila malajizo ga hegwe ndo usangalalo wa
heni.

⁷⁸ Walingidaya wabasigwe soni kwa vila nawa-
longa udesi kuwala heni,
ila ndochijesa kuwala malajizo ga hegwe.

⁷⁹ Weng'ha walingukudumba woye kwa heni,
leka wakuzele kwamula kwa hegwe.

⁸⁰ Nhumbula ya heni yeng'ha ibatilile mizilo ja hegwe,
leka ndeche kubasigwa soni.

Kulanda mhela wa kubunzwa

⁸¹ Nhoka kwa chiwalo cha kubeteza ulohozi wa heni,
ndanguwika kitumbila kwa heni kuli ulonzi wa hegwe.

⁸² Meho ga heni gangubilabila kwa kubeteza choulagane.

Ndanguuza, “Kokuya nili kunyhembuliza?”

⁸³ Hanga silingutanza chinhu kota chihako cha igozi chiwifigwe na iyosi,
sisemwile malajizo ga hegwe.

⁸⁴ Heni chitumagwa wa hegwe ndobeteza mbaka nili?

Kowatagusa nili wala walingumbunza?

⁸⁵ Walingidaya wambawila misimo,
wanhu waweke hambe wawinze malajizo ga hegwe.

⁸⁶ Mizilo ja hegwe jeng'ha ndo ja kukundigwa,
wanhu wangungaza ne hachi, unhanze.

⁸⁷ Wahabehi kundumya,
ila sibenile malajizo ga hegwe.

⁸⁸ Uwamile ukomu wa heni kwa kiwhana na igano
lya kwimilila lya hegwe,
leka ndibatilile kwamula koulonjile.

Malajizo ga Mkulu Nguluwi gangumha munhu ukomu

⁸⁹ Gwa Mkulu Nguluwi, ulonzi wa hegwe
wangikala mazuwa gose,
nautawizwa kuchanya kilanga.

⁹⁰ Kukundigwa kwa hegwe kwangikala kuli lulelo lweng'ha, nakuiwika isi honhu hake na yangikala mazuwa gose.

⁹¹ Vinhu vyeng'ha vyangikala kwa nhaguso za hegwe, kwa vila vyangukukolela mijito.

⁹² Wone malajizo ga hegwe hagawele usangalalo wa heni, ndahawele ndumigwe kwa magazo ga heni.

⁹³ Siweza kusemwa malajizo ga hegwe, kwa vila kwa ago nakumha heni ukomu.

⁹⁴ Heni nda wa hegwe, undohole, kwa vila nandikangaza kibatilila malajizo ga hegwe.

⁹⁵ Wehile wangumbeteza leka wang'hopole, ila ndangijesa kwamula kwa hegwe.

⁹⁶ Ndivizela chila chinhu changuwa na kuduma, ila mizilo ja hegwe jahela kuduma.

Malajizo ga Mkulu Nguluwi gangumha munhu luhala

⁹⁷ Ndangugagana ng'hatu malajizo ga hegwe. Ndangugajesa nemisi yeng'ha.

⁹⁸ Mizilo ja hegwe ja hamwe na heni mazuwa gose, jangumha heni luhala kusinda wang'honyo wa heni.

⁹⁹ Ndivizela kusinda walangusa wa heni weng'ha, kwa vila ndangijesa kwamula kwa hegwe.

¹⁰⁰ Ndanguvizela kusinda wasekulu wa heni, kwa vila ndangibatilila malajizo ga hegwe.

¹⁰¹ Ndangilemeza kuwinza nzila yihile, leka ndibatilile ulonzi wa hegwe.

102 Sibelenhuche nhaguso za hegwe,
kwa vila hegwe nakundangusa.

103 Ulonzi wa hegwe ndo unona ng'hatu kwa heni,
ena, ndo unona ng'hatu kusinda hanombwa.

104 Kwa malajizo ga hegwe ndanguwa na luhala,
ahyo ndanguzudila chila chilingulutilila vibi.

Malajizo ga Mkulu Nguluwi ndo lumuli

105 Ulonzi wa hegwe ndo chenje cha kundongoza,
na lumuli kuli nzila ya heni.

106 Nandilaha na kutawiza chilaho cha heni,
kota ndobatilila nhaguso za hegwe za kukomya.

107 Gwa Mkulu Nguluwi, ndangugazika ng'hatu,
uwamile ukomu wa heni kota vyoulagane.

108 Gwa Mkulu Nguluwi, ubochele lutogo lwa heni
lwa kunuwila,
na kundangusa nhaguso za hegwe.

109 Mazuwa gose kikala kwa heni kwa habehi
kwajilila,
ila hambe ndigasemwe malajizo ga hegwe.

110 Wehile nawambichila midiwa,
ila hambe mbelenhuche malajizo ga hegwe.

111 Kwamula kwa hegwe ndo uhalizi wa heni
mazuwa gose,
ako ndo usangalalo wa nhumbula ya heni.

112 Nangana kwa nhumbula ya heni yeng'ha,
kuwinza malajizo ga hegwe mazuwa gose.

Kikala goya kuli malajizo ga Mkulu Nguluwi

113 Ndanguwazudila wanhu wadesi,
ila ndangugagana malajizo ga hegwe.

114 Hegwe ndo honhu ha heni ha kikala goya na
ngawo ya heni,

ndanguwika kitumbila kwa heni kuli ulonzi wa hegwe.

115 Muche kwa heni, hemwe mwihile, leka ndijibatilile mizilo ja Nguluwi wa heni.

116 Undite ndiwe nzinzili kota vyoulagane, nani ndochikala, uleche kukunda mbasigwe soni kuli kitumbila kwa heni.

117 Unyimize nzinzili nani ndoloholigwa, mazuwa gose ndiwe ndilinguhulichiza mizilo ja hegwe.

118 Kwanguwalema weng'ha walingubelenhuka malajizo ga hegwe, kwa vila majesa ga hewo ga uhadi hagalingutanza chinhu.

119 Wehile weng'ha kwanguwosa kota wavu, ahyo heni ndangugana kwamula kwa hegwe.

120 Ndangukakama kwa kukudumba, ndangudumba kwa chiwalo cha nhaguso za hegwe.

Kulanda utanzi kwa Mkulu Nguluwi

121 Nandita mbuli zinojile na za hachi, uleche kundeka kuli ndole za walingumbunza.

122 Ulagane kota konhanza, heni chitumagwa wa hegwe, uleche kukunda walingidaya wambunze.

123 Meho ga heni gangubilabila ndibeteza undo-hole, ndibeteza weneze vyoulagane ilagano lya kutanganika.

124 Unditile, heni chitumagwa wa hegwe kwa igano lya kwimilila lya hegwe, undanguse mizilo ja hegwe.

125 Heni ndo chitumagwa wa hegwe, umhe heni
uwanzi wa kuvizela,
leka ndikuzele kwamula kwa hegwe.

126 Sambi ndo mhela wa Mkulu Nguluwi kudita
chinhu,
kwa vila wanhu wangubena malajizo ga hegwe.

127 Ndangujigana mizilo ja hegwe,
kusinda zahabu inojile ng'hatu.

128 Ahyo, ndangugawinza malajizo ga hegwe
geng'ha,
chila nzila yihile ndanguizudila.

*Maya ga kuhulichiza malajizo ga Mkulu Ngu-
luwi*

129 Kwamula kwa hegwe ndo kwa kububuwaza,
ahyo ndangukubatilila kwa nhumbula ya heni
yeng'ha.

130 Ulonzi wa malanguso ga hegwe gangigalaga
lumuli,
ganguwapaga luhala wanhu wohawavizelele
chinhu.

131 Nhumbula ya heni ina maya ng'hatu,
kwa vila ndangujigana ng'hatu mizilo ja hegwe.

132 Ungalamchile na kumbonela isungu,
kota vyoulunguwaditila walingukugana.

133 Umbiche ndiwe nzinzili hondijenda kota vy-
oulagane,
uleche kukunda ndongozwe na wihe.

134 Ungombole kulawa kwa walingumbunza,
leka ndibatilile malajizo ga hegwe.

135 Unhambichize, heni chitumagwa wa hegwe,
undanguse mizilo ja hegwe.

136 Meho ga heni gangulavya mahozi kota lwanda,

kwa vila wanhu hawalingubatilila malajizo ga hegwe.

Hachi ya malajizo ga Mkulu Nguluwi

¹³⁷ Gwa Mkulu Nguluwi, hegwe kwa utanganiche, na nhaguso za hegwe ndo za hachi.

¹³⁸ Nakulavya kwamula kwa hegwe, kwa kukundigwa na kutanganika.

¹³⁹ Igano lya heni kwa hegwe lyangundita nzudile ng'hatu, kwa vila wang'honyo wa heni nawausemwa ulonzi wa hegwe.

¹⁴⁰ Kulagana kwa hegwe ndo kwa kukomya ng'hatu, nani chitumagwa wa hegwe ndangukugana kulagana ako.

¹⁴¹ Heni nda mdodo na ndangubezigwa, ila sisemwa malajizo ga hegwe.

¹⁴² Kutanganika kwa hegwe kwangikala mazuwa gose, malajizo ga hegwe ndo ga kukomya.

¹⁴³ Magazo na masinzo navifika heni, ila mizilo ja hegwe ndo usangalalo wa heni.

¹⁴⁴ Kwamula kwa hegwe ndo kwa hachi mazuwa gose, umhe heni uwanzi wa kuvizela leka ndikale.

Kulanda kuloholigwa

¹⁴⁵ Ndangukulilila kwa nhumbula ya heni yeng'ha, gwa Mkulu Nguluwi, unyhidichile leka mbinze mizilo ja hegwe.

¹⁴⁶ Ndangukulilila undohole, leka ndibatilile kwamula kwa hegwe.

147 Ndangulilimka kung'hali kubwemwenzuka na
kukulanda utanzi,
ndanguwika kitumbila kwa heni kuli ulonzi wa
hegwe.

148 Siwasile nechilo yeng'ha,
kwa chiwalo cha kijesa ulonzi wa hegwe.

149 Gwa Mkulu Nguluwi, kwa igano lya kwimilila
lya hegwe, unyhuliche,
uwamile ukomu wa heni kwa hachi ya hegwe.

150 Wanhu wang'ang'ale walingumbunza wan-
gunyejelela,

awo wa kutali ng'hatu na malajizo ga hegwe,

151 ila, gwa Mkulu Nguluwi, hegwe kwa habehi na
heni,

na mizilo ja hegwe jeng'ha ndo ja kukundigwa.

152 Kulawa katali nandilangusa kwamula kwa
hegwe,

kuwele ukuwichile kukale mazuwa gose.

Kulanda kwamilwa

153 Uole magazo ga heni, undohole,
kwa vila sigasemwile malajizo ga hegwe.

154 Undeweke heni na kungombola,
uwamile ukomu wa heni kota vyoulagane.

155 Wehile hawoloholigwa,
kwa vila hambe wajiwinze mizilo ja hegwe.

156 Gwa Mkulu Nguluwi, isungu lya hegwe ndo
likulu,

uwamile ukomu wa heni kwa kiwhana na nh-
aguso za hegwe.

157 Wang'honyo na walingumbunza ndo wenji,
ila sikuleka kwamula kwa hegwe.

158 Hondiwona walingudita wihe, ndan-
guzudzizwa ng'hatu,

kwa vila hambe webatilile ulonzi wa hegwe.

¹⁵⁹ Gwa Mkulu Nguluwi, ulole vyondilingugagana malajizo ga hegwe.

Uwamile ukomu wa heni kwa kiwhana na igano lya kwimilila lya hegwe.

¹⁶⁰ Ulonzi wa hegwe weng'ha ndo wa kukomya, nhaguso za hegwe zeng'ha ndo za kutanganika, zangikala mazuwa gose.

Kusangalala kuli malajizo ga Mkulu Nguluwi

¹⁶¹ Wang'hangala wangumbunza ne chiwalo, ila nhumbula ya heni yangukakama kwa chiwalo cha ulonzi wa hegwe.

¹⁶² Ndangusangalala kwa chiwalo cha ulonzi wa hegwe,

kota munhu yalufichile lufufu lwinji ng'hatu.

¹⁶³ Ndanguuzudila ng'hatu udesi, ila ndangugagana malajizo ga hegwe.

¹⁶⁴ Ndangukutogola mala saba chila zuwa, kwa chiwalo cha nhaguso za hegwe zitanganiche.

¹⁶⁵ Walingugagana malajizo ga hegwe wana kikala goya kukulu, haduhu choweza kuwagwisa.

¹⁶⁶ Gwa Mkulu Nguluwi, ndangukubeteza undo-hole, ndangweneza mizilo ja hegwe.

¹⁶⁷ Ndangibatilila kwamula kwa hegwe, ndangukugana ng'hatu kwamula ako.

¹⁶⁸ Ndangibatilila malajizo na kwamula kwa hegwe, kwa vila kwangugona madito ga heni.

Kulanda utanzi

169 Gwa Mkulu Nguluwi, chililo cha heni chikufichile.

Umhe heni uwanzi wa kuvizela kota vyoulagane.

170 Kulanda kwa heni kukufichile,
undohole kota vyoulagane.

171 Ndolutilila kulonga lutogo lwa hegwe,
kwa vila kwangundangusa mizilo ja hegwe.

172 Ndokwimba kwa chiwalo cha ulonzi wa
hegwe,

kwa vila mizilo ja hegwe jeng'ha ndo ja hachi.

173 Unhanze kwa mong'ho wa hegwe,
kwa vila nanyamula kuwinza malajizo ga hegwe.

174 Gwa Mkulu Nguluwi, ndangubeteza lukami
undohole,

malajizo ga hegwe ndo kusangalala kwa heni.

175 Unhambichize kikala leka ndikutogole,
na malajizo ga hegwe ganhanze.

176 Ndangulubaluba kota ing'holo lyajilile,
uye umhale heni chitumagwa wa hegwe,
kwa vila sisemwile mizilo ja hegwe.

120

Kulanda utanzi

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya.)

¹ Kuli magazo ga heni nandimchema Mkulu Nguluwi,

naye nakanyhidichila.

² Gwa Mkulu Nguluwi, undohole
kulawa kwa wanhu wadesi na wahadi.

³ Hemwe wanhu wahadi, mopegwa choni?
Mozapigwa ndaze?

⁴ Kowagaza kwa misale jing'ang'ale ja mwamizi,

na kwa makala ga chiluli ching'ang'ale.

⁵ Ndochona kwa vila ndangikala kota mjenzi aku
Mesheki,
ama kuli mihema ja Kedali.

⁶ Nandikala kwa mihela minji ng'hatu
hali wanhu walinguzudila kikala goya.

⁷ Heni nda munhu wa kikala goya,
ila hondilonga ahyo, hewo wangugana ngondo.

121

Nguluwi kangutwamila

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya.)

¹ Ndangulola kuchanya kuli vidunda,
utanzi wa heni wolawa koho?

² Utanzi wa heni wangulawa kwa Mkulu Nguluwi,
yalumbile ulanga na isi.

³ Hokuleka ugwe,
mwamizi wa hegwe hambe yasinzile.

⁴ Ena, mwamizi wa Isilaeli,
hambe yasinzile ne kuwasa.

⁵ Mkulu Nguluwi ndo mwamizi wa hegwe,
ka ubanzi wa hegwe wa kudilo kota lubehelo
kukwamila.

⁶ Nemisi isanya haliweza kukulumiza,
ne nyelezi mhela wa nechilo.

⁷ Mkulu Nguluwi kokwamila na lihile lyoneche,
kowamila goya ukomu wa hegwe.

⁸ Mkulu Nguluwi kokwamila kuli mbuli za hegwe
za chila zuwa,
kulawa sambu mbaka mazuwa gose.

122

Lutogo ako Yelusalemu

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya. Lwimbo lwa Daudi.)

¹ Nasangalala vyowandonjele,
“Tulute kaye kwa Mkulu Nguluwi.”

² Lelo twa hano natwima,
mgati mwa lwizi lwa hegwe, gwa Yelusalemu.

³ Yelusalemu, muji uzenjigwe,
leka wanhu weting'hane amo.

⁴ Amo ndo nhanzi zilinguluta,
ena, nhanzi za Mkulu Nguluwi,
kulonga malumbo kwa Mkulu Nguluwi kota vyoy-
alajize.

⁵ Amo namuwichigwa chitala cha utaguso wa
hachi,
chitala cha lukolo lwa chiundewa lwa Daudi.

⁶ Muulandile kikala goya muji wa Yelusalemu.
“Weng'ha walinguugana, mbuli za hewo zilutilile
goya.

⁷ Mgati mwa ng'hanzi za hegwe kuwe na kikala
goya,
na ngome ya hegwe iwe goya.”

⁸ Kwa chiwalo cha wanhu wa heni na
wang'holozangu,
ndangulonga, “Gwa Yelusalemu, ndangukuganila
kikala goya.

⁹ Kwa chiwalo cha ng'handu ya Mkulu Nguluwi,
Nguluwi wa hetwe,
ndangukulandila ganojile.”

123

Kulanda isungu

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya.)

¹ Ndangwinula meho ga heni kwa hegwe,
ndangukulola hegwe ulingulongoza ako
kuchanya kilanga.

² Kota vitumagwa vyowalingumlola mkulu wa
hewo,
kota mpogozi vyoyalingitumbila kwa mkulu wa
heye,
ndo natwe vyotulingitumbila kwa hegwe,
gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hetwe,
mbaka aho houtonela isungu.

³ Utonele isungu, gwa Mkulu Nguluwi, utonele
isungu,
kwa vila natubezigwa lukami.

⁴ Natiguta kwa mhela winji kubezigwa kwa
wawele na lufufu,
walingidaya wangutona kota natubezigwa.

124

Mkulu Nguluwi ka ubanzi wa hetwe

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya. Lwimbo lwa
Daudi.)

¹ “Wone Mkulu Nguluwi yahawele haduhu ubanzi
wa hetwe.”

Mlonje mweng'ha muwele kuli Isilaeli.

² “Wone Mkulu Nguluwi yahawele haduhu ubanzi
wa hetwe,
mhela wula lotutowigwe na wang'honyo,

³ ndangukomya twahawele tumeligwe tung'hali
wakomu,
mhela ng'halazi ya hewo loitufichile.

⁴ Twahaholigwe na mazi tendema,
twahatowigwe kota mazi ga lwanda,

⁵ mazi galinguluta himahima gahatuholile.”

⁶ Yatogoligwe Mkulu Nguluwi,
yawele hatulechile kuli ndole za hewo.

⁷ Natusulupuka kota chideje kuli idiwa,
idiwa nalibenigwa, natwe natuloholigwa.

⁸ Utanzi wa hetwe wangulawa kwa Mkulu Ngu-
luwi,
yalumbile ulanga na isi.

125

*Mkulu Nguluwi kanguwazunguluta wanhu wa
heye*

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya.)

¹ Walingitumbila kwa Mkulu Nguluwi, wa kota
chidunda cha Siyoni,
chiwele hambe chitigasiche ila changupona chi-
wele nzinzili mazuwa gose.

² Kota Yelusalemu vyoilinguzungulutwa na
vidunda,
ndo Mkulu Nguluwi vyoyalinguwazunguluta
wanhu wa heye,
kulawa sambu na mazuwa gose.

³ Wehile hawolutilila kuilongoza isi ya watan-
ganiche,
leka watanganiche waleche kudita gehile kota
wala.

⁴ Gwa Mkulu Nguluwi, uwe unojile kwa wanhu wanojile,

kwa wala wagoloche nhumbula.

⁵ Ila walingugalamka na kuwinza nzila za hewo zihile,

Mkulu Nguluwi uwose hamwe na walingudita gehile.

Kikala goya kuwe na Isilaeli.

126

Mkulu Nguluwi utuwiche goya kahi

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya.)

¹ Mkulu Nguluwi loyatuwichile goya na kutuhilula Siyoni, natwali kota wanhu walingulota.

² Ahyo natwaluka kuseka, natutowa luchenze kwa usangalalo.

Wanhu wa isi zinji nawalonga,

“Mkulu Nguluwi nakawaditila mbuli ng'hulu.”

³ Ena, Mkulu Nguluwi nakatuditila mbuli ng'hulu, natusangalala lukami.

⁴ Gwa Mkulu Nguluwi, utuwiche goya kahi, kota nhonya vyoilingigala mazi kugunuche.

⁵ Walingunyala kwa mahozi, wobeta kwa usangalalo.

⁶ Walinguluta kunyala nyhadikwa kuno wolila, wohiluka kwa usangalalo wawele na mbena.

127

Ne kuwa na Nguluwi, mijito ja hetwe hajiwele chinhu

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya. Lwimbo lwa Solomoni.)

¹ Mkulu Nguluwi wone hazenjile ng'handanda, walinguzenga wangitunya hela.

Wone Mkulu Nguluwi howamila muji, walingwamila wanguwa meho kwa kitunya hela.

² Mwangitunya hela kulilimka lufuku ng'hatu, na kukawila kuluta kwesela matinazo, mipalile chilyo kwa chituguti cha hemwe. Nguluwi kanguwapaga chilyo wala yalinguwa-gana, hanga howowasa.

³ Wana ndo utambichizo kulawa kwa Mkulu Nguluwi, wana ndo ndolendole kulawa kwa heye.

⁴ Wana wapondigwe kuno wahaza wa hewo wang'hali wawele na mong'ho, woweza kuwatanza wahaza wa hewo howowa walalile.

⁵ Ahyo, nakatambichizwa munhu yawele na wana wenji.

Holemwela hoyowa habehi na mng'honyo hali chitala.

128

Chonolo kwa munhu yalingumdumba Nguluwi
(Lwimbo lwa kuluta kuchanya.)

¹ Nawatambichizwa weng'ha walingumdumba Mkulu Nguluwi, walingikala kwa kuwinza nzila za heye.

- ² Kowa na mafuza ga chituguti cha hegwe,
kosangalala na mbuli za hegwe zolutilila goya.
- ³ Mchewako kowa kota mzabibu wa mafuza menji
kaye kwa hegwe,
wana wa hegwe kota mizuchila ja mizeituni
kuzunguluta chisaga cha hegwe.
- ⁴ Ena, ndo vyoyotambichizwa,
munhu yalingumdumba Mkulu Nguluwi.
- ⁵ Mkulu Nguluwi yakutambichize kulawa Siyoni.
Uzone mbuli za Yelusalemu zilutilila goya
mazuwa gose ga ukomu wa hegwe.
- ⁶ Wikale mbaka uwone wazukulu wa hegwe.

Kikala goya kuwe na Isilaeli.

129

Kulanda kulinguwa wang'honyo wa Isilaeli

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya.)

- ¹ “Nawangaza ng'hatu kulawa kuli usongolo wa
heni.”
Chila munhu kuli Isilaeli yalonje,
- ² “Nawangaza ng'hatu kulawa kuli usongolo wa
heni,
ila hawawezile kusumya heni.
- ³ Nawanhowa ng'hatu kumgongo kwa heni,
kumgongo kwangu nakuwa kota misitali ja kum-
gunda.
- ⁴ Ila Mkulu Nguluwi ndo katanganika,
nakandohola kulawa kuli ng'weso za wanhu we-
hile.”
- ⁵ Wabasigwe soni na kuhiluswa kumbele,

wala weng'ha walinguuzudila muji wa Siyoni.
⁶ Wawe kota misolo jilihela mizabi milefu,
jiwele janguswinhaga lojiwa jing'hali kukula,
⁷ kuduha munhu yalingukola mijito ja kujikunga-
jiza,
ne kuhola kota nyinza.
⁸ Haduhuli yalingukola habehi hoyolonga,
“Mkulu Nguluwi yawatambichize.
Twanguwatambichiza kwa itagwa lya Mkulu
Nguluwi.”

130

Kulanda utanzi

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya.)

- ¹ Kulawa kuli magazo ga heni,
ndangukulilila, gwa Mkulu Nguluwi.
² Gwa Mkulu, uhuliche lizi lya heni,
uwiche goya ikutu lya hegwe uhulichize kulanda
kwa heni kwa isungu.
³ Gwa Mkulu Nguluwi, wone wahakumbuchile
wihe wa hetwe
gwa Mkulu, whaani yahawezile kusulupuka ku-
lawa kuli kugazigwa?
⁴ Ila kwa hegwe twanguwa na kulechelwa,
leka hetwe tukudumbe.
⁵ Ndangitumbila kwa Mkulu Nguluwi kwa nhum-
bula ya heni yeng'ha,
ndina makundo ng'hatu na ulonzi wa heye.
⁶ Ndangitumbila kwa Mkulu,
kusinda wamizi walingubeteza kubwemwen-
zuka,
kusinda wamizi walingubeteza mitondo.

⁷ Gwa Isilaeli, witumbile kwa Mkulu Nguluwi,
kwa vila kwa heye Mkulu Nguluwi kuna igano lya
kwimilila,
kwa heye kuna mong'ho ng'hatu wa kutugom-
bola.

⁸ Heye kowagombola wanhu wa Isilaeli,
kulawa kuli gehile ga hewo geng'ha.

131

Kitumbila kwa Nguluwi kwa kusindamala

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya. Lwimbo lwa Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, ndahela nhumbula ya ki-
daya,

siwele munhu wa kidaya.

Hambe ndite mbuli ng'hulu,

ama gawele ga vinduzanduzana ng'hatu kwa heni.

² Ila nhumbula ya heni naisindamala na kuwa na
kikala goya,

kota chali vyochisindamale na mayake,

ndo nhumbula ya heni vyoisindamale.

³ Gwa Isilaeli, witumbile kwa Mkulu Nguluwi,
kulawa sambu mbaka mazuwa gose.

132

Lutogo lwa ng'handu ya Nguluwi

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, mkumbuchile Daudi,
ukumbuchile magazo geng'ha goyapatile.

² Gwa Mkulu Nguluwi, ukumbuchile kulagana
koyakupele,

chilaho choyakulahile, gwa Nguluwi wa Yakobo,
Nguluwi Yawele na Mong'ho,

³ “Sikwinjila mgati mwa ng'handanda ya heni,
ne kuwasa kuli chinchanda cha heni,
⁴ sikunda kuwasa,
ne kusinzila,
⁵ mbaka ndikupe hegwe Mkulu Nguluwi honhu ha
kikala,
haluga ha hegwe, gwa Nguluwi wa Yakobo, Ngu-
luwi Yawele na Mong'ho.”

⁶ Ako Efulata natuhulika mbuli za isanduku lya
ilagano,
natulifika kuli migunda ja Yealimu.
⁷ “Goya. Tuche kaye kwa Nguluwi,
tufugame kumwando mwa chigoda cha heye cha
undewa.”

⁸ Ndangukulanda winuche, gwa Mkulu Nguluwi,
ulute hali honhu ha hegwe ha kwesela,
hegwe, hamwe na isanduku lya ilagano lya
mong'ho wa hegwe.

⁹ Watambika wa hegwe wagubikwe na kutan-
ganika,
na welile wa hegwe watowe iyowe lya usangalalo.

¹⁰ Kwa chiwalo cha Daudi, chitumagwa wa hegwe,
uleche kumlema yabakalizwe mafuta wa hegwe.

¹¹ Mkulu Nguluwi nakamlahila Daudi chilaho cha
kukomya,
chilaho chiwele hambe yachigalule.
“Ndomuwika yumwe wa walelwa wa hegwe,
yakalise kuli chigoda cha hegwe cha undewa.

¹² Wone wana wa hegwe webatilile ilagano lya
heni,

na kibatilila malanguso gondiwapa,
wana wa hewo kahi wowa wandewa kota hegwe
mazuwa gose.”

¹³ Kukomya, Mkulu Nguluwi nakauhagula muji
wa Siyoni,
nakagana hawe haluga ha heye.

¹⁴ “Aha ndo hondichikala mazuwa gose,
ndo haluga ha heni kwa vila nandihagana.

¹⁵ Ndoutambichiza ng'hatu muji wa Siyoni kwa
vinhu vyake,
ndowagutiza chilyo wazunwa wake.

¹⁶ Ndowavaliza ulohozi watambika wake,
na walingukundigwa wake wotowa luchenze lwa
usangalalo.

¹⁷ Kulawa aha, hemwe mowa na mndewa yazi-
dahe wa lukolo lwa Daudi.
Kota chenje chilingwimilila ndomwimiza mn-
dewa yondimbakalize mafuta.

¹⁸ Wang'honyo wake ndowavaliza soni,
ila heye ndomvaliza kofia ya chiundewa.”

133

Uhamwe hali wanhu

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya. Lwimbo lwa
Daudi.)

¹ Ndo mbuli inojile na ya kunojeza ng'hatu,
wenyelukolo kikala hamwe kwa uhamwe.

² Ndo kota mafuta ganojile kumutwi,
mbaka kuli lulevu lwa heye Aluni,
mbaka mlupembo lwa ivalo lya heye msingo,
kota ulajilo kota Nguluwi nakamhagula leka yawe
mtambika.

³ Kota nungwi vyoilingulawila kuli chidunda cha Helimoni,
utambichizo wa Nguluwi wokuya mchanya mwa chidunda cha Siyoni.
Ako Mkulu Nguluwi nakalonga nakalagana kuwatambichiza wanhu wa heye,
kuwegalila ukomu ulihela kuduma.

134

Mumtogole Mkulu Nguluwi

(Lwimbo lwa kuluta kuchanya.)

¹ Muye mumtogole Mkulu Nguluwi hemwe vitumagwa wa heye weng'ha,
hemwe mweng'ha mlingukola mijito nechilo haluga hake.

² Mwinule moko kulutila honhu helile,
na kumtogola Mkulu Nguluwi.

³ Mkulu Nguluwi yawatambichize kulawa Siyoni,
heye yalumbile ulanga na isi.

135

Lutogo kwa itagwa lya Nguluwi

¹ Mumtogole Mkulu Nguluwi.

Mlitogole itagwa lya Mkulu Nguluwi,
mumtogole hemwe vitumagwa wa heye.

² Mumtogole hemwe mlingikala kuli ng'handanda ya Mkulu Nguluwi,

kuli lugagala lwa ng'handanda ya Nguluwi wa hetwe.

³ Mumtogole Mkulu Nguluwi kwa vila ka yanojile,
mlitogole kwa nzimbo itagwa lya heye,
kwa vila alyo lyangunojeza.

⁴ Mkulu Nguluwi nakamhagula Yakobo yawe wa heye,
hemwe wanhu wa Isilaeli muwe wa heye.

⁵ Ndikomya, ndivizela kota Mkulu Nguluwi ndo mkulu,
Mkulu wa hetwe ndo mkulu mchanya mwa milungu jeng'ha.

⁶ Mkulu Nguluwi kanguditaga choneche choyalin-gugana,
kuli kilanga na muisi na mbahali na mgati ng'hatu mwa mazi.

⁷ Ndo yalingigala ng'hungugu kulawa kuli mbaka ja isi,
yalingudita mazi tendema kwa lumwemwesa,
na kuputa mbeho ng'hulu kulawa kuli ng'hano za heye.

⁸ Ndo yawakopole walelwa wa mwaluko ako Misili,
walelwa wa wanhu na migongolo kahi.

⁹ Ndo yaditile ulajilo na kububuwaza kwa hegwe, gwa Misili,
kwa kuwagaza Falao na vitumagwa wa heye weng'ha.

¹⁰ Ndo yawadumye wanhu wa isi nyinji,
nakawakopola wandewa wawele na mong'ho,

¹¹ wawele ndo Sihoni mndewa wa Waamoli,
Ogu mndewa wa Bashani,
na wandewa weng'ha wa Kanaani.

¹² Nakahola isi za hewo na kuwapa wanhu wa heye,
ena, leka ziwe uhalizi kwa wanhu wa heye Isilaeli.

¹³ Itagwa lya hegwe, gwa Mkulu Nguluwi,
lyangikala mazuwa gose,
lyokumbuchilwa kuli lulelo lweng'ha.

¹⁴ Mkulu Nguluwi kowalewela wanhu wa heye,
na kuwonela isungu vitumagwa wa heye.

¹⁵ Jimalukolo ja wanhu wa isi ndo sendi na za-
habu,
najigongomanyigwa kwa moko ga wanhu.

¹⁶ Jina milomo, ila hajilingulonga,
jina meho, ila hajilingona.

¹⁷ Jina makutu, ila hajilinguhulika,
na jahela ukomu.

¹⁸ Weng'ha walingujigongomanya wochiwhana
najo,
hihyo du na weng'ha walingujitumbila.

¹⁹ Hemwe wanhu wa Isilaeli, mumtogole Mkulu
Nguluwi.
Hemwe watambika wa ivyazi lya Aluni, mumto-
gole Mkulu Nguluwi.

²⁰ Hemwe Walawi, mumtogole Mkulu Nguluwi.
Hemwe mlingumdumba Mkulu Nguluwi, mumto-
gole.

²¹ Yatogoligwe Mkulu Nguluwi kuli Siyoni,
yatogoligwe yalingikala Yelusalemu.

Mumtogole Mkulu Nguluwi.

136

*Igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa
gose*

¹ Mlonje malumbo kwa Mkulu Nguluwi kwa vila
ka yanojile,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala
mazuwa gose.

² Mlonje malumbo kwa Nguluwi wa milungu,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala
mazuwa gose.

³ Mlonje malumbo kwa Mkulu wa wakulu,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala
mazuwa gose.

⁴ Ndo yaliyeka yalingudita makulu ga
kububuwaza,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala
mazuwa gose.

⁵ Ndo yaulumbile ulanga kwa luhala,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala
mazuwa gose.

⁶ Ndo yaigongomanyile isi mchanya mwa mazi
menji,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala
mazuwa gose.

⁷ Ndo yalumbile isanya na nyelezi na nhondwe,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala
mazuwa gose.

⁸ Isanya lilongoze nemisi,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala
mazuwa gose.

⁹ Nyelezi na nhondwe vilongoze nechilo,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala
mazuwa gose.

¹⁰ Ndo yawakopole walelwa wa mwaluko wa Mis-
ili,

kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

¹¹ Nakawosa wanhu wa Isilaeli kulawa ako, kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

¹² Kwa moko wa heye uwele na mong'ho na ludali, kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

¹³ Ndo yaigawanule Bahali ya Shamu honhu heli, kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose,

¹⁴ nakawadita wanhu wa Isilaeli wakole amo, kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

¹⁵ Ila nakawazibiza Falao na chilundo cha heye cha wamizi kuli Bahali ya Shamu, kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

¹⁶ Ndo yawalongoze wanhu wa heye kuchiwala, kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

¹⁷ Ndo yawatowile wandewa wakulu, kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

¹⁸ Nakawakopola wandewa wawele na mong'ho, kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

¹⁹ Nakamkopola Sihoni, mndewa wa Waamoli, kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose,

²⁰ na Ogu, mndewa wa Bashani, kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

²¹ Nakazihola isi za hewo, nakawapa wanhu wa heye,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose,

²² leka ziwe uhalizi kwa Isilaeli, chitumagwa wa heye,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

²³ Ndo yatukumbuchile mhela wa ung'hochele wa hetwe,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose,

²⁴ nakatulohola kulawa kwa wang'honyo wa hetwe,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

²⁵ Ndo yalingigala chilyo kwa chila chilumbigwe chiwele na ukomu,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

²⁶ Mlonje malumbo kwa Nguluwi wa kilanga,
kwa vila igano lya heye lya kwimilila lyangikala mazuwa gose.

137

Kulombocheza kwa Waisilaeli kuli ujenzi

¹ Hafungo ha nzanda za Babuloni, natakalisia natwali tulila vyotukumbuchile Siyoni.

² Kuli migodi ja isi yila,
natupatika migombogombo ja hetwe.

³ Watuholile tuwe wapogozi wa ngondo nawa-gana tuwembile,

walingutugaza nawatugana tuwasangalaze,
“Mtwimbile lwimbo lumwe hali nzimbo za Siy-
oni.”

⁴ Toweza ndaze kwimba lwimbo lwa Mkulu Ngu-
luwi,
kuli isi ya chijenzi?

⁵ Gwa Yelusalemu, wone ndikusemwe,
moko wa heni wa kudilo usemwe uwanzi wa
kutowa igombogombo.

⁶ Umyango wa heni unanahile na kulemwela
kwimba,
wone sikukumbuchile hegwe, gwa Yelusalemu,
ena, wone ndogana choneche kusinda kusan-
galala kwa Yelusalemu.

⁷ Gwa Mkulu Nguluwi, uleche kusemwa gowadi-
tile Waedomu,
zuwa lila Yelusalemu vyoiholigwe kuli upogozi,
ukumbuchile gowalonjile,
“Mbomole muji wa Yelusalemu.
Mng'humbule misisi jake.”

⁸ Gwa Babuloni, kodumigwa.
Kotambichizwa yula yawele yokuhilusila chibida
kwa gehile goutuditile,

⁹ yula yowahola wana wa hegwe,
na kuwahondanga kuli mitalawe.

138

Kulanda kwa kulonga malumbo

(Lwimbo lwa Daudi.)

¹ Ndangulonga malumbo, gwa Mkulu Nguluwi,
kwa nhumbula ya heni yeng'ha,

ndangwimba lutogo lwa hegwe hali milungu.

² Ndanginamiza kulola kuli ng'handa ya hegwe
yelile,
ndangulitogola itagwa lya hegwe,
kwa chiwalo cha igano lya kwimilila lya hegwe na
kukundigwa kwa hegwe,
kwa vila nakuwika itagwa lya hegwe na ulonzi wa
hegwe
mchanya mwa chila chinhu.

³ Londikulilile, hegwe nakunyidichila,
nakunyonjezela mong'ho wa nhumbula.

⁴ Gwa Mkulu Nguluwi, wandewa weng'ha muisi
wokutogola,
kwa vila nawahulika ulonzi wa hegwe.

⁵ Wokwimba lutogo lwa ndaze vyoulungudita, gwa
Mkulu Nguluwi,
kwa vila hegwe ndo mkulu ng'hatu.

⁶ Hanga hegwe, gwa Mkulu Nguluwi kwa
mchanya mwa weng'ha,
kwanguwalola kwa kunoga wawele ng'hochele,
ila walingidaya kwanguwonaga kulawa kutali.

⁷ Hala hondifichigwa na magazo, hegwe kwan-
gunyamila,
kwangugolola moko wa hegwe kwa chiwalo cha
ng'halazi ya wang'honyo wa heni,
kwa mong'ho wa hegwe ukulu, kwangundohola.

⁸ Gwa Mkulu Nguluwi, kokweneza geng'ha goulaga-
gane na heni.
Igano lya kwimilila lya hegwe, gwa Mkulu Ngu-
luwi, lyangikala mazuwa gose.

Uleche kujileka kutali mijito ja moko wa hegwe.

139

Nguluwi kangugazela geng'ha na kangulon-goza geng'ha

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, hegwe nakumhugajiza, hegwe kwangunzela heni mbaka mgati.

² Kwanguvizela kikalisa na kwima kwa heni, kwanguvizela chila chinhu chondilingijesa kulawa kutali.

³ Kwanguvizela hondijenda ama hondikwesela, kwanguhazela chila honhu hondilinguluta.

⁴ Nding'hali kulonga ulonzi woneche, gwa Mkulu Nguluwi, nakuuzela ng'hatu.

⁵ Kwa baho kuli chila ubanzi wa heni, kumwando na kumbele,

kwangumbichila moko wa hegwe kunyamila.

⁶ Uwanzi wa hegwe ndo mzidi wa nyhala za heni, ndo ukulu ng'hatu, siweza kuuzela.

⁷ Mbilimile kohi kuwele muhe wa hegwe wa haduhu?

Ndute kohi kuwele hegwe kwa haduhu?

⁸ Wone ng'hwine kilanga, hegwe kwa baho, wone mbase hanyi kuli isi ya wabagame, hegwe kwa baho.

⁹ Wone nguluche mbaka kolilawilaga isanya, ama mbaka kuli kolizinjilaga isanya,

¹⁰ mbaka ako kahi kwa kuko kundongoza, moko wa hegwe wa kudilo wondibata.

¹¹ Wone ndahalandile jiza lingumbiche, jiza linzungulute honhu ha lumuli,

¹² kwa hegwe, jiza haliwele jiza ne hado,
na nechilo kwangupulika kota nemisi,
kwa hegwe jiza na lumuli ndo chinhu chimwe.

¹³ Hegwe nakundita heni, nhumbula na muhe,
nakungongomanya mmunda mwa mayangu.

¹⁴ Ndangukutogola kwa vila nditigwa kwa
kububuwaza na vinduzanduza,
madito ga hegwe ndo ga kububuwaza,
nhumbula ya heni yangugazela ng'hatu.

¹⁵ Lukuli lwa heni haluvisigwe kwa hegwe,
vyounditile kwa uviso, honhu hawele munhu
hawezile kumbona.

¹⁶ Hegwe nakumbona lombele nding'hali
kupondigwa,
nakwandika chila chinhu mchitabu cha hegwe,
mazuwa ga heni geng'ha nakugawika goya,
mbaka kung'hali kuwa baho zuwa lila lya
mwaluko.

¹⁷ Gwa Nguluwi, majesa ga hegwe ndo makulu
ng'hatu,
hambe gaweze kuwalizwa ng'hatu.

¹⁸ Wone ndahagawazile gahawele menji kupuluta
sangalaza.

Hondililimka, nding'hali nda hamwe na hegwe.

¹⁹ Gwa Nguluwi, uwakopole wanhu wehile.
Walingukopola woche kwa heni.

²⁰ Wangulonga vibu kwa chiwalo cha hegwe,
wangulonga gehile kwa hegwe galinguwala
itagwa lya hegwe.

²¹ Gwa Mkulu Nguluwi, ndanguwazudila walin-
gukuzudila,

ndanguwabeza ng'hatu wala walingukubelen-
huka.

²² Wang'honyo wa hegwe ndo wang'honyo wa
heni,
ndanguwazudila ng'hatu.

²³ Umhugajize, gwa Nguluwi, uizele nhumbula ya
heni,
unjeze, uluzele lunhwinhwi lwa heni.

²⁴ Ugalole, wone gala gondilingudita ndo geha,
undongoze kuli nzila ya mazuwa gose.

140

Kulanda kwamilwa na Nguluwi

(Kwa yalingwaluchiza kwimba. Zabuli ya Daudi.)

¹ Gwa Mkulu Nguluwi, undohole kulawa kwa
wanhu wehile,
unyamile na wanhu walingugana kundumiza.

² Wanhu awo wangiwiki goya mnthumbula za
hewo kudita gehile,
wangwambuza kilewa chila mhela.

³ Myango zawo ziha kota za izoka,
kuli milomo jawo muna ulonzi uwele na dunga
kota ya izoka.

⁴ Gwa Mkulu Nguluwi, unyamile na ndole za we-
hile,
unyamile na wanhu walingugana kundumiza,
waweke wewichile goya kungwisa.

⁵ Walingidaya nawambichila midiwa,
nawalambalika ng'weso kota utandawala,
nawavisa midiwa mnzila leka wandibate.

⁶ Ndangumlonjela Mkulu Nguluwi, “Hegwe ndo Nguluwi wa heni.”

Gwa Mkulu Nguluwi, uhulichize lizi lya kulanda kwa heni kwa isungu.

⁷ Gwa Mkulu Nguluwi, Mkulu wa heni, mlohozi wa heni yawele na mong'ho, nakunyamila goya mhela wa ngondo.

⁸ Gwa Mkulu Nguluwi, uleche kuwapa wehile gowalingugana, na kiwika goya kwa hewo kwihile kuleche kulu-tilila goya, ama wokwinula vitwi vya hewo.

⁹ Wihe wa ulonzi wa hewo uwafiche hewo wawo.

¹⁰ Makala ga chiluli gawagwile, watozwe kuli chiluli, wenjizwe kuli ikulubila, waleche kwinuka kahi.

¹¹ Mbuli za walinguwaheha wANJI zileche kulu-tilila goya kuli isi, wihe uwawinge na kuwadumya wala walingugana kundumiza.

¹² Ndivizela Mkulu Nguluwi kangulewelaga mbuli za wanhu walingubunzwa, na kuwapa hachi wazunwa.

¹³ Ndikomya, watanganiche wolitogola itagwa lya hegwe, wagoloche nhumbula wochikala hali hegwe.

141

Kulanda kwa kugana kwamilwa

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Ndangukuchema, gwa Mkulu Nguluwi,

uye himahima kunhanza.

Uhulichize lizi lya heni mhela hondikuchema.

² Kulanda kwa heni ukubochele kota ubani,
hondikwinula moko ga heni kwa hegwe
ung'hunde kota nhambiko ya matinazo.

³ Gwa Mkulu Nguluwi, uwamile mlomo wa heni,
uwiche wamizi kuli lwizi lwa mlomo wa heni.

⁴ Undemeze ndeche kuluta kudita gehile,
ndeche kihanza na madito gehile,
ndeche kilumba na wanhu walingudita gehile,
ne kuwa hamwe kuli mnvina za hewo.

⁵ Munhu yawele na hachi yanhowe,
ndo mbuli ya isungu,
na yang'hanuchile, ndo mafuta kumutwi kwa
heni.

Mutwi wa heni hauweza kuilema mbuli ayo.
Ila kulanda kwa heni mazuwa gose, ndo kwa
chiwalo cha hewo kuleka wihe.

⁶ Wakulu wa hewo howohondigwa kuli mitalawe,
ndo wovizela kota ulonzi wa heni nawali goya.

⁷ Mizeje jawo josambalulwa kuli mlomo wa chi-
laga
kota munhu vyoyalingulima na kukatula
misanga.

⁸ Ila heni ndangitumbila kwa hegwe, gwa Mkulu
Nguluwi, Mkulu wa heni,
ndangubilimila kwa hegwe leka unyamile, uleche
kundeka kwihile.

⁹ Unyamile na midiwa jowambichile,
kugwilizwa na wanhu wehile.

¹⁰ Wehile wagwilizwe kuli midiwa jawo,

mhela hondikola kwa kikala goya.

142

Kulanda kwa munhu yalechigwe mchiwa

(Ilanguso lya Daudi loyawele kuli mhalika. Kulanda.)

¹ Ndangumlilila Mkulu Nguluwi kwa lizi,
ndangumdedeza Mkulu Nguluwi kwa lizi, leka
yambonele isungu.

² Ndangumuwichila kung'ung'uta kwa heni,
ndangumlonjela magazo ga heni.

³ Hondiwa habehi kugozola,
hegwe kwa baho, kwangunzela vyombe.
Wang'honyo wa heni nawambichila midiwa kuli
nzila ya heni.

⁴ Hondilola ubanzi wa kudilo na kubeteza,
ndangona haduhu munhu wa kunhanza,
ndahela kahi honhu ha kubilimila,
haduhu munhu yalingijesa kwa chiwalo cha heni.

⁵ Gwa Mkulu Nguluwi, ndangukulilila.
Hegwe ndo honhu ha heni ha kubilimila,
hegwe ndo chila chinhu kwa heni kuli isi ya
wawele wakomu.

⁶ Uhulichize chililo cha heni, kwa vila nhoka
lukami.
Undohole kulawa kwa walingungaza, kwa vila
wana mong'ho kusinda heni.

⁷ Undavye amu mchinweng'ho
leka ndonje malumbo kwa hegwe.
Wanhu watanganiche wochilumba na heni
kwa vila nakunditila ganojile menji.

143

Kulanda utanzi

(Zabuli ya Daudi.)

¹ Uhulichize kulanda kwa heni, gwa Mkulu Ngu-luwi.

Uwiche goya ikutu lya hegwe kwa chiwalo cha kulanda kwa heni kwa isungu.

Kwa chiwalo cha kukundigwa na kutanganika kwa hegwe, unyidichile.

² Uleche kunhagusa kwa kung'ang'ala, heni chitumagwa wa hegwe,

kwa vila haduhu yoneche yawele mkomu, yawele yatanganiche hali hegwe.

³ Wang'honyo wa heni nawambinza,

nawangwisa ng'hatu,

nawambika kuli jiza kota munhu yabagame katali.

⁴ Ngozola ng'hatu,

nhumbula ya heni naizilika kwa chiwalo cha kudumba.

⁵ Ndangugakumbuchila mazuwa ga katali,

ndangijesa kwa chiwalo cha mijito ja hegwe jeng'ha,

ndangulola mijito jikoligwe kwa moko ga hegwe.

⁶ Ndangugolola moko ga heni kulanda,

nhumbula ya heni ina ng'halu na hegwe kota isi ng'havu.

⁷ Gwa Mkulu Nguluwi, unyidichile himahima,

kwa vila nangozola ng'hatu.

Uleche kivisa kutali na heni,

leka ndeche kuwa kota wala walingudulika kuli
isi ya wabagame.

⁸ Mitondo undajile igano lya kwimilila lya hegwe,
kwa vila nandikuwichila kitumbila kwa heni.
Undanguse vyoilinguganigwa kudita,
kwa vila ndangukugalila nhumbula ya heni.

⁹ Gwa Mkulu Nguluwi, undohole kulawa kwa
wang'honyo wa heni,
kwa vila kwa hegwe ndangubilimila kikala goya.

¹⁰ Undanguse kweneza vyoulingugana,
kwa vila hegwe ndo Nguluwi wa heni.
Muhe wa hegwe unojile undongoze kuli nzila ino-
jile.

¹¹ Kwa chiwalo cha itagwa lya hegwe, Mkulu Ngu-
luwi, uwamile ukomu wa heni,
umbuse kuli magazo kwa chiwalo cha kutan-
ganika kwa hegwe.

¹² Kwa chiwalo cha igano lya kwimilila lya hegwe,
uwakopole wang'honyo wa heni,
uwadumye weng'ha walingumbunza,
kwa vila heni nda chitumagwa wa hegwe.

144

Malumbo kwa kusumya

(Lwimbo lwa Daudi.)

¹ Yatogoligwe Mkulu Nguluwi, italawe lya heni,
yalingugadita moko ga heni gazowele kitowa
ngondo,
na kuvilangusa vidole vya heni kitowa.

² Heye ndo igano lya kwimilila lya heni na ngome
ya heni
yalingunyamila na mlohozi wa heni,
heye ndo ngawo ya heni na honhu ha heni ha
kubilimila,
kanguwasumyaga wanhu wa isi zinji na
kuwawika hasi ha heni.

³ Gwa Mkulu Nguluwi, munhu ndo choni mbaka
umlolele?
Munhu ndo choni mbaka umjese?

⁴ Munhu ndo kota lweselo hela,
mazuwa ga heye ndo kota isisila lilingukola.

⁵ Uchumule ulanga wa hegwe, gwa Mkulu Ngu-
luwi, uduliche.
Uvidolize vidunda navyo vilavye iyosi.

⁶ Wambuze lumwemwesa, luwasambalule
wang'honyo,
utowe misale ja hegwe, leka wabilime.

⁷ Ugolole moko wa hegwe kulawa kuchanya,
undohole na kumbusa kuli mazi aga menji,
umbuse kuli moko ga wajenzi,

⁸ wawele wangulongaga ulonzi wa udesi,
wangugololaga moko kwa ulolezi wa udesi.

⁹ Gwa Nguluwi, ndokwimbila lwimbo lunyale,
ndokutowela ching'weleng'wele cha ng'weso
kumi,

¹⁰ hegwe ulinguwapa wandewa kusumya,
ulingumloholo Daudi chitumagwa wa hegwe.

¹¹ Undohole na ipanga lya mng'honyo yamemile
wihe,
umbuse kuli moko ga wajenzi,

wawele wangulongaga ulonzi wa udesi,
wangugololaga moko kwa ulolezi wa udesi.

¹² Wasongolo wa hetwe wakule goya kota
mizuchila kuli kagunda,
wahinza wa hetwe wawe kota mizengo jhon-
gologwe kwa kuinoliga ng'handu ya mn-
dewa.

¹³ Ng'hano za hetwe zimeme mbeni.
Ming'holo ja hetwe kuli migunda jilele maelufu
kwa maelufu.

¹⁴ Migongolo ja hetwe jiwe jinenehe na mong'ho,
jileche kwajiliza nyinda ne kulela mhela hau-
nafika,
ne chililo cha magazo kuli vijiji vya hetwe.

¹⁵ Kukomya, nawatambichizwa wanhu wa isi
wawele watambichizwe mbuli azo.
Nawatambichizwa wanhu wa isi wawele Ngu-
luwi wa hewo ndo Mkulu Nguluwi.

145

Lwimbo lwa kumtologa Nguluwi

(Lwimbo lwa lutogo lwa Daudi.)

¹ Ndokutogola, gwa Nguluwi wa heni na mndewa
wa heni,
ndolipa ukulu itagwa lya hegwe mazuwa gose na
mazuwa gose.

² Ndokutogola chila zuwa,
ndolitogola itagwa lya hegwe mazuwa gose na
mazuwa gose.

³ Mkulu Nguluwi ndo mkulu, kanguganigwa ku-
pegwa lutogo lwinji,
ukulu wa heye hauweza kupugajizika.

⁴ Lulelo mbaka lulelo, lutogo lwa madito ga hegwe
lwosimilwa,
awo wowikula madito ga hegwe makulu.

⁵ Wolonga ukulu wa ludali lwa hegwe.
Ndogajesa madito ga hegwe ga kububuwaza.

⁶ Wowikula ukulu wa mong'ho wa madito ga
hegwe ga kububuwaza,
nani ndowikula ukulu wa hegwe.

⁷ Wowikula lutogo lwa kunoga kwa hegwe kwinji,
na kwimba kwa chiwalo cha kutanganika kwa
hegwe.

⁸ Mkulu Nguluwi kana isungu na uliholile,
halinguzudilaga himahima, nakamema igano lya
kwimilila.

⁹ Mkulu Nguluwi ka yanojile kwa weng'ha,
ndo yawele na isungu kwa vilumbigwe vya heye
vyeng'ha.

¹⁰ Vilumbigwe vya hegwe vyeng'ha vyolonga
malumbo kwa hegwe, gwa Mkulu Nguluwi,
nawo wa kukundigwa wa hegwe wokutogola.

¹¹ Wolonga ukulu wa undewa wa hegwe,
na kuwikula mong'ho wa hegwe ukulu,

¹² leka chila munhu yagazele madito ga hegwe
makulu,
na ukulu wa undewa wa hegwe.

¹³ Undewa wa hegwe ndo undewa wa mazuwa
gose,
ludali lwa hegwe lukale lulelo lweng'ha.

Mkulu Nguluwi ka wa kukundigwa kuli kulagana
kwa heye kweng'ha,
ka yanojile kuli madito ga heye geng'ha.

14 Mkulu Nguluwi kanguwatanzaga weng'ha
walingugwa,
kanguwenulaga weng'ha walingugazika.

15 Vilumbigwe vyeng'ha vyangukulola kwa kitum-
bila ng'hatu,
nagwe kwanguvipa chilyo kwa mhela uwichigwe.

16 Kwangugubula moko wa hegwe kwa isungu,
kwanguvyenezela chila chovilingugana chila
chilumbigwe chiwele na ukomu.

17 Mkulu Nguluwi ndo yatanganiche kuli nzila za
heye zeng'ha,
ndo yanojile kuli madito ga heye geng'ha.

18 Mkulu Nguluwi ka habehi na weng'ha
walingumlanda,
weng'ha walingumlanda kwa nhumbula
igoloche.

19 Kanguwagalilaga chowalingugana weng'ha
walingumdumba,
kanguhulichizaga chililo cha hewo na kuwalo-
hola.

20 Mkulu Nguluwi kanguwamilaga weng'ha
walingumgana,
ila kowadumya wehile weng'ha.

21 Ndowikula lutogo lwa Mkulu Nguluwi,
vilumbigwe vyeng'ha vilitogole itagwa lya heye
lyelile,
mazuwa gose na mazuwa gose.

¹ Mumtogole Mkulu Nguluwi.

Umtogole Mkulu Nguluwi, gwa nhumbula ya heni.

² Ndomtogola Mkulu Nguluwi kuli ukomu wa heni weng'ha,

ndomwimbila Nguluwi wa heni mhela weng'ha hondichikala.

³ Mleche kitumbila kuli wakulu wa isi, hewo ndo wanhu hela, hawoweza kulohola.

⁴ Munhu hoyolavya lweselo lwa heye lwa kuduma, kanguhiluka kuli nhimbwisi nakoyalawile, na aho mijito ja heye jeng'ha joyajiwichile goya jangwajililaga.

⁵ Nakatambichizwa munhu yalingutanzigwa na Nguluwi wa Yakobo,

munhu yawichile kitumbila kwa heye kwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heye,

⁶ yavilumbile ulanga na isi, bahali na vyeng'ha viwele mumo.

Heye kangibatililaga kulagana kwa heye mazuwa gose.

⁷ Heye kanguwapaga walingubunzwa hachi zawo,

Mkulu Nguluwi kanguwapaga chilyo wawele na nzala.

Mkulu Nguluwi kanguwapaga wanweng'hwa kilejeha.

⁸ Mkulu Nguluwi kanguwagubulaga meho wohambe walole.

Mkulu Nguluwi kanguwenulaga walinguduliswa.

Mkulu Nguluwi kanguwaganaga wanhu watan-ganiche.

⁹ Mkulu Nguluwi kanguwamilaga wajenzi, kanguwatanzaga wadala wafililwe na walume wawo na walekwa, ila kangwajilizaga nzila ya wehile.

¹⁰ Mkulu Nguluwi kangulongoza mazuwa gose, Nguluwi wa hegwe, gwa Siyoni, ka mndewa wa lulelo lweng'ha.

Mumtogole Mkulu Nguluwi.

147

Inoga kumtogola Nguluwi

¹ Mumtogole Mkulu Nguluwi.

Ndaze vyoiwele goya kumwimbila lutogo Ngu-luwi wa hetwe.

Heye ka yanojile na kanguganigwa kwimbilwa lutogo.

² Mkulu Nguluwi kanguuzenga kahi muji wa Yelusalemu, kanguwahilula Waisilaeli wawe kuli ujenzi.

³ Kanguwatanza watweguche nhumbula, na kuwopa vilonda vya hewo.

⁴ Kangwamula hisabu ya nhondwe, na kuzigalila zeng'ha matagwa gake.

⁵ Mkulu wa hetwe ka mkulu, kana mong'ho ng'hatu,

luhala lwa heye lwahela chipimilo.

⁶ Mkulu Nguluwi kanguwakwinizaga wala walin-gunyenyetela,

ila kanguwatozaga wehile, wagwe kuli nhimb-wisi.

⁷ Mumwimbile Mkulu Nguluwi nzimbo za ku-longa malumbo,
mumtowele ching'weleng'wele Nguluwi wa hetwe.

⁸ Kangugubikaga ulanga kwa ng'hungugu,
kanguigalilaga isi nhonya,
na koteza misolo kuli vidunda.

⁹ Kangujigalilaga migongolo chilyo chawo
na mibofu ja mibondwa hojilila.

¹⁰ Hambe yagane mong'ho wa falasi
na hambe yanojezwe na uzidahe wa wamizi,

¹¹ ila Mkulu Nguluwi kangunojezwaga na
walingumdumba,
wanhu walingitumbila igano lya kwimilila lya heye.

¹² Umtogole Mkulu Nguluwi, gwa Yelusalemu.
Umtogole Nguluwi wa hegwe, gwa Siyoni.

¹³ Kwa vila kanguwikaga nzinzili lwizi lwa hegwe,
kanguwatambichizaga wanhu wawele mgati mwa hegwe.

¹⁴ Kangwamilaga mbaka ja hegwe,
kangukugutizaga kwa mhau inojile.

¹⁵ Kanguhilikaga mzilo wa heye muisi,
na ulonzi wa heye wangwenezwaga himahima.

¹⁶ Kangwananza seluji kota igolole lya sufu,
kangusambalulaga nungwi kota mivu.

¹⁷ Kangigalaga nhonya ya maganga kota maganga madodo.

Whaani yoweza kwimilila kung'ang'ala kwa chipute cha heye?

¹⁸ Hamba kangulavyaga ulonzi, leka seluji ayo isungulumuche, kangigalaga mbeho ya heye, nayo yanguchililika.

¹⁹ Kanguwikulaga usenga wa heye kwa walelwa wa Yakobo, mizilo ja heye na nhaguso zake kwa Isilaeli.

²⁰ Ila haditile ahyo kwa wanhu wa isi zinji, wanhu wanji hawagazelele malajizo ga heye.

Mumtogole Mkulu Nguluwi.

148

Vilumbigwe vyeng'ha vimitogole Nguluwi

¹ Mumtogole Mkulu Nguluwi.

Mumtogole Mkulu Nguluwi kulawa kilanga, mumtogole kulawa ako kuchanya ng'hatu.

² Mumtogole, hemwe wahilisi wa heye weng'ha, mumtogole, hemwe wamizi wa heye weng'ha wa kilanga.

³ Mumtogole hemwe isanya na nyelezi, mumtogole hemwe nhondwe zeng'ha zilingupulika.

⁴ Mumtogole hemwe ulanga wa kuchanya, na mazi gawele kuchanya mwa ulanga.

⁵ Vyeng'ha vilitogole itagwa lya Mkulu Nguluwi, kwa vila heye nakalajiza na vyeng'ha navilumbigwa.

⁶ Nakaviwika honhu hawo mazuwa gose,
kwa mzilo uwele hauweza kugaluswa.

⁷ Mumtogole Mkulu Nguluwi kulawa muisi,
hemwe mizoka ja mbahali na mgati ng'hatu mwa
bahali, mumtogole.

⁸ Mumtogole hemwe lumwemwesa na nhonya ya
maganga na seluji na ng'hungugu,
mbeho ya nhigu ilingweneza mzilo wa heye.

⁹ Mumtogole hemwe vidunda vikulu na vidunda
vidodo,
migodi ja mafuza na vihulo.

¹⁰ Mumtogole hemwe migongolo ja kisolo na ja
kufujigwa,
vilumbigwe vyeng'ha vilingutambala na videje
vyeng'ha.

¹¹ Mumtogole hemwe wandewa na wanhu wa isi
zeng'ha,
wang'hangala na vilongozi weng'ha muisi.

¹² Mumtogole hemwe wasongolo na wahinza,
wasekulu weng'ha na wana kahi.

¹³ Mweng'ha mlitogole itagwa lya Mkulu Nguluwi,
kwa vila itagwa lya heye yaliyeka lyangwin-
uligwa,
ukulu wa heye wa kuchanya ng'hatu mwa isi na
ulanga.

¹⁴ Nakawagalila mong'ho wanhu wa heye,
kuhulichizwa kwa wanhu weng'ha walin-
gukundigwa,
wanhu wa Isilaeli yawaganile.

Mumtogole Mkulu Nguluwi.

149

Lwimbo lwa kusumya

¹ Mumtogole Mkulu Nguluwi.

Mumwimbile Mkulu Nguluwi lwimbo lunyale,
mumtogole kuli nhing'hano ya walin-
gukundigwa.

² Usangalale, gwa Isilaeli, kwa chiwalo cha yaku-
lumbile hegwe,
wenyeng'haye wa Siyoni, mtowe luchenze kwa
chiwalo cha mndewa wa hemwe.

³ Mlitogole itagwa lya heye kwa ngoma,
mmwimbile na kutowa ngoma na igombogombo.

⁴ Kwa vila Mkulu Nguluwi kangunojezwaga na
wanhu wa heye,
nakawanoliga ulohozi walingunyenyetela.

⁵ Wanhw walingukundigwa wangusangalala kwa
kusumya,
wasangalale mbaka howalinguwasa.

⁶ Wawe na lutogo lukulu lwa Nguluwi,
na mipanga jiwele na kunoleche kwili mmoko
mwa hewo,

⁷ wawahilulile chibida wanhu wa isi zinji,
wawagaze wanhu wa isi zinji,

⁸ wawawohe wandewa wa hewo kwa minyololo,
na vilongozi wa hewo kwa pingu za chuma,

⁹ leka weneze magazo gogalajizwe na Nguluwi.
Alo ndo lutogo lwa walingukundigwa wa Ngu-
luwi.

Mumtogole Mkulu Nguluwi.

150

Lwimbo lwa kumtogola Nguluwi

¹ Mumtogole Mkulu Nguluwi.

Mumtogole Nguluwi kuli ng'handanda ya heye,
muutogole mong'ho wa heye kuli ulanga.

² Mumtogole kwa chiwalo cha madito ga heye
makulu,
mumtogole kwa chiwalo cha winji wa ukulu wa
heye.

³ Mumtogole kwa lizi lya mhalamhanda,
mumtogole kwa igombogombo na
ching'weleng'wele.

⁴ Mumtogole kwa kutowa ngoma na kuvina,
mumtogole kwa mluli na ching'weleng'wele.

⁵ Mumtogole kwa kutowa matoazi.

Mumtogole kwa matoazi ga lizi likulu.

⁶ Chila chilumbigwe chiwele chikomu chimtogole
Mkulu Nguluwi.

Mumtogole Mkulu Nguluwi.

**Ilagano Iya Katali, Ilagano Linyale kwa
Wanhu Weng'ha
Portions of the Holy Bible in the Vidunda language of
Tanzania**

copyright © 2014 Pioneer Bible Translators

Language: Vidunda

Translation by: Pioneer Bible Translators

The New Testament in Vidunda

This translation, published by Pioneer Bible Translators and The Word for the World, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact www.pioneerbible.org.

**Old Testament Books Copyright 2018 Pioneer
Bible Translators**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 Jul 2025 from source files dated 9 Jul 2025

c584e819-507e-56ab-bbd8-53371c39d20d